

סיפיק אל 1
אמאך זי כולל 76 צפוי

כנס פקוד דרום

נערך ב-3.7.74 בבית-העם, באר-שבע

פתיחה - אלוף פיק' דרום: בקר טוב.

אנו מחדשים את הכנסים אחרי תקופה ארוכה של הפסקה ואני מקווה שאחרי כמה פגישות נגמור את התחקירים וניגש להפקת לקחים של המהלכים בפיקוד דרום. אנחנו היום, אם זכור לכם, צריכים לגמור את שלב הבלימה, שכולם תארו אותו פרט לאונדה 162, ואז אונ' 162 חתאר את שלב הבלימה ונתחיל אח"כ בשלב הצליחה, אני מבקש את הקמ"נ הפיקודי דאז לרענן את זכרונינו.

קמ"נ פק' דרום ב- מלחמת יוה"כ: מצב האויב ביממה שמסתיימת ב-8 לחודש בשעה 18.00. באופן כללי המצרים ממשיכים בהתארגנות הכוחות בראשי

הגשר ובהרחבת ראשי הגשר, כוחות החי"ר עסוקים בהתחפרות ובמיקוש, במשך לילה ה-8/7 לחודש ובמשך היום שלאחריו, ז"א, ב-8, חלה האטה בהעברת הכוחות מהגדה המערבית לגדה המזרחית, כשהדגש מועתק להעברת תחמושת, אספקה וציוד התכצרות, דבר שהתברר שהיה חסר, ולכן העברת הדגש.

הסד"כ - ממזרח לתעלה נמצאות 5 דיביזיות חי"ר, עוד חטיבת חי"ר עצמאית אחת, 5 חטיבות טנקים, לא כולן בשלימותן, חטיבת נחתים ומספר גדודי קומנדו.

הערכות הכוחות - דיביזיות החי"ר נמצאות בשלימותן, כאשר בכל גזרה דיביזיונית נמצאת חטיבת טנקים, או כאמור חלקים ממנה, וכוח קומנדו. סה"כ טנקים בגדמ"ז באותה עת - כ-750 טנקים. עומק ראשי הגשר שתפוסים ע"י הכוחות המצריים הוא כ-8 - 5 קילומטר מזרחית לתעלה. כנזרה של דיבזיה 7 נמצאת בנוסף לסד"כ שהזכרתי גם חטיבת הנחתים, ובגזרת דיבזיה 19, הדיב' הדרומית נמצאת חט' ממוכנת אחת מדיב' 6 ואולי גם חטיבה ממוכנת 113. לגבי דיב' השריון 21 ו-4 שנמצאות כאן בעורף, קיימים מספר סימנים שהם תקודמנה לאזור התעלה, לא לגדה המזרחית עדין אבל לאזור התעלה, כשאחת הידיעות אומרת שחטיבה טנקים אחת מדיב' 4 תקודם לאזור סואץ.

גשרים - במשך היום אנו מאתרים 4 גשרים, כאשר 2 בגזרת דיבזיה 16, ו-2 בגזרת דיב' 19.

תחזוקה - הכוחות בגדמ"ז סובלים כאמור ממחסור בתחמושת ואספקה, כשמספר יחידות אף מתלוננות על מצב קשה בנושא תחמושת באספקה ועל חוסר סיוע ארטילרי שנגרם כתוצאה מחוסר תחמושת ארטילריה.

אבידות האויב במשך היממה שידועות לנו הם כ-120 טנקים

פגועי ס וכ-800 חייל.

המשך-קמ"ג פק' דרור דרכי הפעולה האפשריות למצרים, כפי שהערכנו אז היו:
 המשך התקפת דיביזית החי"ר להרחבת ראש הגשר ולהגעה פחות או יותר עד דרך החת"מ. במסגרת זו כוח משימה נייד ת"פ דיב' 7 מתארנן במשך ליל 8 לאוק' וצפוי לתקוף בציר הגידי החל ב-9 לאוקטובר בבוקר. הרכב הכוח היה צריך לכלול חטיבת טנקים, חט' ממוכנת, חט' נחתים, כוח קומנדו וארטילריה.

מבחינת כוחות - אפשרית העברת חטיבה ממוכנת מדיביזיה 23 לגדה המזרחית של התעלה, ואפשרי כאמור קידום דיביזיות השיריון לאזור התעלה. זה המצב כפי שידענו והערכנו אז.

מספר שינויים בסיכום המצב הזה על סמך ידיעות מאוחרות שנודעו לאחר מכן, שלא ידענו אותם באותה עת: ראשית לגבי תכנית המתקפה המצרית - אנו נמצאים ב-8 לחודש, לפי התכנית המצרית זה היה היום השלישי והאחרון להשלמת שלב א' של התכנית להגעה לראשי גשר בעומק של 12 - 10 ק"מ, פחות או יותר הגעה לדרך החת"מ. כאמור המצרים נמצאים בפיגור ביחס למשימה באותה עת ונמצאים רק במרחק של 10 - 8 ק"מ מזרחית לתעלה.

בנושא הערכות-החסיבות הממוכנות שצינתי שאחת ואולי השניה גם מדיביזיה 6 שצריכות לעבור לגזרת דיביזיה 19 לא עוברות. לא ברור גם אם חטיבת הטנקים מדיביזיה 4 אכן קודמה באותה יממה לאזור הסואץ. מצאנו אותה יממה אחרי זה שם, אבל לא ברור מתי היא קודמה.

בנושא דרכי פעולה אפשריות - כוח המשימה שהזכרתי שהורכב באזור הגידי לא בא לידי בטוי בשטח. דרכי פעולה אפשריות לצה"ל כפי שהוערכו ע"י המצרים באותו זמן-אנו יודעים על הערכה של ארמיה 3, וזה נכון ל-8 לחודש בלילה - צה"ל ילחם בקרב השהיה תוך שמירה על מנע עם כוחות הקו הראשון של המצרים ותוך אבטחת המעברים המערביים של המיצרים, יחד עם הנחתת התקפת נגד החל מאור ראשון ה-9 לאוקטובר.

אלוף פיקוד דרום אני רוצה לרענן את הזכרון ולחבר את החוט ל-8 לחודש, לפני שאתחיל בשלב הבלימה.

ב-8 לחודש, כזכור, היתה מתקפה מצפון לדרום, זה נגמר בערב, החל מצהריים עשינו נסיונות הסתערות הנה, וזה ניגמר בהתקפות נגד של האויב בכוחות גדולים. חטיבה ממוכנת פלוס גדוד טנקים, גם מכיוון חזיון וגם לכיוון חמוטל. אחרי שבלמנו את התקפות הנגד האלה שקרו עם חשיכה השארנו על כביש חזיזית, מול 3 הצירים מאדים, ספונטניק, וטליסמן השארנו על א ציר החת"מ גדוד סיור עם קצת טנקים, ו-3 החטיבות חטיבה 500 כאן, חט' 460 כאן וחט' 217 על ציר מאדים, ירדו אחרנית להתארגנות, זה עם פינוי פצועים, עסקו במילוי וזה הלילה שבין ה-8 ל-9. טסתי לדבלה, לפיקוד, שם נערכה הערכת מצב וניתנו פקודות ליום המחרת. הפקודות היו עקב האכידות למעשה, כביש הרוחב הוא כעין קו עצירה, כאשר אנחנו כולמים מלפניו, עם כוחות קדמיים על ציר החת"מ, למחרת בבוקר הכוונה היתה לסדש את ההתקדמות קדימה בזהירות, קדימה ככל האפשר, לא לחפש מגע, להיות סמויים בשטח ולאפשר הצטברות כוחות ותיקון כלים במילים אחרות - לצבירת כוח. זו היתה הכוונה הכללית אותה גם העברתי למח"טים שלי.

המשך = אלוף פקי דרום

בזה מתחיל שלב הכלימה שהוא מה-9 לחודש ועד ה-15.

דבר ראשון אני רוצה לתת כרקע את הקרקעי.

א. רוחב הגזרה הוא 30 עד 35 קילומטה. הגזרה האוגדתית אשר בעצם השתתפה מכאן ועד מאדים ובהרבה פעמים האריכו לנו את הגזרה עד ורמונט בסיוע לחט' 11. עם כן, רוחב הגזרה האוגדתית 35 - 30 ק"מ, מיד נראה שהוא קצת התקצר ויגיע ו-30. הכוחות בממוצע בימים הקובעים של האוגדה היו פלוס מינוס 150 טנקים. יש מגבלות רציניות של ירידה מהצירים לכל מה שלא טנקים, זה שייך גם לתדלוק, גם לפינוי נפגעים, וגם לזחל"מים חרמ"ש אותם לא יכולנו להפעיל. הקרקע באזור בלימה, שזה לפני ציר חזיזית, על הכרנה וזרקור ובציר מאדים הוא קרקע חולי גבעי, קמור במקצת. ז"א, המצב הוא שיחידות שנעות קדימה לא רואות מה קורה לפניהם במדרון, אם הם רוצים לראות הם צריכים לזוז עוד יותר קדימה ועוד יותר קדימה, וגם לפנים וגם כאנפים, סוג הנבעות שם זה מצב שמאפשר לחיל רגלים להיצמד למדרונות או ל הסתנן ילהתקדם, ופה עמדנו בפני בעיה שבעצם השטח היה גדול עלינו ותמיד היו לנו חדירות של חי"ר במ כלילה וגם ביום, חששנו שהוא עוקף אומנו או צץ לנו בעצם גם כאנפים וגם בחזית, קרוב מאד. הצירים בגזרה הזו שעליהם התנהלו עיקר המלחמות. זו עיסמאליה. את הגזרה הזאת עוד מעט נפנה, אבל לעת עתה אנחנו גם כאן, שכאן נמצאים בעצם אריה קרן על ציר טליסמן וגם כוחות של אריק על אותו ציר. וכזכור כלילה אחרי התקפה על חמוטל ואמיר יופה שעלה על מכשיר, ואנחנו הולכים אחורנית להתארגנות, לפנינו נשאר ארוז, במרכז הגזרה ישנם הכרנה וזרקור, כאשר הצירים המובילים אליהם הם חביבה וערוב. כאן היו מרכיב התקפות הנגר. יש כאן עוד 2 צירים. ציר טלטול, וציר ציון. הצירים במרכז הגזרה, פה היו אזורי הגשרים שלהם, ועל הצירים האלה הגיעו מגשרים שהיו על יד קנטרה ובעיקר חט' עצמאית 15. זוהי הקרקע.

האויב - יוצא לנו להילחם מול 2 דיביזיות - דיביזיה 18

ודיב' 2, כאשר עיקר המתקפות שלנו הם בגזרת דיב' 2, אך יש לנו עסק עם חט' עצמאית 15 מדיב' 18 שמופיעה בגזרה שלנו, גם מופיעה בגזרה השכנה כשאנחנו מתכשפים לסייע לשם. כמגע פעיל איתנו יש 2 חטיבות חי"ר וחטיבה ממוכנת של דיב' 2 בגזרת הכרנה וזרקור, וחט' עצמאית טנקים של דיב' 23 שפועלת במרחב של דיב' 2. החט' הממוכנת היא חטיבה ממוכנת 117 של דיב' 2, כך שבעצם, אם אנחנו לוקחים בחשבון את כמות הטנקים שיכלו לפעול נגדנו או שפעלו נגדנו, זה של 2 חט' עצמאית, 15 ו-24 וחלקים משתי החטיבות הממוכנות של דיב' 18 ודיב' 2 ושל גדודי הטנקים של חטיבות החי"ר, בערך כ-250 טנקים בגזרה שלנו, כאשר מיום ליום בגזרה שלנו מתברר שיש פחות טנקים, מתחיל ב-252, מגיע ל-150 טנקים ואפילו יורד לפעמים. זהו האויב.

אני מתחיל לתאר את האירועים - ב-9 לחודש בבוקר אנו ערוכים

עם מסך סיור קדימה על שלושת הצירים. עם הכוח אנו נמצאים בחניוני לילה, אנו יוצאים לקראת בוקר, מתחילים לנוע בזהירות, האויב ביצע באותו יום כ-3 מתקפות עלינו, כאשר ב-30.08 חט' ממוכנת תוקפת את זרקור, ב-30.10 גדוד טנקים פלוס מתוגבר בחי"ר תוקף על טלטול לכוון מאדים, וב-17.50 יש התקפת מתואמת גם על הכרנה וגם על זרקור, בכל מקום של כוח בערך של גדוד טנקים ושל חטיבת חי"ר וחט' ממוכנת, מכאן גם על הכרנה וגם על זרקור. בשטח לא ידענו בדיוק את העוצמות שתוקפות אותנו אבל ראינו טנקים וחי"ר וסאגרים ונגמ"שים והרבה מאד ארטילריה שיורתת על ינו, ומבנה מסויים של הסתערות שאינני רוצה לפרט אותו, אח"כ המח"טים יוכלו לפרט, בכל אופן, זה טנקים מתקדמים ביחד עם חי"ר שמחדש את ההתקפות.

אלוף פק' דרום. /
 הפעילויות שלנו - ההתקפה הראשונה והשניה אלה שהיו
 ב-08.30 וב-10.30, גם בציר מאדים וגם במקום הזה,
 נבלמו ע"י הכוחות שלנו, אבל ההתקפות המרוכזות שהתחילו ב-17.50, לפנות ערב
 גם על הברגה וגם על זרקור, עם כוחות יותר גדולים של חט"ר ונדוד טנקים נוסף
 של חטיבה ממוכנת ועוד גדוד טנקים נוסף, שזה בגזרה יותר מרוכזת, יצרו לחץ קשה מאד
 על חטיבה 460 אשר באותו יום גי' זרקור וגם הברגה היו בגזרה שלה, ולפנות ערב
 אני מפעיל ברגעי לחץ גם את נתק"ה, נותן לו פקודה לרדת. מהצפון דרומה, לסייע
 לגנבי, וגם את קרן שהיה בעצם כמגע על 2 הצירים על הציר הזה, ועל הציר לאיסמעליה,
 כשהוא התקדם והיה כמגע עם נזל וחלוצ, אני אומר לו לעזוב הכל וללכת דרך חלוצ
 להתחבר לכאן. קרן, הפיקוד עוצר את ההתקפה שלו, הוא מוחזר. נתק"ה מגיע לעזרתו
 של גבי, וההתקפה נהדפת בזרקור ובהברגה.

המצב נראה די קריטי, והייתי מאד קצר רוח, "נתק"ה מתי
 את מגיע" אותו דבר עם קרן, את קרן עצרו, בסופו של דבר נתק"ה מגיע, על גבי
 היה לחץ חזק מאד וההתקפות נהדפו כשזה מלווה בהתקפות ארטילריות וכשיורד הלילה,
 יש לפנות ערב עשן באזור הגשרים, זה חזר פק"ל כל לילה. פלרס באויר, וכנראה
 שבמצב הזה המצרים ניתקו מגע והמשיכו בהתחפרות ובהנחת מוקשים ובקידום חי"ר-
 בהזחלת חי"ר קדימה. אנחנו עם לילה - קידום חרמ"ש שלא היה לו תפקיד כל
 היום על הכבישים, הורדתו, שוב פעם - אך ורק באזור הצירים, השארת כמה טנקים,
 והחטיבות יורדות להתארגנות אחורינית. אני רוצה לתת סיכום יומי - בכוקר הסד"כ
 שלנו היה 163 טנקים, בערב הסד"כ שלנו היה 132 טנקים. מתוך הטנקים שנפגעו, שקעו,
 נשברו - 5 נשרפו והושמדו^{סופית}. להערכתנו באותו יום השמדנו 58 טנקים של האויב
 בהתקפות האלה.

אני רוצה לעבור ל-10 לחודש. ה-10 לחודש הוא למעשה
 היום הקשה ביותר של הכלימה. ב-10 לחודש, מבחינה שבין האוגדה שלנו לאוג' 143,
 לפיקוד, היו לנו יומיים שעל ציר טליסמן, זה ציר טסה - איסמעליה היו לנו יומיים שזה
 גם ה-8 לחודש אחה"צ וגם ה-9 לחודש של הכלימה שפעלנו שם גם אנחנו וגם אוגדה 143.
 בין היתר היו לנו ברבורים על גזרות, הצעתי לפיקוד שיעשו גזרה ברורה ביננו,
 בסופו של דבר הוכהר שהגזרה הזו נתנת לאריק, ציר טליסמן, כתוצאה מזה את חט" 500 שבלילה
 חנתה מאחורנית, אני בתכנון הלילה קבלתי החלטה להעביר אותה ולהציב אותה מאחור, כעתודה,
 כאשר הגזרה שלנו קטנה לכדי 30 ק"מ, ואנו עדיין היינו עם גבי על הברגה זרקור, עם
 נתק"ה מול מאדים, ז"א, מול טלטול וציון, וקרן מאחה, במקום שהצבעתי עליו. קרן
 מגיע רק בכוקר לשם, עם שחר אנו עולים למקומות האלה, ומידי מוקדם ועד חושך מתחילות
 התקפות שזה בערך 5 הסתערויות ועוד נסיונות שנבלמים מרחוק, כך שכל היום, לרוחב
 כל הגזרה היה לנו לחץ במקומות שונים. אני אתאר את פעילויות האויב בקיצור - ב-09.50
 התקפה של גדוד חי"ר ונדוד שיריון פלוס סאגרים ופלוס ארטילריה, גם על הברגה וגם
 על זרקור, על כל אחד מהם הולך גדוד עם גדוד. ב-11.20 גדוד חי"ר וגד'
 שריון תוקף בין הברגה לזרקור, זה היה שטח מת שלא מהברגה ראינו אותו ולא
 מזרקור. ב-12.50 חוזרת התקפה בין הברגה לזרקור של גדוד חי"ר או בעצם של כוחות
 חי"ר שמבצעים מקרוב, עם סאגרים, עם טילים, עם תול"רים, בין הברגה לבין
 זרקור, אינני יודע אם זה שאריות מההתקפה הקודמת, אבל מתחדשת התקפה,
 שוב עם ארטילריה וחי"ר שמבצבץ. ב-13.50 (הכל בהכרלים של שעה) התקפה של גד'
 חי"ר וגד' טנקים מכיוון זננוויל, לכיוון הברגה.

אלוף פקוד דרום: ב-17.30 נדוד חי"ר בחיפוי טנקים על זרקור. בקיצור, באותו זמן לא ירענו בדיוק את הכוחות, היה עלינו כל היום התקפות של חי"ר מסתנן, ארטילריה חזקה, שילוב של טנקים, שילוב של סאגרים, כשעיקר הלחץ, פרט לבוקר מתרכז בגזרה על זרקור ועל הברגה, ואח"כ חזק מאד בין הברגה לבין זרקור. הפעילות שלנו – מהר מאד בבוקר הנעתי למסקנה, מה שבלט שהשטח גדול עלינו, צעים לנו בכל מיני מקומות וקשה מאד לכסות את השטח ואז אני מפעיל את קרן לסייע לגבי. נתקף הודף את ההתקפה בעצמו של הבוקר, ואני מפעיל את קרן לסייע לגבי. קרן מתחיל לנוע ואני מרגיש שגבי כל הזמן זועק לעזרה וקרן נע בלי שהוא רואה בדיוק לאן לנוע, נראה לי שהוא נמשך יותר מדי דרומה. בינתיים יש לחץ חזק על זרקור, אני מורה לו לשלוח נדוד אחד לאחור. בסופו של דבר, כשהוא נע קדימה אנו מוצאים מצב שהוא וגבי משולבים זה בתוך זה. נדוד אחד שלו נמצא אצל גבי, ונדוד של גבי נמצא אצלו, ויש לפעמים במהלך היום כניסה של פלוגות. בצהריים, ב-11.30, 12.30, 13.30 יש התקפות חוזרות ונשנות כל הזמן במרכז בין הברגה וזרקור, על הברגה וזרקור, אני מוריד את נתקף מלמעלה למטה, כאשר יש לחץ, יש קרב עצבני למדי בגזרה המרכזית, אנו מחכים, נתקף בסוף מגיע, יש הרבה מאד בעיות של זיהוי כוחות, בשטח, כי סה"כ יש פלוגה פה ופלוגה שם, יש עבודה יפה מאד של חכירה, עבודה לרוחב בין החטיבות בין הגדודים, בין הפלוגות של עש ית סדר בתוך הרשתות ובתוך זה נתקף, בלי שרצינו וכלי שהוא מרגיש, הוא נסחף קדימה, הוא הולך על המדרונות קדימה, בין הברגה לזרקור ומגיע עד לקו הגבעות שבו האויב כבר היה מחופר, זה קו שלם של גבעות, והוא מוצא את עצמו בתוך משהו שאני מעריך שהוא חטיבת חי"ר על הגבעות, והוא ממשיך שם בהסתערות. מאות או אלפי מצרים מתחילים לברוח, אני כל הזמן, אין בהירות איפה נתקף נמצא, הוא מדווח על מקום אחר, אבל הוא בעצם נמצא הרכה יותר קדימה, כך שלא רואים אותו, לא קרן ולא גבי, צד שאנו מאתרים שהוא הלך קדימה מדי, והוא הסתער ודרס שם חטיבת חי"ר מהחפירות שלה ואח"כ הוא חוזר. ההתקפות נמשכות, בערב יש התקפות מחודשות, ושוב עשן על אזור הגשרים. במשך היום הזה הפעלנו את הארטילריה האוגדתית במרוכז, פעם למח"ט זה ופעם למח"ט זה, קבלנו סיוע אוירי של כמה קלעים שלא היה משמעותי ביותר, כל ההתקפות נהדפו. מה שאיפיון כאן זה ההתערבות של כוחותינו אבל העליה ברשת וההסתדרות. אני רוצה לחת פחות או יותר סיכום, בבוקר יצאנו למלחמה עם 138 טנקים, בערב עמדנו על 121 טנקים. בתוך כל הקרבות, לפנות ערב, כאשר נתקף עזב את הגזרה שם ורץ לאמצע הנה, קבלנו מפיקוד, שחררו לנו נדוד של לפידות שעם 20 טנקים מגזרת בלזזה הוא הועמד לפקודתנו והורו לנו לנוע על כביש מאדים, אח"כ לנוע על חזיונית ולהיכנס הנה. לפנות ערב, כשההתקפות כבר נשברו הוא מגיע, אנו קולטים אותו, משאירים אותו בעיקר בהברגה ובזרקור, מעלים את החרמ"ש שחובר א תו, זה נשאר במקומות הקדמיים, החטיבות יורדות אחורנית, נתקף שחוזר בחזרה למאדים, שעזבנו אותו מקדם שוב לצירים כוח קטן של מחלקת טנקים ונדוד חרמ"ש ומתארגן מאחורנית. זה היום השלישי או הרביעי שאנו נלחמים מהבוקר עד הערב עם תחושה של רגעים מאד קריטיים, עם הרבה מאד דפיקות מסאגרים שדפקו אותנו, עם הסתננות של חי"ר – אנו בערב עושים הערכת מצב, זה בעצם שלב בכלימה שלנו, בהערכת מצב זו אני מגיע למסקנות שמתברר שעיקר הקרבות מרוכזים במרכז, דרך הגשרים, דרך חכיבה וערוב, אל זרקור ואל הברגה. אני מחליט לא לשמור חטף בעתודה אלא

אלוף פקוד דרום

לחלק 3 בקו, כשחטיבה אחת של גבי מקבלת את הברגה,
לחת את זרקור לקרון, ואת נתקה להשאיר למעלה בציר

מאדים. ז"א, יש לנו 3 חט" בקו.

השינוי השני - אנו מחליטים לאסוף את כל הנגמ"שים שמסתובבים באוגדה, להוריד אותם מכל פנוקציה אחרת של ש"כ של פינוי, מה שאפשר גם מפיקוד, ולהקים כוחות קטנים שיפעלו במשימה של חיל רגלים צמוד, ועל זה מופיעים לנו כוחות הטיור, מעט היו לנו - היו כוחות סיור שהיו שייכים ל-252 ונשאר אצלנו, אנו מחזקים גם כמה צנחנים שקבלנו מהגזרה של קלמן, ולכל חט"א אנו נותנים נגמ"שים, לכל גדוד יש בין 7 ל-10 נגמ"שים, או בעיקר בין 4 ל-10 נגמ"שים, שפועלים באנפים שלהם. עם כן, החידושים הם שאנו פועלים עם 3 בקו כאשר 2 חט"א מרוכזות בגזרה המרכזית מול חביבה וערוכ, נתק"ה רחוק 10 עד 15 קילומטר משם על ציר מאדים ואנחנו מופיעים עם נגמ"שים, כך אנו עולים לקרב של ה-11 לחודש. מכאן ואילך הלחץ הולך ופוחת, הנסיון שלנו מורגש, ההתארגנות מורגשת, הקרב מנוהל הרבה יותר בבטחון, אנו צופים ומכירים את מהלכי האויב, אנו מכירים את הריכוזים הארטיליריים שקודמים להפגזות, אנו מכירים את העשן שקודם לניתוק מנע, את כל הדברים, אנו קוראים את הקרב ויכולים לנחש אותו.

ב-11 לחודש ב-0700 בבוקר 2 גדודים מחט"א אצמאית

15 תוקפים מטלטול וציון לעבר מאדים. זה היה חידוש. חט"א 15 באה ועשתה כאן התקפה. נתק"ה בולם את ההתקפה, זה שעות הבוקר ואנחנו נהלנו מו"מ כמה ימים, כי כאשר ירדנו מהצפון לדרום נתק"ה בכדי לא לחשוף את קנטרה השאיר שם את גדוד 126, את גיורא קופל, עלינו יש לחץ כמה ימים, גם בגזרות אחרות, לאט לאט הצטברו טנקים שכוח בלוזה תמיד אסף אותם אליו ובנה יותר ויותר כוחות טנקים, פה מורידים ממנו גדוד של נתק"ה והוא מגיע תוך כדי הקרב הזה של חטיבה 15 ואנו דופקים כ-20 טנקים. לנו נפגע מנ"ד. שרק אתמול בלילה מונה וטנק אחד נפגע. כל היתר פגיעות שלהם, זו עמידה מוצלחת, יש גם פעולות עם קומנדו, לא חשוב. ב-0800 חי"ר וטנקים תוקפים על ציר חביבה ונבלמים מרחוק. ב-0900 גד"א מונכר ממוכן עם טנקים ועם חי"ר תוקף מדרום על חזיזית, מדרום להברגה, ונאחו במדרונות. ב-1500 גדוד טנקים א בציר חזיזית וגדוד טנקים בציר חביבה, אל הברגה, אלה כנראה מתחברים עם החי"ר שבאיזשהו מקום שקע בתוך המדרונות וממשיכים את ההתקפה. ההתקפה נשכרת. ב-1700 שוב התקפה אחרונה של חי"ר, שלטאגרים עם טנקים על הברגה מדרום וממערב. פה כל חטיבה בגזרתה, עתודות הם שלה, ואנחנו בולמים ומפעלים את הארטילריה במרוכז, את הארטילריה האוגדתית ורוב ההתקפות נבלמות תוך שקט ובטחון בפעולות. במשך היום קבלנו 565, גדוד צנחנים מחט"א 247, קלטנו אותו כמפקדה העיקרית, תכננו עבורו פעילות לילה. פעילות הלילה מתבצעת - סיורי חרש, לגלות כנזרה של טלטול וערוכ, היות ורק חט"א 15 הגיעה, אם יש כאן גישה אל התעלה שמאפשרת תקיפה מצפון לדרום על המערך שעמד מולינו, כי באותם ימים כל ערב היו מתנהלים דיונים בפיקוד על כיווני תקיפה, ואני בשלב מסויים המלצתי שאנחנו נצלח כנזרת מזיון ושחף, ועשיתי סיורים לגזרה הזו.

אלוף פקוד דרום:

משהו על סד"כ האוגדה - סד"כ האוגדה ב-11 לחודש

היה 141 טנקים. סד"כ האוגדה בערב הוא 173 טנקים.

ז"א, ה-9 וה-10 היו ימים מאד קשים, ה-11 - אנו בהתעצמות, התעצמות מתיקונים

והתעצמות ע"י התווספות גדוד 126. ז"א, התחלנו אתהקרב עם 141, היו לנו

נפגעים, אבל גמרנו את היום 173. תחילת התעצמות.

ה-12 לחודש - העקומה יורדת, הבלימה היא המשימה, כאשר

בערב אני מנחה לא להעלות את כל הכוח בעמדות אלא להשאיר כוחות מאחור להתארגנות,

לתיקונים, לבניית אורגניות. עד עתה פעלנו כאן עם כוחות בלתי אורקניים, אנו בעצם לא

מצליחים עם זה לא כיום הראשון ולא כיום השני, רוצים להתחיל אבל גאלצים לדחוף

כוחות אל הקו. יש לנו גם כוננות מיוחדת לסייע לחט"ו 11, כנראה שלפיקוד היו ידיעות

על התקפות שילכו בגזרה ההיא.

פעילות האויב - 09.45 חי"ר סאגרים וטנקים חדרו

כתפר שכיננו לבין 143, או מגזרת 143 מדרום. למעשה זה יום שאנו מתעסקים כל

הזמן עם חדירה שהתבצעה לתוך החוליות, כוחות של חי"ר וטנקים של האויב. גילינו

אותם, דוביק עלה בהליקופטר, חיים ארז, אונ' 143, דצרנו איתה קשר, זה היה כנזרתה,

שלחה טנקים, גבי מהגזרה שלנו רץ לחסום ולאתר, יצר קשר עם חלוץ, דוביק תיאם עם

הכוחות, בסופו של דבר ארז חיטל את הטנקים האלה, אבל זה מעסיק אותנו כמעט כל היום.

ב-1600 שוב התקפה של גדוד טנקים וגדוד חי"ר שתוקף

את הברגה. יש נסיונות כל הזמן גם בגזרות אחרות, התקפות ארטילריות ונסינות

התקדמות. הפעילות כבר יורדת. הפעילות שלנו רגילה, בלימה, מטפלים חזק מאד

במטרד הדרומי שמעסיק אותנו, תוך כדי זה כוחות מ-460 נתקלו בחלוץ, הסיור שלהם

ספג אבירות - 2 זחל"מים נדלקו. המצב הוא כבר יותר טוב. בבוקר הסד"כ שלנו היה 143,

בערב הסד"כ שלנו היה 190 טנקים, טנקים שיתווספו מהגש"ח שלנו, טנקים שתוקנו.

בעצם פעילות האויב יורדת, ההתעצמות שלנו הולכת ועולה, לאויב השמדנו באותו יום

כ-30 טנקים.

13 לחודש הוא יום מיוחד במינו - זה יום שבו הפעילות

של האויב, למעשה, דעכה. אנו עשינו את כל ההכנות שהיא לא תהיה כזו, אבל זה מקביל

להכנות שלנו של החלפת הקו ויציאה לקראת צליחה. כל ערב היו ריונים לקראת צליחה.

מה שהוחלט זה להכניס את יואל, חט"ו 274 במקומנו, בשלב מסויים גם

מנדי בא לקבל את הגזרה, אותנו להוציא החוצה. ביום הזה קורים 2 דברים. 1. גדוד

100 של אהוד ברוך מגיע אל האוגדה ומתגבר את הסד"כ שלנו, 2. יואל מגיע אה"צ,

אנו עושים איתו חפיפה בקו ונשארים איתו כל אה"צ וגם בלילה בקו ב-3 הגזרות, הוא

שם גוד, גוד גוד בכל אחד מהצירים, ז"א, על הברגה זרקור ומול מאדים.

אנו משאירים בכל מקום כזה את החפ"ק של המח"ט שלנו ועוד גוד אחד שלנו כשביל

לתדרך אותו, האחרים יוצאים אחורנית להתארגנות. ביום ה-13 לחודש אנו מצליחים

גם עם קליטת אהוד לעשות פריש מיס, לטפל בטנקים ולכנות כוחות להתארגנות בקו,

אלוף פקוד דרום

נמשכות הפגזות וכו', אבל אין התקפות רציניות בקו. זה ה-13.

ה-14 לחודש, האוגדה בעצם מפוצלת. מצד אחד אנו בתהליך יציאה, 14 לחודש זה יום ההתקפות המאסיביות של השריון המצרי: דיב' 21, דיב' 4 ובמקביל, כנראה קבלו פקודה גם בגזרה שלנו לתקוף חזק עם שריון, גם חטיבה 15 וגם חט' 24, וגם עם השריון של הממוכנות. אנו בתכנית הפיקודית יוצאים מהאזורים שלנו ורצים לציר מבדיל. ז"א, דרו מה לטסה וצפונה לטסה עם עיקר האוגדה, יואל צריך להישאר בקו. היות ובמקביל לתהליך היציאה שלנו מתחילות התקפות קשות מאד על יואל גם בציר הצפוני, מול טלטול וגם מול הברגה וזרקור, תקיפות שריון חזקות, וזה מקביל לתקיפות בגזרות האחרות ויואל סופג הרבה מאד נפגעים, הוא מאבד כ-20 טנקים, מיד כבוקר נפגעים לו 2 מג"דים, וזה אחרי שלנו כבר היתה הרגשה שלמדנו את הענין ואנו יודעים איך להיזהר, וזה תודות ל-2 דברים: קצת תודות לזה שהוא חדש וקצת תודות לזה שהחלו התקפות מאסיביות של שריון במסגרת המחקפה הכוללת המצרית, אנו נאלצים להשאיר, אנו שולחים גדוד אחד לצפון מחט' 500, את עמיר יופה, וגדוד אחד להכרנה זרקור, את שימשי, וחטיבה 500 נשארת בגזרה, ו-2 החטיבות האחרות אנו זזים לאזור טסה, להשתלב בהתקפות הנדר של הפיקוד אשר היו אמורות לחסום חדירה של השריון לכוון רפידים או על ציר צאלה או טסה-רפידים. זוהי הפעילות שלנו ביום הזה. כשאנו גומרים את הפעילות שלנו כלילה, הח"פ האוגדתי עם הסגן שלי נשאר בגזרה לנהל את הקרב בגזרה הזו, של יואל עם הגדודים המתוגברים, ואני עם שאר האוגדה מתרכז על מנת להיות מוכן לעתודה פיקודית. כלילה, ה-14 לחודש אנו גומרים את הקרבות, ב-15 אנו יודעים שצולחים, אנו מזרימים את כל הכוחות אלינו, חט' 500 רק ב-15 מתרכזת. בזה נגמר שלב הבלימה. מה שמעניין הוא שהסיכום של הטנקים - כבוקר ה-13, כשקבלנו את אהוד ברוק וכשקבלנו את חטיבה 274 וטנקים של הגש"ח עמדנו על 293 טנקים באותו יום, אלא שלא היינו אוגדה מרוכזת. למחרת התחלנו בפיצול ל-2 מקומות: יואל פלוס במקום אחד והאוגדה במקום אחר. ב-14 לחודש כבוקר היינו 293, באותו יום נוצרה הפרדה לשניים, ואז אנו היינו בערב 229 טנקים, כאשר חטיבה 274 עם 65 טנקים נשארה בגזרתה. מה שהחטיבה דפקה ב-14 לחודש, זה 58 טנקים.

לסיכום, בזה נגמר שלב הבלימה, בימי הבלימה, כל הימים פרט ל-13 לחודש, היו ימי קרבות, כאשר העקומה עולה ב-9 וב-10. ה-10 זה שיא, מה-11 היא הולכת ופוחתת, ב-14 כמוכן התקפה מחודשת. המאפיין הוא שאנו אחרי ה-10 לחודש היינו בנויים טוב, פעלנו בבטחון רב, היו לנו פחות או יותר תשובות, ידענו איפה לחפש את הסאגרים, חי"ר נגמ"שים היה מסתער קדימה, מבער את החי"ר לפני הטנקים ובאגפים שלו, תוך כדי הבלימה הזו, כשיש לנו אבידות יום יום ולאויב יש אבידות קשות, מה שמאפיין שהכוח האוגדתי הולך וגודל ומתעצם יום יום, אנו מקבלים עוד גדוד ועוד גדוד, אנו מקבלים עוד טנקים מהגש"ח, ותוך 6-5 ימי קרבות האלה אנו מוצאים את עצמנו כאוגדה שהיא הרבה יותר מנוסה, הרבה יותר מעורכנת, בשיטות הלחימה של המצרים וכיכולתם, מאד בוטחת בעצמה, מפעילה טוב את הארטילריה, מפעילה טוב את התחזוקה, מפעילה טוב את האויר, (אז היה מעט מאד), כל המנגנון הולך, גדל ומתעצם, משופשף ובוטח בעצמו לקראת הצליחה.

אל"מ תשק"ה

אתחיל מה-9 כפי שסוכם. ה-9 זה אחרי היום של גשר הפירדאן. נדוד 113 למעשה נשארו לו 6 טנקים, בלי מג"ד עם מ"פ אחד, בסוף היום של ה-8 לחודש. גדוד 142 נשאר עם 18 טנקים. יש לזכור שאנחנו כחטיבה ירדנו לתעלה עם 72 טנקים עד 75 טנקים. גדוד אחד שלנו היה בגזרה הצפונית, זה גיורא קופל, היו

אל"מ מט"ה.

לו 22 טנקים, נדמה לי. אחרי הפרשה של גשר הפירדאן היתה מגמה לבלום, והיתה הנחיה לבלום ולא להסתכן יותר מדי.

ביום ה-9 תפסנו את הגזרה, כפי שנאמר פה קודם ע"י מפקד האוגדה, מאזור ורמונט עד למרור, זה אומר גזרה של 10 - 8 ק"מ עם 2 גדודי טנקים. זה גדוד 142 שהיה בפיקודו של נתן פירם בצפון, וגדוד 113 שהיה לו מג"ד חדש, זה מולה רמתי ז"ל. למעשה בכוקר תפסנו את הגזרה הזו במגמה לשלוט על לכסיקון על ציר התעלה. השיטה שלנו היתה לשלוח מראש את הטיור עם אנגמ"שים שלו ולמקם אותו מאחורי הכוחות בנקודות שולטות- בנקודות^{הצפית} שהוא יוכל לתת דיווח לכל מה שנעשה בגזרה. ב-9 כבר נתפסה הגזרה והגענו למעשה לשליטה על לכסיקון מול האי בלח. למעשה ראינו את כל גזרת התעלה שם ולא היו דברים מיוחדים על 1000 - 1100 כשנקראנו לרוץ לכוון זרקור והכרנה. בתנועה לשם גד' 113 הוביל לכוון הכרנה ואחרי גד' 142, כשלמעשה הפריסה של החטיבה היתה די מצומצמת, מחזיזית, דרך החת"מ ומערכה כ-2 עד 3 ק"מ, ואם אני אומר 3 נק"מ זה הגזמה קצת, זאת היתה הפריסה. למעשה רוב הכוחות נעו על חזיזית. כשהגענו להכרנה וזרקור אחה"צ, ביום הזה היתה בלימה. למעשה שם היתה בלימה עם 2 הגדודים שלמעשה המנע עם האויב היה בטווחים די גדולים, ביחוד הטנקים שלו, בטווחים של עד 4 ק"מ, אני במקרה תפסתי שם טנק טועה ועליתי עליו, הגעתי עד למטה, מהשיא של הכרנה 400 - 200 מטר מערכה, ולמעשה מה שנראה בגזרה של הפרדאן זה הפגזות ארטילריות גם שלנו וגם שלהם עלינו, שיש מהומד כללית והצרוצרות בשטח, של נגמ"שים, של טנקים ושל חי"ר אבל בטווחים די גדולים. היה שלב, לפני שהגעתי לשם, החי"ר של המצרים היה למעשה ממוקם כחפירות. הם היו כלילה מנצלים את זה שאנו לא פעילים שם ומניעים בחסות החשיכה, מתמקמים, חופרים תעלות וש חות כך שזה היה תפקיד החי"ר והחי"ר הממוכן היה מצטרף אליו, כשהטנקים ביניהם ומאחור היו מסייעים להם. זאת היתה כנראה השיטה המצרית עד כמה שאני יכולתי להכין את זה.

ביום הזה, עד חשיכה היתה בלימה, לא כל כך גוראית. מה שהיה

נורא, מה שמפקד האוגדה הזכיר זה היום למחרת, ואזכיר אותו בפרוטרות.

יום ה-10 - גזרת האחריות היתה אותה גזרה, אותה יציאה, אותו

דבר כמו אתמול. לקראת הצהרים נקראנו לזרקור, זו היתה קריאה מרגשת מאד כי שם היו התקפות על 460. היתה ריצה שלנו במהירות, באותה פריסה על ציר חזיזית, הוזכר פה שלרדת מהצירים בדיונות הגבוהות האלה באזור זרקור זה היה ממש איטי, היו פריסות זחלים והיו גם חוליות של טילאים, למעשה כשהגענו לזרקור הגדוד הראשון נתקל בטנקים של האויב שעברו כבר את ציר החת"מ. ראיתי שם 2 טנקים, טנק אחד שעבר בערך את ציר החת"מ ק"מ עד ק"מ וחצי והטנק השני היה קרוב לציר ממערב, לרגלי זרקור, הוא היה כבר דפוק, שני הטנקים האלה דפוקים. טנק של 142 נע על חזיזית וקיבל פגז מהטנק הזה, כנראה, כי מפקד הטנק שהוא קצין ונפצע שם, בתחקיר הוא אמר שהוא הספיק להוציא פגז, וכנראה שגם הטנק המצרי הספיק באותו זמן להוציא פגז, למעשה שניהם נדפקו בבת אחת. בדרך, בעליה לזרקור היו חוליות טילאים שתפסו את הנקודות הגבוהות בשטח, הם די הפריעו לתפוס את העמדות אבל בסופו של דבר שני הגדודים הגיעו לזרקור והגזרה שלהם די מצומצמת, בין זרקור, למעשה תפסנו רק את זרקור עד הכרנה, ו-460 היתה מדרונ באזור הכרנה ודרומה. ביום הזה היו למעשה 3 התקפות רציניות. בשיתוף פעולה של חי"ר, שהתמקם

אל"מ מטק"ה.

מבעוד לילה עם חוליות של צידי טנקים עם בזוקות, עם
אר.פי.ג'י. שהיו החוליות הכי קדמיות שלו, ואם
ניקח את השיא של הברגה, אז ממערב לשיא, זה בערך 400 - 200 מטר הם היו
חפורים וממוקמים שם, בחפירות די חפזות, מין שוחות כאלה. זה היה מתחיל כאשר
הם היו יורים פגזי זרחן, זה הסימון הראשוני לטיווח ואז היתה יורדת ארטילריה
חזקה מאד על הטנקים, על כל מה שהיה בזרקור, הארטילריה הזאת היחה מדוייקת
מאד. הטנקים היו בעמדות טובה, למעשה, והם ירו רק מנשק קל שלהם, כי
פה לא היה מה לירות לטווחים, הבנו את זה, וגם אנשי הצוות ידעו את זה, לא לירות
לטווחים שמעל 3000 - 2000, אין מה להתעסק. יום קודם ירו גם ל-4000 ו-5000.
התקפה זו היתה מלווה בנגמ"שים וטנקים בטווחים של 2,000 עד 2,500 שהיו נותנים
סיוע לכוחות המסתערים. במשך היום היו 3 הסתערות רציניות, אנו ראינו שם עשרות
אנשי חי"ר.....

המשך - מירי

בשטקה:

אנשי החי"ר לא הספיקו להתקדם מפני שהם נדפקו שם. בהתקפה - האחרונה, אני חושב שזו האחרונה לקראת הערב, זאת למעשה היתה השכירה של ההתקפות האלה, של הממוקמת, של החי"ר, והטנקים. היו שם מקרים של בודדים, כמו מול מג"ד 113 כי בסה"כ אנשים עבדו שם בזהירות, לא יצאו קדימה, לא הסתערו, אלא תפסו עמדות ויררו מתוך העמדות עם חילופים. היה שם מצב שטנק היה מחליף עמדה, אז כל הטנקים היו יורדים, לא היה ברור מה קורה עד שגם על זה השתלטנו בסופו של דבר כולם עמדו שם קדימה וכלמו כשמול מג"ד 113 לפני זה עשה תרגיל, לקח את עצמו עם החפ"ק שלו, עם הנגמ"ש והתחיל להסתער עם הנגמ"ש כ-400 מטר לפני הטנקים, נגמ"ש בודד כשאנשים יורדים מהנגמ"ש ומטנרים ממש תוך כדי תוך הארטלריה הזאת, תוך האש וכל מה שהיה שם פנים אל פנים, הם חיסלו שם כ- 6 - 8 חוליות בזוקה, חוליות אר. פי. ג'י ממש פנים אל פנים. אחרי כל הענין הזה היה עוד לחץ, העסק לא נגמר ואז היתה דרישה לרכז את החרמש ופלוגות החרמש שלנו היו מאחור כך שלא יכולנו להשתמש בהם ולהסתייע איתם. מה שעשינו לקחנו את מחלקת הסדור שקיבלנו, למעשה זה 5 נגמ"שים מגדוד הסיור, ועוד ביקשנו מחט' 500 את הנגמ"שים שלהם, הם הגיעו אבל מאוחר. עם הנגמ"שים האלה, עם כל מה שהיה לנו, ג'יפים לקחנו והסתערנו לפני הטנקים על כל מה שהיה שם. ולמעשה פה היתה השכירה. זאת היתה ההתקפה האחרונה למעשה על זרקור.

מכאן עברנו להתארגן על ציר "מאדים" מה: שנקרא אצבע אחת, על ציר "מאדיסא" היינו נכנסים בלילה עם כל הטנקים כשהדרגים היו מגיעים לשם והיינו משאירים פלוגת חרמש, כל מה שקיבלנו, למעשה את החרמש שלנו לקחנו לחניון החטיבתי כל החניונים שלנו במשך המלחמה היו חניונים חטיבתיים, בסה"כ היו לנו כל המלחמה 40 - 50 טנקים מכסימום.

לקחת ולפזר את זה כגדודים אי אפשר היה. זה נמשך כל אותם הימים עד יום שבת היינו מתמקמים בציר "מאדים" כמעט באותה נקודה פלוס מינוס ק"מ לא יותר. כל הענין של הדרגים והתחזוקה של החרמש בעיקר התרכזו בסוכות והיתה סוכה שהיתה & 15 ק"מ מהתעלה שהיתה פלוגה קדמית של הסדנא ומשם היינו מעבירים טנקים ומארגנים אותם ליום שלמחרת. זה היה ה-10 לחודש.

מסתבר היה שכל הירי של הטנקים היה ירי של מעיכים וירי של מקלאים מכסימום ירו בכל טנק 2 מקלעים. מה שהיה לנו שם זה 30 טנקים אם לא פחות. אני לא יכול כרגע לחתום כמה טנקים היו שם אבל בערך 30 טנקים.

הטנקים האלה ירו רק מהמקלעים, הם לא הסתערו קדימה חוץ מההסתערות של הנגמ"ש שאנחנו שהזכרתי וחוץ מ- 2 טנקים שלקחו יוזמה, זה היה המ"מ, ועוד מ"מ שעד היום אנחנו לא יודעים מי זה היה, הם טנק טנק לקחו רצו קדימה, טנק בודד מול צג כל הטנקים שלנו נסעו על החפירות, דרסו מה שאפשר לדרוס ועשו סיכוב, עשו את זה עוד פעם וחזרו לחזית של הטנקים, היו 2 מקרים כאלה.

אחרי הענין הזה המשיכו להסתער ולהתארגן, בהסתערות האחרונה עד שריכזנו את החי"ר שלנו, כי את הטנקים לא היינו רוצים להוציא קדימה, כי אם הם היו יוצאים קדימה היו חוטפים או בזוקות או טילים, והמגמה היתה לשמור על הטנקים. לכן הוצאנו את החי"ר את החרמש והם פרסו לפני הטנקים ונסעו קדימה, אני זוכר שאני נסעתי איתם עם ג'יפ והיגענו בערך 500 מ' למטע במדרונות ש "זרקור" ראינו את הברחה וכל מי שרץ לכיוון התעלה.

ס ר ד י

-19-

זה היה בדימדומים, על נגמ"שים. לי בחזרה נככה הג' יפ ירדפי לדחוף ירו עלי.
 כל מי שהסתובב שם קיבל. רצינו להוציא שם שבו אי אפשר היה.
 פה לא היה שום ענין, חזרנו בחזרה ובזה למעשה נגמר יום הבלימה.
 משם חזרנו שום ל"מאדים" את התמונה של הנפגעים אח"כ אשים פה טבלה.
 יום חמישי ה-11 לחודש נטקה המח"ט היה באוג' לתדריך הוא לא היה יכול לחזור בגלל
 ידיעות על פשיטת קומנדו. לקראת שחר הוצאנו את הסיור שהיה מרסס לכל הכיוונים
 בשביל שלא יהיו שום הפתעות. היה תופס את התצפיות שלו, והסיור דיווח
 שהוא מזהה טנקים על ציר "טילטורל" ו-"ציונה". מיד הרצנו גדוד לשם, זה היה גדוד
 142 חפס עמדות, נטקה נתן כבר פקודה לשלוח את הגדוד השני הוא היה כבר בדרך, תפסו
 גדוד 142 מצפון ל"מאדים" ו-113 מדרום. כשבדוד אחד שלנו היה בצפון ביום חמישי.
 עדיין לא קיבלנו אותו.

התחילה השב"ש מרל חט' 15 היו לה טנקים מסוג טי - 62. שב"ש

שגם זוהה בין הטנקים רכב טילים.

בערך ב-730 - 800 גדוד 126 ירד מהגיזרה הצפונית והצטרף אלינו. למעשה היו לנו
 3 גדודים עמדנו על בערך 40 טנקים.

עד 1000 הושמדו שם 15 טנקים, יכול להיות שהושמדו יותר.

השמידו לנו שם טנק שתפס עמדה לא נכונה, אם היה תופס עמדה נכונה אני בטוח שהוא
 לא היה נפגע, זה הטנק של ה-מ"פ או הס. מ"פ, הזהירו אותו 5 דקות לפני כן.

הוא נדפק כשלמעשה כל האנשים נהרגו חוץ מהנהג. הטנק חולץ הוצא החוצה. באותו
 זמן מחלקת טנקים של גדוד 113 נסעה כ-3 ק"מ אחורה לתוך "מאדים"

לחמש.

היום הזה התחיל יפה מאד, עם 20 טנקים, עם טנק אחד פגוע, עם 3 הרובים.

לקראת הצהריים בערך ב-1330 היחה גיחה של רביעיה של סוחויי 5 אלה שהיו קדימה
 זיהו אותה, היחה הודעה בקשר על הגיחה הזו אבל הם לא בחרו דווקא את החזית הראשונה
 של הטנקים אלא בחרו את הדרגים והסדנא.

הפעם היחידה שאני ראיתי מטוסים מצריים שעושים 2 גיחות. אחד היה הפצצה הפציצו
 את הסדנא וכל מה שהיה מסביב, וגיחה שניה היחה ריקדו, ריקדו מחלקת טנקים של

113 שהיחה מאחורה. למעשה שם השמידו את כל הטנקים עוד 3 טנקים בסדנא, ועוד
 משאיות תחמושת. נהרגו שם כ-20 חיילים ועוד כ-80 נפצעו. היה מבצע נוראי

לחלץ את כל האנשים ולהעביר אותם ~~באמצעות~~ בהליקופטרים כשהציר "מאדים" סגור
 בגלל השריפות של הסדנא והתחמושת וחילוץ הנפגעים שם היה מסובך מאד. הרחקנו

שם טנקים ונגמ"שים. אם היחה שם עוד גיחה אני לא יודע מה היה יכול לקרות שם.
 הפנוי של הפצועים היה איטי, למעשה ההליקופטרים הגיעו כמעט שעתים מהרגע שביקשנו

אותם

למעשה שם אבדו 3 תאג"דים תאג"ד של גדוד החת"מ, היחה שם סוללה לידינו, תאג"ד שלנו
 ועוד תאג"ד מאולתר.

יום ששי למעשה זה היה יום שקט, התחיל להרגע כשבדוד אחד א 126 הגדוד הכי שלם

שלנו תפס את גיזרת הבלימה שלנו מול "מאדים" כשמצורפת אליו פלוגת חרמשא מ-204.
 בינתיים קיבלנו מג"ד חדש, זאביק רם שקיבל את גדוד 113 הוא התחיל לארגן את הגדוד

מ-6 טנקים הגיע איתו ל-18 טנקים זה ביום ששי, שבת עד יום ראשון.

י ד ר ס

 -13-

ביום שבת החליף אותנו יואל עם הסירונים שלו ואנחנו התכוננו ביום שבת לרוץ לכיוון "ציוץ" על כביש הרוחב לעבור את ⁶סטאן ולהמשיך להתארגן שם לקראת הצליחה. כשיצאנו ביום ראשון מציר "מאדים" היו לנו כבר 72 טנקים. רם ה-14, 15 לא היה משהו מיוחד היינו בחניונים. יום ה-16 לחודש לקראת שטר אנחנו נענו על ציר שמקביל לציר "עכביש" ציר "רויחה" כל החטיבה ותפסנו את התעוז שנקרא "כישוף" על "כישוף" היה לנו גדוד. למעשה בכלימה מה שאני חושב שהיה צריך לעשות יותר פעילות לילה, מפני שאני כל בוקר הייתי מודאג שאנחנו נצטרך לעשות עוד תקיפה ביחוד ביומיים הראשונים עד שהתחלנו לתפור את הגיזרה עם כוח בלילה עם חרמש, כי זאת הייתה הבעיה. אני חושב שהיינו צריכים להיות יותר חכמים לשאוב יותר אינפורמציה. בימים האלה מי שהיה בגיזרה הזאת לא ידע למעשה שום דבר, לא ידענו מול מה אנחנו עומדים, לא ידענו מה הולך להיות, אני מניח שזה יקרה גם להבא, לא תמיד אנחנו נקבל הכל מלמעלה, רשת בלימה אני חושב שצריך שיהיה מודעין קרבי בכל חט' ולשאוב את כל הידיעות במקום. אי אפשר לסמוך על מג"ד ועל מ"מ שיתן לך את הידיעות כי הוא עסוק בהרבה דברים. גם אם הוא נותן את הדיווח אז לא תמיד זה בדיוק ולא תמיד זה מקצועי. לכן כדי שנדע מה עומד לפנינו, ומה לעשות כדי שיהיה מידע. לגבי נשק הנ"ט הזעיר, האר. פי. ג'י והבזוקות במידה ונתקל שוב בדבר כזה צריך יותר ארטלריה וזה ידוע, אני לא מחדש שום דבר. הסתערות עם נגמ"שים לא ניתנה רגליהם לא יודעים לרדת

אני מדבר על המצרים?

האלוף אריק שרון

היתה הסתערות על הטנקים, על 2 הטנקים שרצו, ממש הסתערות, רצו לעלות על הטנקים האלה.

שניטקה

כש-2 הטנקים האלה רצו הלוך וחזור היו יריות, היה ירי של בזוקות לפנייהם. היו פגיעות אבל למזלנו לא קרה שום דבר

מה שאני רצייתי להבין האם היתה החקפת חי"ר מצרית על היעדים שלנו או שאלה היו חדירות לילה?

האלוף אריק שרון:

היתה חדירה, היתה התחפרות, שהחי"ר, הממוקם לאזור החי"ר שלו שמחופר, הם ירדו מהנגמ"שים.

שניטקה

הסתערות כפי שאתה אומר, כפי שאני מבין הסתערות, לא היתה הסתערות שרצים מחפים הם פשוט הלכו ומתו עם כדורי מרץ בלי כדורי מרץ הם הלכו, לא ראיתי ממש הסתערות כזו שאנחנו מכרים תוך ירי.

לאיזה טווחים הם הגיעו?

שאלה.

הם הגיעו לטווחים של עד 200, 400 מ' מהטנקים.

שניטקה

ס ר ז י
-14-

גבי, מח"ט 460:

אני מהאזנה, צורת מסירת הדברים מצאתי וסיכמתי לעצמי

שאני למעשה יוכל לחזור ולתת תאור חוזר על הדברים

שאלוף הפיקוד וק"ק סיפרו בסדר כרונולוגי, אני צריך לחזור על הרבה דברים.

לכן בחרתי לעצמי להציג את זה בדרך אחרת לקחת ולתאר צורה אופינית, מצבים אופיניים של הסתערויות שלהם ואיך שהם לחמו ואח"כ אציין רק מספר אירועים, בעיות בולטות שהיו בימי הבלימה האלה.

כיון שהיו כל יום בין 2 - 5 הסתערויות עלינו אני מכל המצבים שראיתי אני מחלק את זה ל-3 מצבים אופיניים של לחימה. מצב אחד שהמצרים מתארגנים לתקיפה בטורח רחוק, נערכים עם טנקים וחרמש ומתחילים בהסתערות, וכל הלחימה מתחילה ונגמרת בטורח הרחוק. הצורה השניה הייתה שהם מגיעים ועולים על היעדים שלנו ונלחמים על היעדים. והצורה שלישית שהם חודדים וחותכים אותנו, ועוברים אותנו. אני רוצה לתאר אותם.

איך מתבצעת התקפה כזו שהיא נעשית מטורח רחוק. כזכור זה התחיל שהם צלחו ועמדו, ואנחנו ב-8 לחודש נדפקנו איך שנדפקנו בהתקפה על "חזיון" על גשר סירדן ואז הם היו קדימה, מה שהיה אופיני שהיתה התרוצצות גדולה מאד למרחק של 3 - 4 ק"מ מהתעלה שהם רצו עם משאיות, ופעילות לא נורמלית לאורך קו רצוף. בקו הזה רואים הרבה מאד אנשי חי"ר מסתובבים, מתרוצצים נשכבים עומדים, משלב מסויים באים ומגיעים, טנקים נכנסים ביניהם וכל העסק הזה מתרומם ומתחיל לנוע קדימה. לפעמים היו סימנים מעידים לדבר כזה שהיו מגיעים משאיות עם עוד תגבורת אנשי חי"ר שהיו יורדים.

דבר כזה היה כאן מתחיל לנוע לכיוון שלנו טנקים נוסעים נעצרים יורדים, והעסק הזה חי"ר, חרמש הולך בין הטנקים ונוסע קדימה, היה מלווה לעתים די קרובות עם כמות יותר או פחות גם של נגמ"שים זה היה הולך מתחיל מטורח של 2500, 3000 מגיע עד 1000 מאיתנו כל הזמן יורד אש מלווה בארטלריה כבדה מאד עלינו ואנחנו היינו מתחילים לירות הימים הראשונים ירינו בטורחים ארוכים מכמה סיבות, גם סיבה ראשונה שרואים פעם ראשונה דבר כזה, וגם מהסיבות שלא בדיוק יעריכו את העסק. גם הירי מהטורח הראשון הועיל, אבל הרבה תחמושת נורחה י פחות ביעילות, ואם הימים שחלפו היעילות שלנו, ההבנה של העסקת גברה וגם נתנו להם להתקרב, ואז דפקנו אותם כשהם היו קרובים מאד. זה היה צורה אחת אופינית. דבר כזה היה בהיקף לפי הערכה שלי חט' חי"ר או ממוכנת עם גודל טנקים. כשטנקים היו נעצרים, הם היו נעצרים מדי פעם לפעם וטנקים היו בווערים, הטנקים היו עוברים לירי מקלעים.

אני אעבור אח"כ על אירועים אני אדבר גם על ארטלריה איך שהפעלנו אותה ואיך התפתחנו עם הפעילות הארטלרית.

זה היה צורה אחת אופינית שאני מניח ש-50% מההתקפות

צורה אחת שהיא התחילה ביום השני או השלישי קצת יותר מאוחר התחילה, גם הם חשבו וראו מה אנחנו עושים, ואז בשעות הלילה או בשעות שאנחנו לא היינו רואים, ובשטחים מתים מקרבים את החי"ר קרוב אלינו, ואח"כ הטנקים היו מתחילים לנסוע ובאיזשהו שעה מסוימת היית פתאום ללא התרעה, לפעמים היינו מרגישים בשה ויותר מאוחר למדנו גם איך לנהוג בזה, איך לבדוק את עצמינו בבוקר, היו מתרוממים והיתה מתחילה הסתערות מטורח 200, 300 מ' והיו עולים עלינו.

בדרך כלל ההסתערויות האלה היו די פתאומיות, הם היו עולות לפתע הם לא היו בהיקף

ס ר ד י

- 15 -

של גדודים אני מעריך. את זה פלוגה, אם כי ההערכה לא הייתי בכל פינה לא יכולתי לראות את כל ההתקפות. הם היו עולים מתחילים להסתער על הגבעות ומגיעים ממש עד הקו שלנו, יורים מבנה פרוס יפה מאד, מפורזים יפה.

הפעולות נבד ההסתערות האלה היו בידי אש מקלעים, אנחנו בשלבים יותר מאוחרים הצלחנו לארגן גם מרגמות 81 ואם אש מרגמות. פלוגת הסיור אמדה בין הסנקים הפעילה את כל האש בחלק מסוים של ההתקפות הם מהצד לקחו אגף בתאום הפסיקו את הסנקים ועלו על החי"ר וסילקו אותו, זו היתה הצורה השניה של ההתקפות.

הצורה השלישית של ההתקפות על המוצבים האלה היתה שהם היו עושים איזשהו שילוב כזה של להתקרב מראש או להתחיל בכוחות גדולים שהולכים ודוחפים בלי סוף גם בטוח יותר רחוק, היו מגיעים אלינו ובחלק גם עברו אותנו.

הם היו מגיעים עד לחי"ר שהולך א רגלית נערך ברוחים של 2 - 3 מ' בין איש. הולכים יחד עם סנקים. הם עברו אותנו פעמים, פעם עלו על הברגה, ופעם עברו בין הברגה ובין זרקור והגיעו עד הכביש והלכו כש-2 סנקים צב נדפקו לנו ממש על הברגה. היה סנק אחד שהספקתי לראות אותו גם לאחר המלחמה כשבאתי לבקר בהברגה עמד על התוף של ההברגה כשהוא נדפק בכנף.

במקרים כאלה הבעיה היתה אצלנו להעביר כוחות בתוך החטיבה ממקום למקום ואז זה הלך עד פלוגות 2, 3, 4 סנקים שהם קיבלו הוראה להזניח גיזרה מסויימת ולבוא ולתקוף בפנים.

עשינו את זה כמה פעמים עם הסנקים שתארתי שעברו בין זרקור להברגה אז עם פלוגה מגדוד 19 שהיה שמה המג"ד יחד איתו אנחנו עברנו וירינו בהם והם הסתלקו. היה גדוד של 500 על זרקור.

ההסתערות היתה על כוחות מוחזקים אבל רק פעם אחד שהגיעו ועלו עלינו בפעם הזאת של הסנקים שעברו בין זרקור והברגה לא היה שם הסנק שלנו.

אם עמד לי סנק שלי במרחק 50 מ' אני לא קורא לזה פער. בין זרקור להברגה יש שטח מת שהוא לטוח ארוך מאד לכיוון האתעלה מת ואח"כ הוא פתאם עולה ומתגלה.

האלוף אריק שרון: מאיזה מרחק היו יוצאות התקפות החי"ר שלהם?

מח"ט 460: היו יוצאות בסוג הראשון שאני תיארתי יצאו במרחק 2000, 3000 בין קו הגבעות של ציר החת"מ והתעלה. באותם המקרים שהם דתחכמו לנו הם יצאו ממרחק 200, 300 מ' זה היה קורה בד"כ בבוקר. כאלה דברים היו קוראים לנו בין 2 - 5 פעמים ביום. כמה דברים אופיינים או אירועים שהיו במשך תקופת הבלימה.

א החטיבה, כזכור ב-8 לחודש בגמר¹ ההתקפה הראשונה שלהם הגדוד האורגני היחידי שהיה לי 198 בפיקוד אמיר ירפת שלחתי אותו לעזרת אריה קרן דרומה לכיוון חמוטל ומכשיר, ותמורתו קיבלתי את הגדוד 430 של שימשי. החט' היתה עם 2 גדודים 430 של 500 וגדוד 19 שהתחיל איתי את ממלחמה וגמר איתי את המלחמה.

אלה הם 2 הגדודים שהיו לי והיתה לי פלוגת הסיור שהיא היתה פלגה אחת עם מפקדת גדוד הסיור 198 של 252, גדוד הסיור בשלבים שתאר ברן, בשלב הראשון הוא קיבל את האחריות. על זרקור מיד בהתקפות הראשונות ב-9 לחודש המג"ד נפצע

ס ר ד י
- 16 -

פונה, הסמג"ד קיבל את הפיקוד על הגדוד שמנה פלוגה ומיד סיכמתי איתו שאז שזה כוח אחד פלוגתי בשבילי ואני לא מתעסק עם גדוד כי זה לא היה למעשה גדוד והוא המשיך לפקד על הפלוגה. זה גדוד הסיור שהוא היה כוח שלישי של החט'.

לגבי הסיור פלוגה הזאת היא היתה הכוח סיור היחדי תוך כדי הלחימה נבע הצורך בכלל לדעת מה נעשה בשטח. בגלל שטחים מתים, בגלל פעילות של ארייב בעורף שלנו. פלוגת הסיור הזאת תחארגנה מהר מאד והתחילה לפעול והחלה להרות עיניים של החט' לכל דבר. ב-9, 10 לחודש לא היתה כבר פעולה אחת בשטח. כוחותינו שלא היתה שליטה וזה הודות לפלוגת הסיור הזאת שמנתה 8 נגמ"שים, 4 ג'יפים כשהשליטה היתה בחזית הסיור והנגמ"שים הג'יפים מאחורנית.

מה היתה הסיבה לפטרול מאחורנית - תוך כדי כל הפעילות ירדו עלינו התקפות מסיביות בצורה בלתי רגילה, הם היו א' מלרות אש ארטלרית ומדי פעם לפעם היתה משתלבים מטחים כבדים של קטיושות, ובצורה יעילה ומדוייקת בלתי רגילה.

זה היה לא סביר כל כך, ואז התחלנו לגלות עקבות ולראות א' כל מני דברים מאחורינו. גם ביום הראשון שתקפנו לכיוון חזיון עלינו על חוליה שהושמדה ע"י אמיר ירפת הציוד שהיה לב הוא חולית קת"קים. ואז נפל הרעיון שהם יושבים מאחורינו. א' שלחנו את הסיירים שיחפשו כל הגבעות מסביב, לסרוק אותם. חיפשו ומצאו, ששמידו 2 חוליות של קת"קים, באופן אוטומטית הרגשנו ירידה ביעילות של הארטלריה. באופן מוחלט הקלה.

עוד נושא שהסיור הועיל לנו מאד מאד; מכיוון שזה היה למעשה החלק המנוגמש היחדי שהיה בחטיבה, ומשך הלחימה היתה כזאת שהיית יכול לרוקן 3 תקנים בצורה כזאת מהטנקים. בימים הראשונים מחוסר ביררה היינו מתחילים בדרג להוציא טנקים אחורה ולהתמלא. בצומת של ציר חתם קודמו משאיות עם תחמושת ע"י אפסנאות החטיבה וטנק היה יוצא ומתמלא. יותר מאוחר התחיל להיות יותר צפוף בלתי אפשרי חלק מהנגמ"שים עסקו ביציאה אחורה פלוגת חרמש שהיתה ממתינה שם בלילה עזרה בעבודות והעמיסה פגזים, הנגמ"שים נסעו לטנקים וחילקו להם פגזים תוך כדי הפגזה ותוך כדי לחימה כדי שלא נשאר ריקים.

נושא נוסף שהסיור היה בשימוש מצויין זה היה כשקיבלנו את גדוד 196 לפידות ב-12 לחודש והוא הגיע עם לילה נכנס לגיזרה בבוקר תפס קטע מהגיזרה היה צריך לדעת מה נעשה לא ידע. התכוננו בלילה וירדנו, אני בבוקר ישבתי על הטנק שלו תידרכתי אותו בשטח עם אור ראשון בו זמנית א' כמכה אחת כל פלוגת הסיור התפסרה בין כל הטנקים שלו, ואנשים בודדים עלו על כל טנק בכת אחת ועשו הכרה על הגיזרה. כל גדוד 196 בכת אחת עודכן והכיר את השטח ז"א עם אור ראשון עיוורון מוחלט וידע מה נעשה אחרי רבע שעה א' כולם מעודכנים ופועלים כחלק פעיל ויודע את הכל. לבבי ארטלריה סיפרתי.

תקיפות אוירויות, בד"כ כשהמצרים פתחו בתקיפה אוירית והגיעו זה היה לוקח לפי ההרגשה שלי שניות ומיד היו מירג'ים מטוסים שלנו שהניסו אותם. היה יום אחד ה-11 לחודש רביעיה של מיגים עלתה על גדוד 19 ובמשך רבע שעה עשרים דקות חזרה 5 - 10 פעמים ירדה כל הזמן והפציצה אותם עם פצצות 2 טנקים נפגעו לנו א הם עבדו בצורה חופשית לגמרי ללא שום הפרעה. זה לגבי התקפות אוירויות שהיו עלינו היו עלינו התרעות של הקומנדו של הפשיטות הליליות, זה דבר שבעצם השמעתו גוזל מרץ וכוח, זה נשק ומכשיר מצויין. ביום ה-19 לחודש דיווח טנקים יורדים מאחורינו.

כיוון כוחותינו לא בררד איך מגיעים לשמה עד היום לא ברור לי איך הגיע לשם
אנחנו האוייב יורדים טנקים אחרי זמן קצר דיווח 10 מיד נערכנו לכיוון, תפוס עמדות
התחילה התקשורת עם ברורים מי זה ומה זה, נכנס לתמונה 143 היה קשר ביני לכין מפקד
האוגדה, ובחאום כשדורביק מיד הגיע עם הליקופטר חאם >בין הכוחות, וחיים ארז
שהיה יותר קרוב ששם דפק את הכוחות והסיר את האיום.

אני רוצה לגמור באירועים שראויים לציון, וכדי לציין אותם במשך תקופת הבלימה
ביום חמישי 11 לחודש הגיע לפידות עם שאריות של כוח שלמעשה היה אורגני שלי מבי"ס
ונשאר בצפון, וחזר מצורף אלי כיוון שזה היה חלק מגדוד 196 החלק השני
היה בחטיבה 14 נקרא על שם מפקדו כוח לפידות, בערך כ-20 טנקים עם פלוגת חרמש
מוקטנת שהיא גם כן היתה כשרידים של פלוגת סיור, זה הגיע הצטרף אלי ונכנס
ישר לגיזרה לפנות צרב. לפידות שהגיע עם הכוח שלו הוא כנראה העלה ענני אבק
או השאיר סימנים שצפו אותם וראו שהוא מתקרב, וקבלו אותו בהפגזה כבדה ביותר
שהיתה שם, כמו שהוא הגיע ריצפו לו אח כל הדרך בהפגזה.

הוא נכנס לקו, בלילה הוא החזיק את הצומת וכאמור כבוקר תארתי איך עדכנתי אותו
והכנסתי אותו לתמונה.

ביום ר' קיבלנו את גדוד 100 עם אהרד ברק זה גדוד שהורכב מאנשים שהופעו מחו"ל
הופיע עם 30 טנקים סנטריונים ופטונים הציוות היה סנטריונים הכנסתי לתגבור
הוא עצמו עם פטונים נשאר קיבל תגבורת של פטונים שהתערבבו ואיך שהוא נכנסו לגדוד
הסנטריונים שלי.

ב-14 לחודש יצאנו מהקו.

ב-13 לחודש יצא כוח של ג'יפים שהיה מפלוגת הג'יפים האוגדתי, יצא ופטרל בעורף
בחיפוש הקת"קים ומסתננים. הכוח הזה נתקל בשטח והתחיל לדווח שהוא במגע, זה היה
בגיזרה שלי אני מיד שלחתי לשמה פלוגת חרמש של 4 נגמ"שים שיצאו לחלץ ולעזר
כי הדיווח היה שזה רגלים.

הם רצו לשמה והתחילו לחפש התחילו ליצור בעיות של מגע בינים וקישור הסיבה כפי שהתבררה
לנו יותר מאוחר היתה פצות על המפה של נקודת גובה, היו במקום אחר
נתנו ציון אחר, השטח די דומה וקשה מאד להבחין וטעו באמת.

שוב לדורביק ההליקופטר עלה מלמעלה והתחיל לעזור באיתור ומגע הפלוגת חרמש הזאת
עלתה על האוייב חטפה מ-נ"ט בנגמ"ש אחד פגיעה ישירה הנגמ"ש נשרף 4 נהרגו השאר
נפצעו, והתחילה להיות בעיה של חילוץ חריפה הוצאה פלוגת טנקים בפיקוד סג"ד
196 כוח לפידות, יצא חילץ גמר ויצא.

14 לחודש כבר היינו עם כל החטיבה בחוץ החלפה של גדוד 430 חזרה ל-500
198 עם אמיר חזר אלי בשעות הלילה בליל 13, 14 זה עתה התחיל להתארגן

קיבלנו הוראה לפתע שהאוייב נכנס דופקים אותו בגיזרה הדרומית לרוץ קדימה להתקפה
נגד, היה תכנון ראשוני איפה להתמקם בגיזרה האיא על בסיס תכנוני הצליחה אבל הפקודה
לתנועה הניתנה על רקע של התקפה נגד בין 2 האוגדות.

יותר מאוחר שמעתי את הספור שהיה כוונה עם קלמן למשוך פנימה את האוייב ולדפוק אותו.
תוך כדי הדהירה דרומה, פקודה ההתקפה מתפתחת על יואל עם הטירינים מיד להשאיר לו
גדוד לעזרה. ואז השמדנו את אמיר ככאנ לב ובצער כי הוא היה האחרון בשדרה.

זה עתה הגיע כבר הלך למזלי בערב אותו יום חזר אלי.

בעיה מרכזית שהיתה לנו בימי הבלימה פרט לבעיות הכוחות והלחימה היתה ענין התחזוקה

התחזוקה של ~~אמצע~~ החטיבה. החטיבה היתה בנויה על קרעי תרנגולת, מכל אותו ספור שתאיתי בכנסים האחרים של פיזור וריכוז בי"ס והפיכתו לחטיבה ומה שנוטר מאחור וכתוצאה מזה היינו די חלשים בשטח. היה לנו גדוד שזה היה גדוד המיליונרים שלנו זה היה גדוד 19. גדוד 19 בהשוואה שאנחנו רואים גדוד הם לא היו חזקים אבל בהשוואה לחט' הוא היה גדוד הכי ~~צא~~ חזק מבחינת תחזוקה וכולנו התבססנו עליו. כל ערב היה מבצע בפני עצמו איך לתחזק את החטיבה הזאת ועמדנו. חלק שני של בעית התחזוקה היא להגיע לטנקים או להביא את הטנקים עם התחזוקה לחבר אותם, היה ציר אחד ספונטני על הציר הזה 2 חט' טנקים 500, 460 ואגד ארטלרי של האוגדה. כל זה על ציר אחד צר העסק היה נסתם לעתים קרובות. תוך כדי הלחימה ומלילה ללילה שרצינו לקצר את הזמן, להרויח זמן לנוח פיתחנו תרגולות פיתחנו שיטות איך להתגבר על הבעיה.

אחד השיטות שהכי הצליחה לנו זה היה ענין של פריסת גדוד טנקים לאורך הציר שהשרשראות נוגעות בשפתי הכביש, עומדים ברווחים גדולים של רוח ~~א~~ אורך 2 טנקים לפחות בין טנק לטנק, והתחזוקה המשאיות נכנסות על הכביש כשגלגל אחד על הספלט גלגל אחד על השוליים שהם קצת יותר מוצקות ושוב נעמדים בצידי הטנקים ונותנים להם את המלוי. זה נתן אפשרות של רווחים כפול אורך משאית טנק בין הטנקים וזה איפשר בצורה של כניסות מפרשים לעבור ולהמשיך את זרימת התנועה בצורה איטית להבטיח שלא תהיה סתימה. את הטכניקה הזאת היינו צריכים לתרגל אותה פעם פעמיים כדי שהחברה יבינו מה קורה ולתרגל מחדש כל כוח שנוסף לחטיבה אבל לקראת הסוף זה ~~א~~ כבד זה הלך מהר והצלחנו לפתור את בעית הציר הסתום והמוגבל ע"י השיטה הזאת.

נקודה נוספת שכדי לציין פינוי נפגעים. לא היה לנו אמצעים לדבר הזה. כל התאג"ד היה חטיבתי, הרופא החטיבתי שהיה בממנ"ש הגיע במלחמה נעצר על ציר ספונטני אסף בדרך מה שצריך וליקט מה שהיה בבי"ס וסידר אותם באיזה נקודה וזה היה תאג"ד חטיבתי. כשאמצעי פנוי לא היה לנו ואז השיטה היתה ~~א~~ מדי פעם לפעם נגמ"ש או זחלם היה לוקח את א הפצועים מהקו הקדמי מביא אותם אחורה זה כשלעצמו היווה בעיה גדולה מאד כי כשמתחיל טנק או נגמ"ש לצאת מקו האש במטרה לפנות פצועים ואפילו אם זה באישור זה כבר יוצר איזשהי הירות בשדה הקרב גם הירות של תפיסת המפקדים שהוא רואה טנק נוסע אחורה וגם בעיות מורליות והבנה מה קורה בשטח, זו היתה בעית קשה ~~א~~ מאד בשליטה בהבנה והסברה. את הפצועים אי אפשר להשאיר צריך להוציא ואמצעים אחרים פרט לרקם הלוחם לא היה ואם היה קומנדקר ומשאית לא יכול היה לעבור לשם. זאת היתה בעיה קשה שצריך מדי פעם לפעם להסביר אותה, ומידי פעם לפעם גם לשמור על ההרגשה המורלית שהנה לא הולכים אחורה.

עד כאן הדברים, -

ביקשו ממני לתאר קרב אחד, את הקרב העצבני כדי להבהיר את הנקודה, אני אנסה לתאר אותו בקצרה.

המצב של החטיבה שכתחילת היום היא עומדת כל רוחב הגיזרה כולל זרקור כולל הברגה גבול הגיזרה צפונה מזרקור בערך באמצע בין ציר מאדים לזרקור דרומה בערך בין חלוץ והברגה. החט' עומדת עם כוחות קדימה וחלק אחורה כשגבול הגזרות גדוד 10 החלק הצפוני, הברגה בצדדים שלה, גדוד 430 שהיה אצלי דרומה וכולם לכיוון ציר חביבה וחלוץ ומגן.

מתחיל היום מתחילים להגיע דיורחים שהנה מתפתחת התקפה מכיוון זנקולי רבא דרומה על ציר חכיכה לכיוון הכרעה.

מתפתחת התקפה מאלה שתארתי שהם ארוכות. וגם טילים מהצדדים. צורות מתרגשים מתעצבנים, מרססים את השטח עם אש. אתה נכנס לרשת אומר להם למה אתם יורים. אומרים משם, מהכיוון עפים טילים מה שבטח בטוח. שטח נקי, טנק פגוע, טנק בוער.

פה היה לי את התופעה האופייני, המג"ד מעיד לי בכל לשון של שבועה והתעקשות איתי שזה יעיל וזה טוב, זו ההרגשה של המפקד במקום אי אפשר להתערב בו אי אפשר להגיד לו כן או לא, אחריותו הוא קובע. זה מתחיל מהצד השני, זה מתקרב, בעוד זה מתקרב החטיבה עם כל המנגנון שלה והמסך והכל מרכזים את הארטלריה מתורכחים עם אוגדה עוד סוללות ארטלריה מקבלים העסק כבר עובד פה יעיל, מתפתחת כבר התקפה מפה. בשרטוט הזה מה שאתם רואים 500 הצהוב זה לא היה בבוקר. זה שלב השני ז"א זה פה בגבול גיזרת החטיבה. ואז מתחיל ושמה השטח יותר מבוהך יותר שטחם שמתים יותר העסק מתחיל להתפתח ולקום, משמה מתחילים להגיע דיורחים.

. אני את המושג עצבני, זה ענין יחסי, היו דיורחים צפופים אחד יותר זועק אחד יותר שקול יותר שקט, כל התופעות האנושיות בתוך הרשתות החטיבתיות מקבלות כטוי. מתפתחת התקפה וההתקפה היא בטורחים יותר קרובים, במקום אחד מתארים הנה קרוב החי"ר, במקום אחר מתארים מוגזם. לוקחים את ה-500 מ' אומרים 200.

מתחילה התקפה העסק מגיע ומתחיל להיות צפוף. מפקד האוגדה מאזין ברשת, נהנה לדרישות של הארטלריה, כמות אצ מעטה, העתקה ארטלריה ממקום למקום לוקחת זמן אטנקים נפגעים יש פצועים, תחמושת הולכת ונגמרת צריך להתחיל. דורשים מקצין האפסנאות שיארגן מאיפה שהוא רוצה מתחת לאדמה, יביא לצומת קצת משאיות עם תחמושת שיהיה אפשר לדחוף לכולם מביא, ואז מתחיל צין היהודים כמה אנשים שיהיה, מזעיקים פלוגת חרמש להגן על הצמתים. הוא נמצא אחורה מיד מזעיקים פלוגה שתבוא לעבוד מאחורי הם מתחילים לעבוד עם התחמושת מתחילים טנקים לצאת בדרוג והלחץ המצרי לא פוסק. מתחיל ומלווה עם ארטלריה, מפקד האוגדה מקבל את זה, זה כבר מתחיל להיות בטורחים קרובים מאד, ואז מפקד האוגדה מחליט לעבור את הגיזרה ע"י הכנסת החט' השניה. זה לוקח זמן אועצבנות, הם מגיעים הגיזרה מחולקת לשניים, ואז קרן מתעסק עם זרקור ומה שהיה שלי נשאר אצלו, גם חלק מהכוח אני נשאר עם הכרעה דרומה מפקד עליה.

ואז מתפתח הענין הזה, שמתחילים מזרקור לדורח שעולים עליהם מתחיל להיות תאום בין הכוחות שעולים מכיוון שלנו, אנחנו מסתכלים וכמוכן אומרים מה אתם מבלבלים אין שום דבר מחפשים ופתאם זה עולה עלינו, טנקים וחי"ר.

במקרה אני הייתי בחלק הצפוני של ההכרעה ומופיעים במרחק 200 מ' שורות של חיילים עם בגדים מנומרים, הולכים עם הכלים וצועדים היה להם כלי, עד היום אני לא יודע מה זה היה מקפוצץ לנו על הראשים טבעת שחורה ומרסט.

זה עולה עלינו, עומדים אתה מתחיל לירות, טנקים מרססים וזה לא נעצר, טנקים מתחילים לנסוע אחורה. 10 טנקים עומדים ומתחילים. ב"רברס" לנסוע אחורה והחי"ר מתקדם ויורים, נופלים.

פה הם התחילו לעלות והגיעו עד לראש הכרעה מצד ימין וזהא מגיע למעלה, אני עם פלוגת טנקים של גדוד 19 רצים ודופקים אותם.

זה תאור של מצב שהיה שהגיזרה תוך כדי קרב מחולקת ל-2 ערוב כוחות של קרן ושלי ביננו תאומים שנכנסים ביננו וצריך לקלוט איפה האוייב באמת הולך. אלט דיורחים מהירים השגת אינפורמציה ולחץ.

ס ו ד י
 - 20 -

האלון פיק' דרום ק"פ
 6
 המושג הוא שלי, אני רוצה להוסיף כמה מלים, הוא בא ביותר אחרי חיפוש מלה להבדיל מהקרבות של ה-11,12 והלאה, בשלבים האלה אתה רואה, אני קצת יותר מאחור די צמוד, רואה לפעמים פלוגה שעומדת עם התותחים לכיוון בלתי רלוונטי מבחינת החזית, היא עומדת עם תותחים לכיוון החת"ק והיא מגינה ואתה מקבל דיווחים ממה שקורה איצל גדי אתה מנסה לזהות של מי הפלוגה הזאת שכל מח"ט קורא ושואל איפה השני זה מה שאני קורא ששטח היה גדול עלינו, פלוגות היו קטנות, גדודים היו קטנים לא היה כאן כתף אל כתף באגפים מופיעים מצרים במקומות כאלה ואחרים, וכשאתה שולח כוח אז הוא מסתער משטח מת לשטח מת, ומגיע כפי שהגיע נטקה לחט' מצרית שהיא יותר בעומק בו בזמן שאתה מנסה לתאם בינו לבין גדי. בתוך זה נעשים כל הזמן תאומרים בין פלוגות גדודים מ-2 חטיבות זה היה קרב מאד לא מסוגר לעומת 3 בקו אחת על הברגה, אחת על זרקור, אחת על מאדים כל אחת עתודה שלה מאחור כל אחת גיזרחה היא כל אחת פותרת בקשר שלה את הבעיות והאוגדה מעבירה את הארטלריה ממקום למקום. זה ההבדל. כבר העירו לי שהמושג מטעה קצת, כי לא הייתה עצבנות ברשתות.

מח"ט 460: יש דבר אחד שאני חושב שחובה להזכיר אותו זה ענין של טיפול הארטלריה, החל מהיום השלישי אחרי שהתארגנו ותפסנו תצפיות, וכבר היה לנו היכרות קרובה עם האוייב, עמד הסיור אצלנו קיבל את הסוללות והסנים פגיעות ע"י קיתוק של הסיירים לתוך העמדות שלהם, ראינו משאיות עפות באויר, ראינו גופות, אותו יום היה יום מאד נוח, הם כל הזמן היו פגועים, זאת הייתה עבודה שבארטלריה במחיר זול המון תוצאות.

אלוף פיק' דרום: אני רוצה להוסיף עוד משהו ששכחתי ושאף אחד לא יכסה אותו כי הוא אוג', אני תארתי 2 סיורי חרש מהגדוד המוצנח למחרת בלילה הפעלנו 4 סיורים מהם 2 חרש, 2 אלימים בכדי לשגע ולא לתת להם לישרן. כשנגיע ללקחים אני אעריך את הפעולות האלה. פשוט לדעת ש-2 לילות הפעלנו את הצנחנים עם 4 - 5 מחלקות שפשטו על קרי האוייב.

עוהק מס...מחוך 6 עוהקים

ה-רמטכ"ל :

יש לי שאלה בקשר ל-21. לפי התאור של ברן, 21 כשבאה מצפון עלתה על חשיבה מצרית והיא די הצלחה, מה זה הצליחה?

אלוף פיק' הדרום : יש לי ממש דילמה, אני מכיר את הסורים של נחקה, אבל כשאני שואל אותו איפה הוא נמצא ובאיזה שהוא שלב הוא עוצר ואמר לי: המפקד, אחת צריך לראות מה הולך כאן, הם בורחים מתוך החפירות וכל הזמן זה לא התאים זה לא התאים לדווחים וכשהוא חזר הוא אמר שהוא יכול ע-כשיו להגיד לי איפה הוא היה. התאור של נחקה לא התאים, והוא חזר משהו אחר לגמרי, אני זוכר לקחתי מגבי פלוגה כדי לתגבר אותו והם עשו הסתערות של נבמשים. מה שאני תארתי זה מה שמופיע ברשחות, מה ששמעתי בדווחים מנחקה ונחקה היום איננו.

האלוף (מיל.) גונן : אני רוצה לשאול על סיוע האויר שלנו. בימים האלה חל- האויר מראה בין 250-300 גיחות ליום. החל מ-22 באוקטובר הוא מראה 500 וזה הרגשנו אותם. אני שואל איך אחת בשש ראינו את הסיוע אויר שלנו בימים האלה? האם זה היה משמעי או לא?

תא"ל גבי אמיר : ראינו מידי פעם בפעם הופיעו מטוסים. הם עשו את זה בשיטת ה"קלע", זה היה משמעי כמו בשיטת ה"קלע" חיכנו לזה הרבה זמן ועם עבור הימים הבהרנו לעצמנו וקיבלנו גם הנחיות להשיק לחכות לדברים האלה ולפעול בלעדיתם. אבל הגיעו מטוסים ראינו אותם אני לא יכול להגיד 500, זה בכל הגיזרה אבל מדי פעם ראיתי, ראיתי זוג.

אלוף (מיל.) גונן : איך זה השפיע. אלוף פיק' הדרום : אני רוצה לענות. קודם כל לא היו הרבה, בהחלה אנחנו דורשים הרבה, אנחנו מקבלים עד 4 פעמים ביום בהתקפות הערב החזקות מופיעה רבעיה או פעמים רבעיה ועושים קלע ואי אפשר להגיד שזה באופן מוחלט לא הופיע, שפה ושם לא נסוגו קבוצות. אבל, הגענו לבד למסקנה וכשדרשו אויר בהמשך הימים ככל שנהיינו יותר מקצועיים הסברתי למח"טים שאין בזה שום שום איך לזה השפעה על שדה הקרב, יש בזה סיכון של מטוסים והגענו לבד למסקנה שזה בלתי משמעותי.

עודד : אנחנו שמענו פה את התאור איך שלמעשה עשו "דיסלוקשן" על חשיבת חיל רגליים, דרסו עלו רמסו- כל מיני תאורים של מצב, מה היתה למעשה הסיבה שאחרי ההצלחה הזאת ועירעור המערך הכוחות, החטפה של נחקה נסוגה אצא חזרה מזרחה?

תא"ל גבי אמיר : אני רק מוכן להגיד מילה אחת כי מעבר לקו הזה שעלינו, אנחנו ראינו את האויב וכמה כוח שהיה לנו זה היה יכול להיות חזרה על מה שקיבלנו ב-8 לחודש.

אלוף פיק' דרום : נחקה ביצע הסחפות והוא הלך קדימה, אנחנו היינו פמטגרת בלימה, הו- מצא את עצמו בתוך חפירות ח"ר שהיו למרגלות הגבעות. לא היה שום הגיון וגם יכולת להשאר, מה שאפשר היה זה לעבור כל האוגדה למיחקפה זה לא היו בטגרת המשימה וזה שליפה וזה עולה ביוקר לו עשינו את זה. כל הזמן אני לקחתי עליו איפה אחת תכדוק את עצמן עוד פעם כי זה לא התאים לתאורים וכשהוא לא יכול נחק את עצמו מהקרב הזה, כשהוא גמר את זה כשהם ברחו הוא חזר חזרה לזרקור.

עוהק מס... מחוך 5 עוהקים

אל"מ הריה קרן :

אני פעם נבעתי בנקודה בכנס הקודם אבל על מנח להבהיר את הנקודה בין אוג' 162 ל-143 אני רוצה להתחיל את זה

בצורה מסודרת.

הרכב החשיבה ב-9 לחודש:

3 גדודי שנקים, גדודי 433 של נחום

זקן, גדוד 429 שמפקדו דן ספיר נהרג ב-8 לחודש, גדוד של אמיר יופה שהיחה הצלבת גדודים ביני לבין גבי, גבי קיבל את שימשי ואני את אמיר יופה ב-8 לחודש, פלוגת ג'יפס (אני בהחלט ארצה לעמוד עליה בכמה מילים) עם 13 גיפס, פלוגת רפואה (גם בתחום זה אגע בכמה מילים, נדמה לי שהייתי כמעט יחידי במרחב עם פלוגת רפואה חשיבתית כיוון שהייתי לא באוגדה קבועה באירגון הקודם).

ב-9 לחודש בבקר הייתי על ציר סליטמן, התארגנו.

קיבלנו פקודה לחקוף את חלוץ, בבקר והיה לי קשר עם חיים ארז גם אישי וגם בקשר, היה ידוע לי שחיים הולך לחקוף בבקר את חמוטל הוחתי לסמח"ש שלי לרכז כוח קטן של ג'יפס וזחלמים, להצטרף מאחורי חיים ובמידה האפשר לאחר שנקים וכלים אחרים פגועים ואולי אנשים בעיקר ממגדוד של אמיר יופה ומג"ד שנשאר בשטח דן ספיר במידה וחמוטל נלקחה. כעבר מספר שעות חזר אלי הסמח"ש, לא חזר אלא הצטרף ושל המקומות שהיינו יום קודם אי אפשר היה להגיע. ציר סליטמן עצמו היה בידי אוגדה 143, אני עם גיפס לפנים, גדוד שנקים יחד איתי, הגענו לאזור חגיח מפה צפינו על חלוץ, היא נראתה ריקה, אבל אי אפשר לעלות ממזרח למערב על חלוץ. ביקשתי מהאוגדה הייתי הרומי באוגדה וביקשתי או שיאפשרו לי לחקוף את נוזל מכיוון שהוא השטח החיוני ואז אני צריך לעבור דרך 143 ולעשות איזה שהוא גבול גזרות שונה או לנסות והתחלתי במקביל לזה עם גיפס בין הצמות הקשות לחפש מעברים על מנח מצפון לחקוף את חלוץ.

ואז ניתנה לי פקודה עצור ולחזור בח זרה, כעבר 5 דקות שינוי ונאמר לי ש-143 גבול הגזרות היה הכביש שמה שיש מצפון והיה שם הרבה מאוד שנקים - יצרנו קשר אישי ממש על מנח שלא נירה אחד ול הימני, אנש מעריך שזה היה בסביבות הצהריים נענו עם 3 גדודים כשהגדוד של נחום חיה הראשון והמשוב ביותר בחלוץ או בעצם בגבעות שממערב לחגיח כאשר המצב הסופי היה : נחום קן נובע בחלוץ, חלוץ היחה ריקה זאת היא דיווח ענק ואין לה משמעות גם אי אפשר לעלות עליה, ארצי עם הגדוד הזני במגע בטווח 1000-1200 עם נוזל, השני הימני ממש נובע בדיונה על חלוץ אני במרכז עם הגדוד של ארצי במגע אש עם נוזל, אמיר יופה הגדד השלישי חוקף את החלק ואני קורה לזה חמוטל זה באזור ה זה (?) את הרכס המערבי של חמוטל, משימד מה שמשימד, וירה גם כן על נוזל שמור מגע עם הנשך הציר ומאבטח כלפי דרום כיוון שהיה קצוני. אני בשביל להבהיר את הנקודה הזאת ציינתי את זה גם בפעם הקורמת, ה מצאנו כחור שלנו פצוע רגל בחוך השוחות שאספנו אותו איתנו באותו יום אחרת"צ.

ב-9 לחודש בשלב הזה, כבר היחה פקודה לבלימה ולא

לרוץ כמו יום קודם שהייתי צריך להגיע לפורקן או צידני. עד חושך ועד בכלל כולל יירי נוחנים בלילה במקלעים ולא מעט העסקנו כאן את הגיזרה, ירינו לכיוון זנגביל ע"י הגדוד של נחום, אני זוכר שלפנונו ערב שאל אותי מפקד האוגדה מו. ששמדנו ואני אמרתי שפרגע זה אני רואה 12 מדורות. ביום הזה לא היה לנו אפילו לא נפגע אחד. לפנות ערב או בחושך קיבלנו פקודה לבצע את מה שביצענו

עוהק מס... מחוך 5 עוהקים

דהיינו חניון לילה באותו אזור ובחשכה ממש כאשר יורים עלינו חאורה כולל חאורה של סדר גודל 60 מ"מ לשווחים קרובים בעיקר מדרום לצפון עלינו פשוט על הכבוש ויצאנו חזרה למרחב הזה.

לסיכום הנושא הזה ב-9 לחודש היינו בחלון, מגע

עט נוזל בטווח אלף אולי פחות בחלק ממטנקים החלק המערבי של חמושל (חמושל מסומן כעגול על המפה אבל הרכס הוא ענק).

10 לחודש. עם בוקר קיבלתי פקודה להצטרף לחטיבה בציר

ספונטני אני שלחתי אנשים עוד בלילה והציר היה חסום, ע"י אמצעים עם הצירים. חיפשנו נתיבים עם ציפים לעבור כאן, זה ניתן בהחלט למעבר אך לא הכרחי כל גבעה

בסופו של דבר נענו מרבית הכוחות לצירי הכביש והצטרפנו ב-10 לחודש לאוגדה בציר

ספונטני באיזה שהוא מקום בדרך ירד דוביק המרי עם הליקופטר אסף אותי אישית, הביא אותי לחפ"ק האוגדה כשהחטיבה ממשיכה לאורך הציר, נדמה לי שב-0900 בבקר היינו

בספונטני. המשימה שהייתה לי היא שנאמר לי שנתקה מצפון גבי במרכז ואני עוזרת

אוגדנית באזור הזה ושאני אחיה מוכן לכל המרחב. התחלנו להוציא גיפים סיורים, נגמשים

עם מפקדים, לא עברה שעה והיה הלחץ על הברגה-זרקור שציינ אותו קודם גבי והורו

לי לשלוח גדוד אחד ושלחתי את דגוד של נחום זקן. אנימניח שהוא היה 3 ק"מ מעבר להברגה

חסך 10 דקות הוא היה שם, בשלבים הראשונים הוא היה ח"פ שלי אבל זה באמת לא היה ענייני

כל אחד רצה לשמור על כוחותיו וכעבור איקס דקות הוא עבר ח"פ חי"ר גבי. (אם רוצים

לשמע בעיות חי"ר ממג"ד ולא ממח"ש ויש רבות נחום יכול לתת בכמה מילים מה הוא עשה

או אך הוא ראה אתזה-על הברגה או בעיקר על זרקור). כעבור דקות ספורות הורחה לי האוגדה

לרדת דווסא דרומה ואני הייתי הדרומי באוגדה עם 2 גדודים, הגענו שוב עד למרגלוח נוזל⁷

עבר את ציר אבנית-חזיזית פה גם נדפקו לנו 2 טנקים של אצי משילי סאגר שנורו מאזור

נוזל בפרוש, הם ראו עלינו מאחור. אני ראיתי כמשימה כללית שלי:

א. לאבטח כלפי נוזל.

ב. ללחץ מדרום לצפון אותו סיפור שנתקה

קיבל פקודה מצפון לדרום. ביצענו את זה, אצלנו לא היה מגע אש בטווחי מטר כמו שאצל

גבי אלא ירנו בטווחים של 2000-3000 גם כלפי מערב וגם כלפי צפון על חי"ר טנקים ודברים

אחרים אני מניח שזה הוסיף לגבי אך לא ראינו אחד את השני. באיזה שהוא שלב, קיבלתי את

הגדוד וחיצוני שנדמה לי שזה היה שימשי של גבי שעמד על הברגה ח"פ שלי ונחום היה חר"פ

שלו.

לילה- כיוון שנושא הלילה הוא גם נושא לקח וגם נושא למיקוח,

בלילה הראשון אני כאן לא השארתי כלום ונאמר לי ע"י האוגדה שגדוד הסיור פורס ואכן

פלוגה ממנו הצטרפו על גבי נגמשים אלי למחרת בבקר, בלילה של ה-10 לחודש הסמח"ש כרמל י

שהיה פצוע עם 2 פלוגות חרמש, אחת על גבי נגמשים אחת על גבי זחלמים כאשר כל ולוגה

עם מחלקת חרמש, היצבנו בפרום הברגה פלוגה אחת לאורך כל הלילה ובאזור המעוז של

הברגה פלוגה שניה. הם שהו שם כל הלילה לאבטח את הנקודות. אני אומר את זה מפני שלאורך

כל הלילות פלוגות חרמש עם טנקים או בלי טנקים ומהחטיבה שלי לפחות² היו כשטח שנלחמנו

בוביום, הבעיה היה ש-2 פלוגות יכולות לחפוט שטח מוגבר, הם לא יכולות לחפוט את כל

המרחב. בלילה לא היה מגע בבקר מצאנו את חי"ר ודברים אחרים חצי ק"מ ימינה, ק"מ שאלה

ודברים מהסוג הזה. אני כאן לא רוצה לפרט את המשך עד הסוף האופי נושא אותו אופי, בצורה

עוֹתָק מִס...מִתּוֹךְ 5 עוֹתָקִים

כל יח החל מ-11 לחודש היתה חלוקה של גזרות כאשר אני הייתי המרכזי נוגע בנתקה והגבול הגזרות הדרומי שלי היה בין זרקור להברגה וגבי אמיר היה החלק הדרומי ופה עד הסוף היו בכמה שיטות, בהתחלה עד שקיבלנו בשחון עם 3 גדודים לפנים אחרי זה היה גדודים² לפנים וגדוד מאחור ובשלבים הסופיים גדוד אחד לפנים ו2 מאחור כשמחחילות מלחמות מעלים קדימה את הכלים.

ב-13 כאשר הגע יואל גורודיש לפנות ערב נפגשתי איתו וניסינו לעשות ולהסביר מה קורה במרחב הובהר ע"י יואל שעד אז הוא לא נלחם בנושא הזה, נחום זקן עם מגדים שלו כיוון שהוא היה גדוד קדימה בקו מהחשיבה שלי חפף עם המג"ד עד אחרי חושף ובחושך אנחנו יצאנו אחורה.

באשר לאחורה, אצלנו בחשיבה כל החניונים היו גדודיים במסגרת חשיבתית, אבל לא חניון חשיבתי. נכון שלחימה כמויות השנקים היו קטנות אבל ללילה עם הברגים והחרמש שלא נלחם ביום וכו' זה מחחיל להיות אופרציה של כאות כלי רכב.

באשר לחי"ר, בלילה כשחפפנו עם יואל, נשארתי בקו גם כן השארתי בקו את נחום זקן - 2 פלוגות חרמש. המצב לפנות בקר פלוגה אחת ירדה כאשר יואל הגיע, פלוגה אחת נכנסה לאש, פלוגה על גבי נגמשים הי א ביצעה הסתערויות על חי"ר 8 פעמים רצופות הסתערים, מנקים, חוזרים קשת אחורה מקבלים עם תחמושת הם יצאו 8 פעמים רצופות בפיקוד הסמ"פ שנהבג בהמשך, זה היה ח"פ יואל באותו שלב נדמה לי שזה קרה ב-15 לחודש.

ארשילריה אני לא אוסיף.

אירגון בלילה זה סיפורים רגילים ובאמת הלכנו ועלינו כל הזמן. מחושתי מ-10 לחודש ואילך, עלי לא היה לחץ משוגע הלחצים נדמה לי שהיו עד ה-9. היו מקרים ספציפיים נדמה לי עם יואל ב-14 שאז דוביק פיקד על הגיזרה והחחילו להתארגן לקראת הצליחה, אבל אני נשארתי עם החשיבה במקום, הפבקשתי לחת נגוד שיחקוף נגד בהברגה ח"פ יואל ושוב לחימות חי"ר פרופרץ ב-8 לחודש הסתערו עלינו \$500 איש רגלי עם נגמשים ושנקים, אני מעריך ש40 שנקים, אני ועריך מעל לאלף שהסתערו עלינו והצליחו, היה לנו 6 שנקים באותו מקום הינו פרוסים על מדחק ענק 2 גדודים ועלו עלינו עד הסוף. זאת היתה התקפה חשיבתית שהחזילה ב-4000 מאזור שלויזיה ודרומה ברגל, זה המקרה היחידי שאני ראיתי אותו בהייקף כזה.

אני רק מציין את העובדה כיוון שהיא נשאלה.

עד איפה הם הגיעו?

שאלה:

הם כבשו חלקים מחמושל. הם עלו על שנקים ב-8. בהתחלה לי

תשובה:

היתה הפתעה גדולה ואני זוכר שדן ספיר שנהרג באותו קרב

הוא מציין מטווח 2000-3000 הולכים ברגל עולים על שנקים ואני זוכר את המילים שאמרתי לו אמרתי לו "דן זה לחם תחחיל לקצור אותם במקלעים", נהרגו בהם הרבה אבל הם עלו. הם עלו ממקומות קצת יותר חלולים והתחילו לעמוד שנקים, לנו לא היה שם חרמש שאפשר היה לעלות שם בעמדות בשביל לירות מלמעלה למטה במורדות ונדפקו מסאגרום וכו'. הם בהחלט כבשו.

בנושא סיור מס' מילים.

כמה שנקים עמדו מול ההתקפה

6 אלוף (מיל.) שרון:

אז 6-7 שנקים. לא היה לי יותר.

תשובה:

עותק מס' 228 מחוך 5 עותקים

האלוף (מיל.) שרון : אני רצייתי פשוט לדעת אם זאת היחה החקפה שעלחה על כוחות רציניים שלנו או שעמדו סנקים על הגבעות.

אל"ם אריה קרן : לי היחה פלוגה של 13 ג'יפים, אני בערב המלחמה שענתי

שצריך להוציא את הג'יפים אין להם קיום בשדה קרב מודרני

עם הארשילריה, צפיפות האש וכו'. במלחמה הנ"ל כולל בהברגה זרקור חוץ מאשר חאפוש קח"קים ומציאתם, ניווט, הם חיפשו חי"ר במדרונות קדמיים יום יום עם ג'יפים וחלק הזמן ברגל הם הגיעו, חיפשו ברגל חי"ר ודווחו או לא וזה בעיני אולי מזל שבמשך כל המלחמה היו 4 פצועים שרק אחד מהם לא חזר תוך לחימה, כולם כמובן מארשילריה. פה היחה ארשילריה 600 קטיושות תוך דקה על כמה דונמים, הם היו שם. אני רוצה לציין את העובדה הזאת שהם פעלו קדימה-אחורה לפני הסנקים וזה שינה לי בדרום.

עוד נקודה שאני רוצה להזכיר אותה והיא לא הוזכרה, ב-10

לחודש הפלנו עם מקלעי סנקים 2 טילי קלש.

כיוון שאני נכנס לצליחה רק ב-18 לחודש אני רוצה להמשיך

קדימה ולחסוך בהמשך כי ממילא עוסקים באותו זמן.

אני עזבתי אחרון את ציר ספונטני, כאשר עברתי להיות עתודה

פיקודית ב-15 לחודש.

מילה על החר"פ. היחה לי פלוגה שובה שהאמנה כמה חודשים

קודם, לא גיחה לי את החחושה חוץ המלחמה, ואני אומר בודאות, באחריות ומתוך נסיון

ומחוך חקירים שלאחר המלחמה שהטיפול בנפגעים בחטיבה שלי היה הסוב ביותר באוגדה,

המהיר ביותר באוגדה. זה לא אומר שאצל אחרים לא טיפלו, אבל עצם העובדה שזה היה שלי,

עצם העובדה שהכירו את האנשים הם היו תמיד יותר קדימה מהרגיל לא היו צריכים להדרך

אותם, והם טיפלו ב-400-500 נפגעים בצורה הרבה יותר מהירה והרבה יותר עניינים מאשר

בעוצבות אחרות של האוגדה. אני אומר את זה מחוך ושוואה שעשינו לאחר המלחמה היא היחה

גם פלוגה יוצאת מן הכלל.

מילה נוספת, היא נותנת עחודת רפואה פידי המח"ס שלפעמים

היא קרטיית ואצייך 2 נקודות, אמיר יופה פשהגיע אלי וצייך גבי באיזה מצב היחה חטיבתו,

חוץ דקם היה לו חאג"ד, הוא אמר שאין לו כלום וחוף דקה היה לו חאג"ד. במקרה שני

וזה כבר באזור אפריקה, אמיר יופה מחטיבה אחרת נתקע והחל להוביל פצועים והרובים

על סיפוני סנקים, ב-10 דקות והפלוגה זאת היחה היחידה במרחב הלחימה ממש קדימה, היא

הגיעה אליו והחילו לפנות, ולטפל. יש לזה גם עוד משמעות אבל אגע בזה בלקחים.

אל"ם יואל גורודיש (מח"ט 274) : חטיבה 274 עבדה ח"פ הרבה כוחות, ואח עיקר הקרבות

שלה היא עשתה ח"פ אוגדה 162. לפני פרוץ הקרבות החטיבה

מנתה 4 גדודי סנקים וגדוד חרמש מיוחד אמפיבי - דב לבן, במלחמה עצמה ח"פ שלי היו 74

סנקים, למעשה היו 3 גדודים מוקשנים כי לא כל הסנקים היו בחטיבה, היו בסנאות,

ובשארם גדוד סנקים צלל 41 סנקים.

אני אפרט מה-12 לחודש שלמעשה זה ויום שבו נכנסתי

לגיזרת הברגה במסרה להחליף את אוגדה 162. ב-1100 בלילה נקראתי לקבוצת פקודות

בפיקוד דרום, ואלוף הפיקוד שאל אותי אטאני לוקח עמי להחליף את 162 ולעצור את

המצרים בכל מחיר, העובדה היא שהינו שם. ססתי עם ברך שהיו ממקד ראוגדר ב-12 בבקר

ס ו ד י
- 26 -

עוֹתָק מִס... מִחוּךְ 5 עוֹתָקִים

להברגה בכדי ללמוד את הגיזרה, ישבתי בחפ"ק שלו, אני אישיח למדתי שם את הגיזרה ואת המהלכים ותוך כדי זה למדתי מה קורה עם המצרים כי רחטיבה שלי לא נלחמה עד לחאריך ההחלפה עם 162.

באלוף (מיל.) שרון : איפה היא דיתה?

תשובה : היא גמרה להחרכו ב/8 לחודש בצומח רפידים, היא ישבה בצומח ציר פודוי (?) עם כביש הרחוב כעתודה, הייתי ח"פ אלברט ז"ל ולאחר מכן נסעתי להחליף את 162. ז"א מגע קרבי פרש ליירי נמ. ויירי של סילים אשר אני לא מפרש כי זה שונו ת *

בינתיים החטיבה קיבלה פקודה בשלפון, הסמח"ט קיבל פקודה מכני והם התחילו בתנועה על ציר חולי שהיום (אני חושב שזאת היחה שגייחה והיו צריכים לנוע על הכביש, זה היה חוסך לי הרבה טרדות), החטיבה הגיעה לפנות ערב כך שמג"דים קיבלו חפיפהקצרה מהמג"דים שהיו בגיזרה, ישבתי עם גבי למדתי ממנו את הדברים ונכנסנו. בלילה הפעלנו ארטילריה על מקורות יירי, על מצרים אבל התקפות מרוכזות מצריות לא היו. נתון אחד אשר ראוי לציין אותו זה, שפלוגת הסיור החטיבתית פרקתי בחוף החטבה לא בקוודאשון אלא קצת מאחר וממנה ציפיתי לקבל מידע על תנועות המצרים וכך היה. בשבת למעט החקפה של 4 מיג 17 שתקפו אותי וקרבות ארטילריות לא היו ארועים מיוחדים.

ביום ראשון ב-14 לחודש, עם אור ראשון תקפו מטוסים מצריים לכל רוחב הגיזרה, את אזור הברגה וזרקור תקפו 8 מטוסים, היה פצוץ אחד. (המטוסים יצאו התחילה הפגזה ארטילרית מאסיבית חזקה ביותר והמג"ד הדרומי שלי ישב מדרום להברגה דווח לי שהוא רואה עקבות של חי"ר בין הטנקים, כמו שהוא מדווח את זה, הוא מדווח לי שחי"ר עולה עליו, שאלתי אותו באיזה מקו והוא ינה לי בטורים. התפתח קרב אשר במהלכו חוגברתי ע"י שימשי שהיה מג"ד בחטיבה 500, יצרתי קשר עם שימשי, שאלתי אותו מה שלומך ואז הוא אמר לי "אל חחשוב שאני גדוד כל כך גדוד אני גדוד קטן", והוא הגיע עם קרוב ל-2 פלוגות. הוא הוכנס לקטע הדרומי מדרום להבקעה לכיוון חלון מחוך חשש שמטוס יחקפו המצרים. כוח נוסף בפיקודו של אמיר החחבר למג"ם שלי שישב במאדים ועזר לו להדוף אתההתקפה המצרים. בקרב הזה, בדקות הראשונות נפגעו 2 מגדים, מג"ד שישב בהברגה ומג"ח שריר מדרום להברגה כך שהעניינים שם נוהלו בצדוריים עצמם ע"י הסמג"דים ועל ידי שהייתי במקום. המצרים תקפו עם הרבה מאוד טנקים, עם חי"ר שכבר ריה במקום וגלים נוספים כפי שקרן הסביר ללא שינוי, ז"א הם תפסו בלילה עם חי"ר את המדרונות המערביים של כל רכס הבוגה וזרקור ועם אור ראשון לאחר ריכוך ארטילרי והתקפת מטוסים הם התקדמו לעבר הטנקים ההתקפה נהדפה. סה"כ נסרפו לחטב כליל 7 טנקים, בקרב הזה נפגעו 12 טנקים שמחוכם 7 לא חזרו לכשירות.

לקראת ערב, יצאו הכוחות כולל זה שקיבלתי

הוראה להחזיר וכל אחד חזר ליחידתו, ונשארה פרום כפי שנכנסתי עם 3 גדודים מוקטנים כ-65 טנקים בקו. לפי חדריק של מפקד האוגדה יצאתי אחרת להארגנות, פלוגת הסיור של ח"פ 500 נכנסה לאזור הברגה וזרקור וחפסה את המקום. אני התכוונתי לזה שאצטרך לאוגדה בצליחה ואכסרות אחרת זה שאחזור לקו. עשינו את כל הנוהלים, פדריכים, שיחות עם החיילים כי נפגעו המג"דים ואכן ב-0200 בלילה אמרו לי שאני חוזר בחזרה לקו, אני הייתי מוכן עם נוהל קרב ועם הכל, ב-0350 התחילה החטיבה לנוע כאשר אני הובלתי את הכלי הראשון ולפני

עוחק מס. מחוך 5 עוחקים

נזע ג'יפ סיור. בלילה הזו היתה לי הרגשה לא טובה, קיבלנו הרבה מאוד ארטילריה על רטניונים. אני חושב שזה הגיע עד לחניונים של קרן שישב מאחור על ציר טפונטני כפי שהתחלנו לצאת ירדה עלינו אורה קרובה על גיר טפונטני לכיוון הברגה, זה לא מצא חן, עצרתי את השדרה ויצרתי קשר עם הכוח שישב, הכוח של פלוגת הטיור של חטיבה 500. וחשש שלי היה שאם יש מצרים על הברגה, כי הבנתי שזו מערכת שחוזרת על עצמה שלא יהיו כוח נוסף ביני לבינם. נתתי הוראה למ"פ הסיור של קרן לצאת רחוצה, הוא היה

עם 2 מחלקות סנקים ופלוגת הטיור של חטיבה 500, ואכן בדרכו מזרקור להברגה רוא נתקל בכוח מורי, סנק צנטוריון נשרף חלק מהצוות נפגע, היות ואני עמדתי בשדרה לאורך הציר פרסתי את החטיבה, אח 2 הגדודים וחיכיתי לאור יום. זה היה ממש לקראת אור בקר. מה שהיה ברור זה שיש כוחות, יש מצרים במקום שעליו

אני הולך לחקוף וחיפשתי איך להוציא את הכוח שנוקל במארב. (אני לא אכנס לאפיוזרות של איך ראינו את הסנקים שנפגעו, רצוחים שהגיעו איחס וכו'). בכל אופן, נתתי הוראה לדומס מנועים כי רצייתי לשמוע אם יש סנקים על הברגה האם זה רק חי"ר או שה התקטר עם סנקים. דומטנו מנועים ושמעתי רעש של סנקים, עליחי לעמדד לצפות, רצייתי לפחות באש בראיתי 2 סנקים וחי"ר ביניהם. לא ירינו כי לחי"ר היו כובעים גדולים, הסתבר שזה 2 שוטים ששרדו מנארב והצוות שעצב אותם וזה יכול היו להסעות אולנו דווחתי לאוגדו. מה קרה, ביקשתי עזר בנגמשים משום שהחרמש שלי שחיו בחטיבה היה חרמש רכוב על גבי זחלמים ואני לא אגיד כי אי אפשר לתקוף כי חקפנו אבל היה קשה מאוד לנוע ולעשות עבודת סיהור, לחימר ורסחערות עט דחרמש מעל גבי זחלמים. ואכן, הגיע טמ"פ של פלוגת הטיור גבי הלר ז"ל שנהרג אח"כ בסואץ, קצין שראוי לציון באופן מיוחד ביצע הרבה הסחערות

האיר היום, ראייתי על אזור הברגה- זרקור והצמחים הרבה

מאוד חיילי חי"ר. סנקים או נגמשים לא ראייתי. פיחחתי החקפה חטיבתי של 2 גדודים בזיוע ארטילרי, (וארטילריה היתה לח משמעות אשר אפרט אותה אח"כ), כאשר גדוד אחד חוקף מצפון לציר דברגה וגדוד שני חוקף מדרום לגדוד הברגה אנחנו שומעים הרבה את המושג זרירות, דמיסענה שלי בזהירות זה פשוט שההסחערות וההיר איטית, (כמו שמלמדים רק לא שיינו את זה אף פעם) ללכת שלב אחרי שלב, בקיצור, הברגה נלקחה אחרי קרב של 5 שעות כאשר חקפנו בסיוע של ארטילריה היו לחטיבה ת"פ 9 סוללות ארטילריות והשיטה היתה - נקוי שטח של חי"ר הכנסת הנגמשים (אותם 7 נגמשים-) בסיוע של אש סנקים מאחור, החרמש עם הזחלמים פרץ ב-2 אגפים ל-2 הצדדים וניקה את מה שנשאר מאחורנית, לא ניקה כל כך טוב כי אח"כ נחמלנו פעם נוספת את עיקר העבודה עשו הסנקים ואחם 7 נגמשים שעברו קטע קטע (אני קורא לזה נקניק, נקניק של שטח).

בצהרים בסביבות השעה 0100 הברגה היתה שוב בידנו,

הברגה וזרקור. הבן-זוג שלי חסף טיל בקנה של דתוחח וחזר י לאחור, אני אישית נלחמתי עם הגדוד שחקף/לחם בהברגה וכשהברגה היתה בידנו ירדתי דרומה על ציר חזיוית בכיוון דרום הברגה ובדרך אומר לי ק" הקשר שהוא רואה ראש על הגבעה, הסתבר שחי"ר מצרי היה מאחורינו כהופר עם חולריש ונ.ט. , הייתי קרוב מאוד אליו ורחחלתי להסתר ליו. הצטרף אלי עוד סנק מזדנב (לפעמים זה טוב שמזדנבים) ויחד החחלנו ~~לירות~~ על החי"ר. הסנק ר ני חסף פגיעה שנשרף, הסנק שליגם חסף פגיעה ואני הועפתי מהצריח, אבל חזרנו המשכנו ואוחו גבי הלר קראנו לו חזרה. הבעיה היתה עם הנגמשים כמות האש שהם ירו היחד כל כך גדולה שכל הסחערות קטנה היה צריך לחזור ולהחמלא מחדש. ככעיה בכל' לשנקי רטיראן זה שיש לרט

עוחק מס...מחוך 5 עוחקים

בטן קסנה, טיראן 5 עם בטן של 43 ^{בגז}, טיראן 4 עם 36 בגז ויותר מאוחר הורקתי סנקים.

שיטת הלחימה היחה שחלק מהסנקים היו נעים אחורה להתמלא

מחדש והיות ובקרבות האלו ירינו הרבה מאוד, ובטן היחה קסנה היו הרבה ימים שהחמושות נכנסו פנימה על גבי זחלמים ועל גבי משאיות ותוך כדי הפגזה מילו מחדש וזה איפשר לעמוד ולהלחם.

זה היה ה-15 לחודש. סיוע אויר לא ראינו גם כשהמצריט

תפסו אותנו. ק' האג"מ שלי שישב מאחור, אני חילקתי את החפ"ק שלי ל-2: חפ"ק דומני של 2 סנקים שאני בתוכם וחפ"ק אחורי עם ק' האג"מ מ"נ. היה לי רצון שהחברה האלה שיעשו את הקשר עם האוגדה, שיעשו סיוע וכל מה שקשור שלא יהיו תחח אש יעילה של הפגזות, טילים ונ.קל. וזה עבד דיי טוב. סיוע אויר לא היה משמעותי גם לאחר מכן בימים שלאחר ההתקפה, הסיוע

הפצצת "קלע", חמיד שאלו אותנו מה אחס רואים הם זה שפיע, זה לא היה משמעותי ואנחנו לא ראינו שזה מכריע או משפיע על הקרב. ב-15 לחודש ביום שהיה הקרב השני על הברגה החזרנו

בערב את הכוחות למקומט, המצרים לא חפסו באותו יום פעם נוספת, זאת היחה ההתקפה היחידה הם לא חפסו החקפה מאורגנת למעט נסיונות של שפור חי"ר קדימה ותפיסת מאחזים שאח זה

הורדנו והשמדנו ע"י ירי סנקים וארטילריה. וסנקים היו גורם מכריע (אני לא אומר את זה בשביל לקחים כי אתם ירינו על החי"ר) למשל ב-15 בלילה -חדריף שנתתי למג"דים זה שאנחנו

נשאה בכל סנק אך ורק עם 6 פגזי ח"ש משוט שזה לא היה משמעותי לגבי השמדת סנקים, סנקים השמדנו גם במעין אבל היינו צריכים כמות אש גדולה כנגד החי"ר, סנקים יורים על חי"ר

והפגזים המחאימים ביותר זה חלול ומעין. בקרבות הבאים היינו עם הסנקים עם 6 פגזי ח"ש אני חשבתי שזה מספיק ועובדה שלא היו קשיים מיוחדים.

ב-15 לחודש אחרה"צ עברתי ח"פ ששון ואוגדה 162 יצאה אחורה

לצליחות וכו'. בלילה הזה ששון חיגבר אותי בעוד פלוגת חרמש, סה"כ בחטיבה היו לי 2 פלוגות חרמש וחפסנו את אזור זכור-מאדים-הברגה, הגיזרה היח. כבר דיי גדולה כאשר כל חרמש החטיבתי, 3 פלוגות חרמש פרוסות בלילה על הקו הקידימי מאבטחות למעשה את חניוני הסנקים שהיו קדימה יחד אתם (אני אישית רציתי להחרמש ירגיש טוב בשביל זה היו חניוני סנקים, אני לא בטוח שזה היה חיוני) והשמטנו במערכת ארטילרית. כל הלילה ירינו בפרק זמן לא קצוב

כלומר כל 20 דקות חצי שעה, שעה, על מקומות הריכוז שכבר ידענו קודם ששם ישנם המצרים.

הכוונה שלנו היחה שלא יחזור המקרה שהמצרים יכנסו בלילה על מקומות שולטים ונצטרך לסלק אותם באור יום. למעשה נשארנו בגיזרה עד ה-5 במרץ שפינינו והחזרנו חלק מהשטחים.

הצליחה היחה בלילה 15-16, אני אסיים ב-15 לחודש.

אני מוכרח לציין עוד לקח אחד חשוב יש לי הרבה לקחים.

השמטנו בפלוגת הג'יפים ובקח"קים שצרפנו להם והט חפסו את הגבעות השולטות בחלקם על

זרקור, בחלקן מזרחית לחלוץ ועל אזורי הברגה עם קח"קים, גילדנו כוחות מצריים שמחכוננים להסתערות מבנה של סנקים בראש חץ חי"ר ביניהם מנגמשים. הורדנו עליהם ארטילריה עם 9 טוללות

(היום אני חושב שזה מעט, אז ידעתי שזה דיי הרבה) והצלחנו לעצור מתקפות של המצרים עוד בהוצרם.

למעשה הגיעו להבוגה, לזרקור ולשטח שהוא מדרום להברגה שרידים של החקפות מצריות

כשמה שנשאר להם זה לדפוק פשוט את הזנבות של החקפה. מה שראוי לציין ולא שמעתי שהזכירו

את זה היום, המצרים הבינו חי"ר עם משאיות עד לגבעות לתוך קו האש, לתוך ההפגזה הארטילרית,

הם היו קופצים מהמשאיות חופפים עמדות מחפריים וממשיכיים

ס ו י ר י
 - 30 -

עוחק מס.. מחוך 5 עוחקים

איזה שהם אמצעים מחוך האוגדה ולתת להם אבל היחה פקודה לרדת למטה לכיוון הצליחה. האמצעי השני שאני חושב שהיה עוזר לזה וזה כן היה בצה"ל אבל לא חשבנו על זה לפני המלחמה, וזה הקצאת הליקופטרים. נדמה לי שאם היו מקציאים הליקופטרים לטובת חפית ארטילרית ניתן היה לביצוע כי הליקופטר יכול להחרום לזמן קצר ביותר לפני שמספיקים לירות עליו לצפות על הפגז ולרדת למטה חזרה וזה עוזר לנו הרבה. כתוצאה מכך הארטילריה ירדה ב-2 אפשרויות : אפשרות אחת היא ירדה ע"י אותח הקחק"ים בזמן שהם יצאם יכלו הם הפעילו את האש ואם ופה ציינו כבר את התוצאות של זה ברגע שהתחילו לעבוד, והאפשרות השניה היחה וזה ירינו באש בלתי נבוקרת על מטרות עם כי זהא היה יעיל אני בטוח ומשוכנע כי לו היחה על זה חפית היעילות היחה פי כמה יותר טובה. נושא אחרון שלמעשה כבר דשו בו, זה נושא של סיוע אויר. כפי שמעמס היה פה כל הזמן קלע, בהתחלה חשבנו על הסיוע אויר התכוננו לנושא הזה, מערכת להפעלה היחה מבחינת הקישור וכשירי קשר אבל למעשה ידוע למה וסיוע אויר למעשה היה דל מאוד ולא אפקטיבי.

אלו למעשה הנקודות הרציניות. עוד מילה אאאא אחת עם דילוג האוגדה א אחורנית להתארגנות לקראת הצליחה 2 הגדודים האלה, אני דילגתי אותם ברגע ברגע האחרון לפני שהגשרים נכנסו פנימה ופרסתי אותם כאן לטובל הצליחה לעבר התעלה.

ס ו ד י

-31-

עותק מס. מתוך 6 עותקים

מפקד אוגדה 143 במלחמה, אלוף אריאל שרון:

אנחנו כבר ^{תארוני} בכנס האחרון שהתקיים את שלב הבלימה מה-8 בחודש ועד ה-15. רק אולי להזכיר, המהלכים, מהלכי האויב העיקריים שהיו בימים האלה הייתה התקיפה המצרית ב, 9 לחודש, והתקיפה של דביזיה משורניית 21 עם שתי חטיבות משוריינות שלה האחת זה 14 ב-14 לחודש, פרט לזה היו תקיפות נוספות כפי שהיו אצל אחרים, במשך הימים, אני רוצה בכל זאת לומר כמה מילים לגבי שלב הבלימה, לקצת שדברנו, דברים שעלו כאן, צריך לפי דעתי להגיד עליהם משהו. אני רוצה לבוא ולומר, אני חושב שצריך להיזהר מליצור כאן תמונה של התקפות מצריות הייתי אומר מסוכנות. אנחנו כולנו עמדנו בהתקפות האלה והייתי בא ואומר הקושיים שלנו, היו כאשר אנחנו חקפנו מערכים בהסד שבו מצרים, אם זה היה מערך שהם ישבו מספר ימים זה היה יותר קשה, אם חקפנו מערך שהם ישבו בו זמן קצר זה היה אולי יותר קל, אבל זה היה הקושי, אלה הם היו הקשיים שלנו. לעומת זה בלימת האויב יחסית קלה. ולא צריך לטעות כאן, אני גם מציע להזהר מפיתוח תיאוריות על סוגי תקיפות שונות, לא היו סוגי תקיפות שונות, היו התקפות שיצאו ממרחקים גדולים והגיעו עד לאן שהגיעו, היו כאלה שהגיעו יתר קרוב, והיו כאלה שהגיעו יותר רחוק, והיו מצבים אחרים שבהם אנחנו לא החזקנו בשטחים בהם החזקנו בימים, דרך אנב אנחנו לא נהגנו בשיטה הזאת, אנחנו נהגנו לשבת בלילה כאותם המקומות שנהגנו לשבת ביום, ולכן אצלנו לא הייתה הבעיה הזאת, אבל מקומות שהכוחות שלנו יצאו אחורה בשעות הלילה, המצרים הגיעו לטווח קרוב ביותר ובעצם כל בוקר מחדש, היו נכנסים לתקיפה כשאנחנו שוב נמצאים במצב שאנחנו תוקפים מצרים במקומות שהם יושבים, ואם לא הגענו אליהם, אז הם יתרומו, והמקומות שהתרומו הם מסווחים של 200-300 מטר וניסו לבצע את התקיפות. לכן אני לא מציע, אני חושב שצריך להזהר ולא לנסות לחלק את המצרים כבעלי תיאוריות שונות של תקיפה, יש להם תקיפות רחוקות, יש להם תקיפות מסווחים קצרים, יש להם תקיפות שהם עוברים את קו כוחותינו, ומקומות שהם לא עוברים את קו כוחותינו, מקום שהיו כוחות דלילים, והכוחות שלנו היו דלילים והם עברו, אז הם עברו, מקומות שהיו שם כוחות הם דפקו אותם והם לא עברו.

הייתי רוצה עוד להדגיש בשלב הבלימה, אנחנו כדי להתגבר על המצב הזה של אי יריעה מה קורה לפנינו, ומתוך זה שלפחות לי ואני מניח שלכל אחד המח"ט שישו איתי, הכרנו את השטח באופן יסודי, אנחנו מראש נקטנו בשיטה אחרת, אנחנו החזקנו תמיד כוח באגף, למשל אנחנו החזקנו את כל האיזור של כישוף איזור שנתן תמונה טובה מאוד, לכל מה שנעשה במידרונות של חמרה, אם כי השטחים הם לא זהים, השטחים שלי מכחינה זאת יותר קלים בעיקר בחלק הדרומי, ביותק קשים בחלק של חטיבה 421 של חיים ארז בניזורה הזאת. זה דבר אחד. דבר שני, מתוך זה שידענו ולא היה לנו שום הפתעה בנושא הזה שמיתקפה/סובייסית, המשמעות שלה, בעצם מה זה התקפה סובייסית התקפה סובייסית זאת היא הגנה נידת, הם התקדמו באיזה שהוא מקום בהתקפה נעצרו במקום הזה, הם מיר מתחפרים, זאת היא הקונצפציה הסובייסית. לכן אנחנו בכל מקום שהמצרים חקפו כך עשינו ב-9 לחודש, כך עשינו ב-4 14 לחודש, כך עשינו אצל חיים ארז גם ב-15 לחודש, בכל מקום שהמצרים חקפו, בנוסף לזה שפגענו בהם ואני מיר אנע

ס ו ד י

-32-

עוֹתָק מִס. מחוֹךְ 5 עוֹתָקִים

(ממשיך אריאל שרון)

איך פגענו בהם, היינו זזים קדימה, ורוחפסאט המצרים מחדש לקו ההתחלה שלהם. ולכן הצלחנו להחזיק את השטחים בנינו לכינם הייתי אומר ברוב המקרים נקיים ולא עמדנו בפני ההפתעות האלה שבצעם אתה כל הזמן נמצא עם אויב בטווח קצר, אויב שהוא משופע בכלי נ.ט. אישיים.

לנבי האש שלנו, אנחנו נהגנו לפתוח באש בטווחים קצרים, אני חושב שרוגמה טובה מאוד זאת היא התקיפה שהיתה ב-9 לחודש על חמדרייה ועל כל השטח שבין חמדריה לבין מחסיר, מקום שעמדה חטיבה 600 של טוביה, ההוראה היתה, והיתה זאת ההוראה שטוביה נתן, כל הסנקים למדרון האחורי, נתנו להתקרב לטווחים קצרים ביותר, עלו למעלה ודפקו. והשיטה בהחלט הוכיחה את עצמה. לנבי נושא ההישארות בלילה. הדפיקה היא במרחק של מאות מטרים, ממש מאות מטרים, הראשונים 200, אפשר להבין גם, ההתקפה היא היתה בנוייה לעומק, היה לנו מקום שטנק היה בחמדרייה עצמה, הייתי אומר אם ניקח בממוצע 200 מטר, אולי קצת פחות מזה, אבל אני בשום אופן לא מגזים פה, כשנמצאים במידרון אחורי, אומנם יש ארטילריה ארטילריה היתה כמו על כולם, צריך פה להדגיש, לפי דעתי צריך להזהר מהגזמה בערך ארטילריה, גם של המצרים וגם שלנו, כולם נעים תחת ארטילריה משך כל חימים, ארטילריה בעיקר בשטח הזה היא לוטה קטנה ביותר, זאת אומרת פגז שלא פוגע ממש במישרין, הסיכוי שלו לגרום נזק הוא אפסי, והייתי אומר עצם העובדה של הישארות מאחור במידרון האחורי פחות ארטילריה, לפחות פחות ארטילריה מטווחת זינוק לעמדות קדמיות ברגע שממש היער מתקרב ופגיעה, וכדרך כלל גם פגיעה בטיפול מהאנף אצלנו היה בדרך כלל בהתקפות שהיו לכיוון חמדריה מאיזור כישוף. אני רוצה לומר עוד משהו בענין הלילה, כפי שאמרתי אנחנו לא נהגנו להוציא את הכוחות בלילה מהמקומות. ובענין זה נהגנו בסנקים כפי שנוהגים בחי"ר, לכן המצרים גם לא התקדמו במקומות האלה, וגם לא תפסו ולא עמדנו בפני הבעיה המחודשת הזאת, פה אני רוצה לסיים זה לא מספיק להשאר במקום, צריך להוציא כוחות קדימה, צריך להוציא בלילות כוחות קדימה, בגלל העובדה שהמצרים תוקפים בלילה, זה יהיה מוגזים לומר שהם תוקפים בלילה, אבל בגלל העובדה שהם מתקדמים בלילה ותופסים שטחים בלילה לא מספיק לשבת במקום שישבת ביום, אלה בלילה צריך להוציא גם כוחות קדימה.

מילה אחת בקשר לחדירת הקומנדו והקט"קים, אנחנו היינו מודיעים לנושא הזה, פיקוד דרום של הייתי אומר כל נושא העיקבות ומערכות נגד חדירה, וכמו שהגענו מיד הוקנו מערכת שלמה והיום גם אנשי מקצוע שהיו בדרום, הייתי אומר שהיתה דומה למערכת בט"ש, אבל קו בדיקה פנימיים חיצוניים, תצפיות וסיורים, אנחנו עוד בבוקר הראשון שבאנו כבר דפקנו חוליית קסק"ים משך כל ימי המלחמה עשינו את זה, דפקנו אנשי קומנדו וקט"קים בצוּדָה הזאת, ולאור הפעלתם החדרתם, כוחות כאלה בלילות, צריך כל יחידה כזאת שנערכת בשטח צריכה שיהיה לה בנוסף לכך מערכת נפרדת כי צריך להבין, חטיבה שנלחמת כל היום לא יכול לטפל בנושא הזה. אנחנו הקמנו מערכת נפרדת היה לי את דני וולף את פצי שבאו, היו לנו אנשים משיירת שקר שהם ממונים על הנושא הזה, וכמו שהגענו הקמנו מערכת שפעלה ממש עד היום האחרון בהצלחה.

עוֹתָק מִס. מִתּוֹךְ 5 עוֹתָקִים

(ממשיך אלוף (מיל.) שרון)

מילה אחת לגבי נושא ה"מ. אנחנו הותקפנו הרבה מאוד פעמים על ידי מטוסים אני אתן אולי דוגמא, החפ"ק שלנו עצמו, הפילפ מטוסים בתקיפות על החפ"ק, אנחנו, אני לא יכול לבוא ולומר שכל הכוחות הייתי אומר הפלת מטוסים בחטיבות, שהיו בחטיבות, פשוט ירי נ.מ. רציני. אפשר לציין לגבי המצרים שחלק גדול לגבי התקיפות שלהם באויר, הם לא באו ישר ביעף ראשון לתקיפה, יעף לזיהוי, וזה היה הזמן שהיינו יכולים לירות עליהם בקצב מטורף. אני אתאר לכם למשל את החפ"ק שלנו, בכל מקום שהייתי מעמיד אותו, הייתי מעמיד אותו בצורת מחומש, חמישה נגמ"שים והיה לנו, 15 מקלעים רק כחפ"ק עצמו, אם היו מצטרפים עוד שני ג'יפים היו מצטרפים עוד שני מקלעים, ונוסף לזה כל הקלצ'ניקובים, כולם היו מהירימוניורים אש מטורפת, והייתי אומר אחד הדברים אשר הטרידו אותי, כל יום זה לבדוק אם יש 0.5 (אפס חמש) ותחמושת מאג מספיק בנגמ"ש, וכאשר ירינו אש נ.מ. ההתקפות היו מאוד הססניות.

משפט אחד לגבי חיל האויר שלנו, הרבר נשאל גם על ידי שמוליק גורודיש, אני מכיר את הנושא הזה, זה מטריד אותי, הדבר הזה עלה כהרבה תחקירים מאז המלחמה, אומנם מעקד חיל האויר לא נמצא פה דאז, אני אמרתי את זה והזכרתי את זה בכנס הספ"כ לסיכום המלחמה, נזכרתי מה שאמר מפקד חיל האויר מוטי הוד, הוא אמר בסוג המלחמה הזה, בכמות הטילים הקיימת אתם תפעלו כאילו אנחנו איננו קיימים, אנחנו נפעל כאילו אתם אינכם קיימים, לכן לי לא היו שום הפחעות, אני לא דרשתי סיוע אויר בכל המקרים, בקשתי, פעם אחת במשך כל המלחמה שתבעתי ממש, וביקשתי סיוע אויר, ולא יכולתי לקבל אותו בגלל טילים, זה היה ביום האחרון של המלחמה במבואות איסמעליה, אבל משך כל ימי המלחמה אני לא הופתעתי מהנושא הזה, הדבר היה ידוע לצה"ל הוא היה ברור, והמסקנה כאן צריכה להיות ברורה, לא צריך לבנות כאן על נושא של סיוע אויר, וסיוע אויר שקיבלנו עלה לחיל האויר במאמצים קשים מאוד, ואכזריות כבדות, זה היה ניצול, לפי דעתי, בלתי יעיל של חיל אויר, למטרות בלתי נכונות של חיל האויר, וחיל האויר צריך להיות חופשי לפעול במקומות אחרים ולא צריך להעסיק אותו אלה במקרים קריטיים, נניח אם יש פריצה מה שלא היה בחזית הזאת, פרט אולי ליום הראשון של המלחמה, שבו היתה הפריצה קדימה, כשהם נכנסו לא היה דבר כזה, ולכן לפי דעתי מראש צריך לצאת מהנפקה שחיל אויר לא צריך לצאת למטרות האלה במצב הטילים של היום והוא ובסוג הלחימה המטוטית הקיימת היום.

מבצע הצליחה

אני אתחיל מיום ה-14 לחודש, זה היה ערב פעולת הצליחה, באום חשיבה, בפסקת הפיקוד הצגתי את תוכנית הצליחה, קיבלתי אישור לתוכנית, למחרת ב-6.00 בבוקר זימנתי קבוצת פקודות ה-15 לחודש, זה לא היה הפעם הראשונה שדיברנו על זה, דיברנו על זה גם כימים קודמים, אני מדבר על קבוצת פקודות של יום ה-15 לחודש, באותו זמן היתה תקיפת אויר, אני חשבתי להחזיק את כל המפקדים מרוכזים במקום אחד, ופיזרתי אותם מחדש לשעה 7.00 בבוקר באיזה שהיא מחפורת שנראתה לי כמקום בטוח יותר, התוכנית והפקודה בתדריך כפי שהם קיבלו היה כזה. ראשית כל הבעיות שעמדו בפנינו, אנחנו החזקנו בקי של חמדיה, ובין חמדיה למכשיר, מכשיר כידי האויב עוד מיום ה-6 לחודש, עוד מיום שאנחנו יצאנו דרומה וחזרנו אחר כך, אנחנו מחזיקים בחמדייה כישוף, בניזרה הזאת, וחטיבה 600 באותו יום במגע, וחטיבה 421 במגע יותר רציני בניזרת ציונה חמוטל, ששם השטח הוא שטח מבוחר יותר, היינו למחרת, התקפה של דיביזיה

ס ו ד י
-34-

עוֹתָק מִס. מֵתוֹךְ 5 עוֹתָקִים

(ממשיך אלוף אריק שרון)

21 בשטח הזה פה חטיבה 4 הצליחה לגרום לכך בגלל אופי השטח לגרום להם שהם נסוגו חזרה, אל המקום ממנו הם יצאו, אותם השרידים, אנחנו באותו יום השמדנו נדמה 127 טנקים, הכוחות דיווחו פחות, חיים ארז, היה עסוק עדיין בקרב בתוך השטח הזה כאן כ-15 לחודש, וזאת בגלל השטח המבוותר. השטח הזה כאן.

הבעיות שעמדו לפנינו, אחת הכנתם כאן עצם המצאות של כוחות במגע, האוגדה היתה במגע בעצם ביום הצליחה במגע אש, עד שעות אחר הצהריים, הבעיה השניה, היא בעיה שנבעה מעצם התוכנית, לפנינו בשטח הזה כאן כאיזור מיטורי אמיר, דיביזה 16 חי"ר ושרידי דיביזה 21 משוריית מה שנשאר אחרי המיתקפה, סך הכל כ-200 טנקים, וכמובן כוחות חי"ר גדולים, ארטילריה וכל מה שהיה בשטח. היה ברור לגמרי שהצלחת המצב והמעבר לצד השני, תלויים ביכולת שלנו עוד באותו לילה להמצא עם כוחות מערבית לתעלה. מפני שאני הערכת שאם אנחנו נתקוף תקיפה חזיתית, אפילו ביזרה צרה, ונגיע לקראת בוקר, צריך להבין שהמרחק בין חמדייה לבין התעלה נדמה לי כ-12 ק"מ, כל המערך הזה היה מערך מוחזק, מערך עמוק, אם היינו תוקפים פה תקיפה חזיתית ומנסים לפתוח איזה שהוא מרחב בדרך לשם, אני מעריך שהיינו מצליחים להגיע לשם, ודאי בשעות הבוקר לאיזור התעלה, זה דבר שהיה בהחלט גורר תשומת לב או מביא לאינדיקציה ברורה של פעולת צליחה, ובהחלט לריכוז של כוחות מערבית לתעלה, צריך להבין שכל תוספת של כוחות מערבית לתעלה. מבחינת צליחת התעלה היה נושא קריטי, לכן לי היה ברור שהתוכנית צריכה להיות בנוייה על העיקרון, שצריכים לעבור לצד השני של התעלה עוד בטרם פינוגו ופתחנו את הדרכים אחורה, לנו היתה היזדמנות טובה ללמוד את השטח, אנחנו החזקנו הרבה תצפיות בשטח, לנו לא היו הפתעות מסוינה זאת, כי החזקנו תצפית שישבה בחורבה, היו לנו סיורים שירדו לאיזור לקקן, כלומר היתה לנו ידיעה ברורה היכן ככל זאת השטח הוא חדיר יותר, וכתוצאה מהמחשבה הזאת של הצורך לעבור לצד השני, וכמות כוחות האויב, התגבשה התוכנית הבאה:

שעה 5.00 אחר הצהריים חטיבה 600 שהיתה על רכס חמדייה בת שני גדודים בלבד, כי גודר שלה נלקח על ידי הפיקוד וניתן, הוחזק כעתודה למקרה של פריצה בגיזרה הדרומית על ידי דיביזה 4 אבל הוחזר לנו ביום המצב גודר 407 חטיבה 600 על שני גדודיה, בשעה חמש הפעלנו ארטילריה, ואנחנו הפעלנו ארטילריה בצורה של אגד מרוכז, פותח במיתקפה חזיתית לכיוון מיטורי, מטרת הפעולה היתה אז באופן מוחלט העייה, כמה שתלך תלך, התוכנית היתה כמה שהיא תוכל ללכת שתלך.

בשעה 6.00 בערב יוצא כוח משימה וזה 600 של טוביה, כוח משימה הבנוי בעיקרו על חטיבה 14 בפיקודו של אמנון רשף, היה מורכב מחטיבה 14 בתוספת גודר הסיור האוגדתי, גודר 407 שהיה צריך להיות כחלק מהזמן ת"פ חטיבה 14 חלק מ-424 חצי גודר צנחנים 890 בפיקוד הסמב"ד, אלה בצעם הכוחות העיקריים, היו צריכים להתרכז עם חשיכה ליד ציר כספי, פה יש דיונות גבוהות המסתירות את כל השטח, מיד עם חשיכה להליליק פה עם הדיונות לכיוון ציר לקטיקון אל שפת האגם המר, מתור הערכה שבערך בשעה 8.00 הם יגיעו לאורך המערך ולאגפו, יתחילו ללחוץ כלפי צפון, המשימת של חטיבה 14 היו, אחת, זה להפריש את גודר הסיור, שבאותו זמן היה חת פיקודו של יואב ברום שנהרג באותו לילה, המג"ד

עוֹתָק מִס. מִתּוֹךְ 5 עוֹתָקִים

(ממשיך אריאל שרון)

הראשון נהרג אצלנו עוד ב-8 לחודש, בנצי כרמלי. המשימה של גדוד הסיור היתה לתפוס את שפת התעלה בצד שלנו, כדי לאפשר לחטיבה של דני מס שצריכה לעבור אחר כך ולתת חיפוי וסיוע, אמנון עצמו עם עיקר חטיבתו לוחץ צפונה לאורך ציר לקסיקון, במגמו. להרחיק את המצרים כמה שאפשר מאיזור הצליחה. גדוד 407 שהיה תחת פיקודו, והיה צריך לחזור תחת פיקוד בחטיבה 600, לצערי לא חזר, כי הגדוד הזה נגמר לנו באותו לילה, היה צריך עיקר כוחו על ציר טרטור; יחד עם חצי גדוד של צנחנים לפתוח את ציר טרטור ממערב למזרח, שכוח קסן שלו, נע מלקקן לאורך ציר עכביש במגמה להתחבר עם חטיבה השלישית שאני כרוע מזכיר אותה, זאת חטיבה 247 בפיקודו של דני מס, אותה קיבלנו ת"פ אותו בוקר, כי היא הגיעה נדמה לי רק בערב, וריכזתי אותה מאחורי טטא באיזה שהוא מקום, הוא היה צריך להתחבר איתה כאן על ציר עכביש אחרי חמידיה; פה היות היתה צריכה באיזה שהוא מקום באיזור יוקון להצטוות עם סירות גופי, פה היא היתה צריכה להצטוות עם נגמ"שים, פה (מפה) באיזור יוקון היתה צריכה להצטוות בסירות גומי, בשעה 9.00 בערב, הכל באותו לילה, הטנשים היו צריכים להגיע אליו משמעות העניין שציר עכביש מאפשר תנועה, ואז ג דני בזחלמ"ים יוצר לו לציר עכביש מגיע למצמד, ובמיעוט סירות גומי, עובר וצולח לצד הני, החטיבה הרבעית שלנו 421 בפיקודו של חיי ארז, וא החטיבה שהיתה במגע עד לשעות אחר הצהריים זאת היא חטיבה שעליה הוטלה משימת של גרירת ציוד הצליחה, היתה צריכה לבוא, היא נחנה פלוגה לדני מט לצורך אבטחת חנועתו שאר הכוח שלה היה עסוק בעיקרו בגרירתו הציוד, אל תוך השטח, זאת היתה הייתי אומר החוכניות שלנו שדיא באה לענות על הבעיה המרכזית שהזכרתי קודם של צליחה עוד בלילה ופתיחה של הצירים אחר כך ממערב למזרח כשלב גני, מתוך הנחה שאחרת לא ניתן לעשות את הדבר הזה. באותו יום אנחנו עמדנו בפני העיו הכאנות

בבוקר ניתנה פקודה בשעות לפני הצהריים דווצגו החוכניות, בין מפקדי החטיבות לפני, עמדנו בפני שחי בעיות מרכזיות: א. צירים חסומים לא היה פיקוח פיקוח, הייתי אומר אנחנו פיקחנו על הציר, אבל בציר הזה היו כוחות רבים שנעו, לא רק שלנו, גם אובדה 162 היתה בחנועה, כתוצאה מכך התברר לנו שציוד הגישור, כל מה שתוכנן בציוד הגישור חלקים ממנו היה ברור שלא יכול להגיע. אנחנו עמדנו במצב שכל איזור הצמחים פה היה חסום לחלוטין, וכל רמאצים שלנו, עשינו מאמצים נואשים ופניתי בנושא לפיקוד ואורי בנר בא ר"נה, וסס בהליקופטר וניסד לפנות, אבל לא ניתן היה, כי מראש לא היתה שליטה על הצירים, אנחנו גדרנו דוברות מרפידיה, בטני שלבים, שלב אחד גררנו קצת דרונה מטסא ואחר כך פנימה היינו צריכים לגרור, והיינו עם ד ברות שהיו צריכים להגיע מאזור בלוזה הסוברים האלה כלל לא הגיעו, הדוברות האלה גם הורדו מהציר כי עברו דרגים גציר, ולא דרגים שלנו אבל לא היה לנו מה לעשות בנושא הזה, היתה לי שיחה עם חיים בר-לב, בשעה 2.00 בצהריים, אני תארחי את המצב אמרתי לו שענין הדוברות לפי דעתי אבוד, כלילה הזה לא יהיו דוברות עשינו את כל המאמצים, הפיקוד עשה מאמצים אנחנו עיינו מאמצים, קבענו שיחה שניה לשעה 3 חיים אמר לי שהוא משאיר את זה לשיקול דעתי אם אפשר לגלוח באותו לילה או לא, הודעתי לו גאוחו לילה בשעה 3.00 גאנחנו נצלח באוחו לילה למרוחא שדוברות לא יהיו. היינו כנויים, בעצם אני אתן ית החשובה הטופית ב-20 ל-4 התברר לי שהתמסחים הגליחו לעבור את הפאק היה, והצליחו להגיע לציר עכביש היו ברור לי זיע אמצע אחד יאפר לעבור ויש גם בר הגלילים שהאמנו שהוא יגיע הוא היו באיזה שהוא יום כאן מאחור. אלה הבעיות שהיו באוגר זמן, מ חינו הביצוע, זהבוצע בשטר 5 לפי החוכניות, אמנון בשעה 6 או 6 וכמה דקות יצא לפיה החוכנית, כל זה פעל, פה גדוד הסיור הגיע ונפס את קו

עותק מס מחוך 5 עותקים

(ממ.יך אלוף אריאל שרון)

התעלה, אמנון באותו לילה הצליח להגיע עמוק עד לציר ע"א באותו לילה, זה 11 ק"מ מראש הגשר שהוא עולה גם על הרבה סנקים וגם על הדרגים של דויזיה 21 וזה על החטיבה הממוכנת 18 של דיביזיה 21 שותה מרוכזת בשטח הזה הכוח שנשלח לציר עכביש, אני כאן חאמחי בין דן ובינג אנחנו כאן החמקמנו מדרום לציר עכביש על ידי סמני אורות בינו ובין דפי, דני נכנס אומנם זה לקח יותר זמן כמה שחשבנו, דני נכנס בשעה יותר מאוחרת, דני החחיל לזוז בשעה 11.00 בערך, כך שעל ציר עכביש לפתוח מבחינת נטיעה אפשר לנסוע עליו. מה שלא הצלחנו באותו זמן זה היה הנושא של ציח ארטרור היו כאן מספר התקפות, לא הצלחנו לפתוח ועמדנו בצומת של טרטר לקסיקון, השעה 12.00 או 1.00 דני הגיע לפניו השטח, 1.35 כבר הייתה עם יתר הכוח מעבר לתעלה, (פונה אל דני). הוא התחיל להתקדם כלפי צפון, ע"ד באותו לילה הגיע למרחב "א" אדום" שזה היה 4 ק"מ צפונה ממקום הצליחה שלו, כשהוא נלחם ומתאר כאן את השטח כלפי צפון.

השעה הייתה 1.30 בלילה, ההחשמות שלי הייתה כזאת, דני בצד השני, ידעתי שהוא עובר, אמנון נמצא כאן ולוחץ, בעיות כאן בצומת טרטר, קרב קשה מאוד מתנהל פאן, עיקובים בנושא של ציוד הצליחה, נו א גשר הגלילים, בשעה הזאת החפ"ק נכנס, ירדנו ככיש אספנו כאן מספר סנקים שהיה ינו מגיורא לב, המג"ד של חי"ם ארז, עם 10 סנקים, אח החמסחיס, סוללה, או יותר מסוללה, אולי איזה 12 כלים כאלה, איזה שהוא ציוד מכני, ונכנסנו לשצר של מצמד בסביבות 2.30-3.00. המיב באותו זמן בין 3 ל-4 היה כזה, דני מסהר זה בסדר, אנחנו עוסקים כאן בפריצת הסוללה כדי להוריד את הדוברות, החמסחיס בחצר, ברור שיעברו, בנושא הזה אין בעיה, לאורך התעלה אמנון (ס) השיגים, הרבה מאוד נפגעים, קרב קשה מאוד, אבל הוא נמצא צפונה, עוד צפונה מהמקום שקבענו, ציר עכביש, בכלל צריך לזכור ציר עכביש ביום היה שונה מציר עכביש בלילה אנחנו עברנו עליו גם כן, ירו עלינו טילים כאש אבל אפשר היה בהחלט לעבור, על כל פנים ניתן היה לנסוג, פה גם צריך לזכור דבר אחד, דבר שאנחנו ידענו וניצלנו אותו גם בימים שלאחרי זה, כל השטח מדרום לציר עכביש הוא שטח (ס) ציר, וניתן לנסיעה, באיזור טרטר, לא הלך, שם בוצעו ההתקפות הבאות, בוצעה התקפה של גדוד 407, הסמג"ד היה ביישל, את המג"ד לא לקחנו באותו יום כי אחיו נהרג, אצל חיים ארז, והסמג"ד פיקד על הגדוד הוא תקף, פעם אחת תקפו סנקים, אחר כך פעם שניה תקפו סנקים עם חצי גדוד של 890 פעם שלישית נכנסתי להתקפה ברבע ל-4.00 כי היה ברור ששם המצב הוא קשה, ברבע ל-4.00 אח גדוד הטיור זאת הייתה התקפה שלישית, לא הצלחנו, אני חושב שבשעה ארבע וחצי בבוקר הכנסתי למיחקפה אח נתן מונרי, שהצליח להכנס ולעבור אח כל ציר טרטר, ומי שהצליח לעבור בשני זחלמ"ים אח כל ציר רצ טרטר ולצאת בצד השני, אבל היה ברור שהציר מוחזק, זה היה ב-4.30 הניון הבא היה של עמי מורג, בבוקר ישר חקיפה נוטפת שלנו כבר לא ממערב למזרח אלה תקיפו ממזרח למערב, ואחרי שנדמה לי עוז בן יצחק, גם כן חקיפה ממזרח למערב, אנחנו חקפנו, אני פה מניתי אם חקפנו 4 פעמים או 5 פעמים, אבדנו פה חי"ר כבלמאוד, ולא הצלחנו לפתוח את ציר טרטר, זה היה המצב בבוקר. בשעה 6.40 התחילו הדוברות להעביר סנקים, סנקים ראשונים הועברו לדני מט 7 סנקים ונמסרו לידינו, ובהמשך נכנסו סנקים נוספים שהגיעו סך הכל למספר של 20 סנקים באור בוקר. הייתי אומר שאם נסכס אח מצבנו הוא היה כזק, בצד המערבי זה היה סביר, בהחלט סביר, בצד המזרחי לאורך הועלה, מצב סביר, קשה, עם הרבה נפגעים, צריך להבין שאנחנו באותו לילה איבדנו כ-50 סנקים, הסנקים של המצרים שמצאנו שהיו בחוף השטח הזה כאן בין איזור מצמד, ובין השטח הזה כאן היו 140 סנקים מצריים מוחסם 20 סנקים בלתי פגועים 120 פגועים, היו כאן מאות כלי רכב בוערים בחוף השטח. החמונה הייתה נוראה, כי היו כאן נפגעים שלנימפוזרים הרוגים בחוף השטח.

ס ו ד י
- 37 -

עוחק מס. מחוך 5 עוחקים

קשה לי לאמוד בדיוק כמה הרוגים היו לנחבאותו לילה, להערכתי היו לנו למעלה מ-200 הרוגים להערכתי שמחוך 500 חיילי האוגדה היו לנו למעלה ממאתיים שהיו חללים בקרב הזה של הפתיחה של ראש הגשר כאן. ציר טרטור לא הצלחנו לפחות. אני לא ציינתי שהיו סנקים נוספים של דני מט שדני הכניס אותם לאיזור ציר טרטור, כל הפלוגה הזאת הלכה. הדוברות במיסא פעילות הכל חקין פה לא פתחנו, אנחנו מבחינת כוחות שלנו לנו יותר כוחות לא היו, כי פה נלחמו כולו מהחפ"ק של מפקד האוגדה ועד אחרון הסנקים שהיה, זה מה שהיה לנו בשלב הזה. אנחנו בשעות הבוקר קבלנו כקודה בערך בסביבות השעה 9.00 בבוקר קיבלנו פקודה לתקוף 4 סוללות טילים בצד המזרחי של התעלה, ניחנה לנו הוראה מפורשת להעביר מספר סנקים מצומצם, פה עמדתי במצב מאוד לא נוח, שמפקדי הדוברות היו בקשר ישיר, וקיבלו הוראות ישירות ממפקד החזית, והיו מדווחים ישירות כמה סנקים הועברו, וקיבלו הוראה לא להעביר סנקים, אני פניתי אז לחיים וביקשתי להפסיק את הנושא הזה, כי כל הנושא הזה של התערבות דרגים בפירים בהחלטות שטיות בשדה, כשאתה נמצא כאן והם נמצאים באום חשיבה, היא לא שיטה טובה הייתי אומר. אנחנו הכנסנו את חיים ארז, הוא ביצע במשך היום את החקיפה חקף כאן את שלוש הטיילים, ולקראת ערב נערך על שפת תעלת המים, אז אני כבר בא ואומר שיותר טוב היה לעמוד יותר מערבה, ולהחזיק ראש גשר יותר גדול, אבל צריך לזכור שלזויים ארז היו 20 סנקים, זה מה שהיה לו, במשך היום הכל היה פשוט, הוא דפק את הטיילים, הוא הגיע למקרה הוא הגיע למרחק ב-12.00 בצהריים הוא היה במרחק של 25 ק"מ מהתעלה. במשך היום התחילה חנועה של שיריוני אויב, ואנשי קומנדו, הוא נערך במקום הזה, דבר שגרם קשיים לברן אחר כך, אבל אנחנו לא היינו רשאים להעביר אפילו סנק אחד נוסף, אני אומנם הצלחתי עוד למחרת להגניב עוד מספר סנקים, אבל פה נוצר מצב של אבסורד מוחלט, שאנחנו נמצאים בשטח שאפשר להרחיב את ראש הגשר, לנו אין כוחות באותו זמן חיים ארז עם חלק מהצנחנים של דני מט עוד מחזיק בפינה הזאת כאן, דני ממשיך ללחוץ עזר כלפי צפון, מספר סנקים של חיים ארז מחכים עוד מאחור זאת לא יחידה שיכולה לפעול באיזה שהיא משימה עצמאית אחרת, זאת יחידה שיכולה להכנס אליו, ובנתיים כוחות מצריים מצטברים אל ראש הגשר במשך שעות הלילה והבוקר של ה-17 לחודש.

בשעות הבוקר ב-16 לחודש אני הבהרתי למפקד החזית שאנחנו יותר

נציר טרטור לא יכולים לעזות שום דבר, ואז נאמר לי שיכנסו את אוגדה 162

אני גם פניתי לשמוליק, בבקשה לסייע בנושא של פתיחה ציר לדוברות כדי

שנוכל להכניס את הדוברות פנימה לחוך השטח. אנני יודע אם היתה תקיפה של 162

בצהריים או לא היתה, אני יודע שהיתה פקודה של לחקוף, לתקוף לאורך ציר טרטור וציר עכביש

אם אני אסכט את יום ה-16 לחודש, בנתיים הגיע אחד הגדודים של ברן בפיקודו של אמיר יופה

הבא בדיוק עמד להתחיל להעברה לצד השני ואז הגיע פקודה חד משמעית לא לעבור יותר

אני ביקשתי את הדוד הזה, כי אמנן היה באותו זמן אחרי לחימה קשה עם הרבה מאוד נפגעים, בקשתי

את הגדוד הזה כדי שיחזיק כאן בציר שיק ואמנם קיבלנו אותו, והוא נמצא איחנו כ-36 48 שעות

כאן כשהוא עומד בצד הצפוני מול הלחץ המצרי שהיה מצפון. אנחנו הצלחנו ב-16 לחודש להעביר

אספקה, חאג"דים לפנות נפגעים, ציר עכביש היה כאן תחת אש, היו לנו נפגעים, אבל בהחלט אפשר

היה לעבור גם לאורך הציר וגם מדרום לציר, כפיא שעשינו או כפי שהחלפנו את חיים ארז או

אנשים אחרים שנכנסו.

הייתי רוצה כמה נקודות מהם הבעיות המרכזיות שהיו לנו ביום הזה.

1. אנחנו עמדנו מול כוחות מצר לטדר גודל שיכולנו להחגבר עליהם בסצמנו

עוֹחֵק מִס. מִדוֹךְ 5 עוֹחֵקִים

אנחנו רשקענו כל מה שהיה לנו, יוחר לנו לא היה. הקרב כאן במקום הזה, הוא והחלט היה צריך לחרוג מהקרב האוגדתי, ולעבור לחוס הקרב האל אוגדתי, כדי שיהיה קרב אל אוגדתי, צריך שחיה מפקדה או חפ"ק באיזה שהוא מקום המקום המחאים היה צריך להיות באזור גשור, כדי שמהו יהיה במקום ויראה את הדבר הזה. בהחלט היחה בעיה מרכזית כי לא היחה ראה אל אוגדתי, לפחות לא היחה הפעלה אל אוגדתי מתואמת, כי אומנט גס ברן קיבל הוראה לחקוף וגם אני קיבלתי הוראה לחקוף אבל לא היחה שום מפקדה שחאמה התקפה משוחפת. באותו יום לפי דעתי היה צריך לקבל כמה החלטות קרדינליות שלפי דעתי לא החקבלו. מה הט דהתקפות הקרדינליות? החלטה מרכזית היחה צריכה להיות מי שהיה צריך לבוא למקונו ולומר לעצמו המשימה הושגה, לא בשלמות, אם רוצים לנצל את ההצלחה ולהשיג את המשימה צריך לעשות את הדברים הבאים:

צריך לקחת חטיבה נוספת נאמרשל ברן, זה אחת מאפשרויות הפתרון, יש גם פשרויות אחרות, ולתת אותה לאוגדה 143 ולהגיד להם האבטחו את ציר עכביש, צריך גם לזכור שאנחנו באותו זמן אנחנו המשכנו ואבטחנו את כל השטח ממכשיר דרך חמדיה על כל הדבר הזר, ריינו בעצם פרושים משיפולי מכשיר דרך חמדיה, אל צומח טרטור, בצורה כזאת אל מעבר להטלה, היה צריך לתת לנו מיד חטיבה נוספת כדי שנוכל להחזיק את ציר עכביש פתוח, היה צריך להורות באותו זמן לאוגדה 162 להתחיל לעבור מהעבר השני של התעלה, אפאלו לא עט כל הכוחות של האוגדה, לקבל את הכוחות, אנחנו כבר העברנו לצד השני ח"פ, ולהחליב את ראש רגשר, זאת דוגמה של חקדינלית שהיחה צריכה להחקבל באותו יום. או אפשרות אחרת להגיד לי חעביר את כל מה שיש לך לצד המערבי, ברן יטפל בצד המזרחי.

הרמטכ"ל. לגבי הכוחות של הבוקר על ציר טרטור, איזה אנפורמציה היחה לכם על ציר טרטור?

אלוף אריק שרון: תראה, אנחנו ידענו שטם במקום הזה, יושבת דיביזיה ח"ר 16, אנחנו ידענו וידענו אינפורמציה טובה שהשרידים של דיביזיה 21 הוכנסו ח"פ דיביזיה 16 ידענו את הדבר הזה, הם נכנסו חוך כסרכי הח"ר והמדובר בחטיבה 1 ו-14 את השטח רזה אני הכרתי כעל כף ידי, וידעתי בדיוק שהוא כולו חעלונו, ולא היו שום הפעעות, אנחנו ידענו את הדבר הזה, פשוט מם שאנחנו עיינו, יכול להיות שלו היו עוד כוחות היינו צריכים לפחות, לנו לא היו יוחר כוחות, אנחנו הכנסנו עד הסנק האחרון והמפקדה האחורנה, כל מי שיכול היה נכנס לתוך המפקדה הזאת. מה שלא היה לנו, אבל לא היו לנו כל ימי המלחמה זה תצ"ות שבהם יכולחה לראות את מערכי האויב, אבל מה שהיחה לנו היחה לנו ידיעה מאוד טובה של השטח.

אלוף פיקוד דרום:1. האם אמיר היה במשימה בצורך התקפת ראש הגשר החווה הסיניתי?
2. אולי היית רוצה להבהיר את החוכנית מבווינת פרוזודור, או לא ברור לי לגמרי הקשר, אני יודע שהיה צריך לפתוח את טרטור בין 600

לבין 14?

אריק שרון: לגבי אמיר, אמיר היה גדוד ראשון שלך שבא לצלות, כל השטח הזה של לקסיקון אמיר, היה בתחום של חטיבה 14, חטיבה 14 היה לה הכוחות שלה, בתוספת חלק מ-424 וחלק משקד. היה צריך לטהר מערבית לציר לקסיקון, וחצי גדוד של

ס ו ד י
- 39 -

עוחק מס. נחוק 5 עוחקים

צנחנים שהיד צריך ללכת בעיקבות 407 שהיה צריך ללכת על ציר טרטור, כך זה היה צריך להתחלק. חטיבה 600 וזאת גם הסיבה מדוע גדוד 407 שהיה ביסודו גדוד שלה הוכנס הינה והמשימה שלו הייתה צריכה להיות לאחר הניקוי של הציר הזה של עכביש וטרטור, ללחוק מכיוון צומת טרוטור עכביש, כלפי מסורי, כלפי צפון, אנחנו ראינו את הלחץ הזה כלפי פפון א. כדי שלא נירה פה על אנשים שלנו שפעלו בשטח הזה כאן, דבר שני הוא, גזרנו אותו כי הוא היה גדוד של 600 ובזה ראינו את הגדוד הגזרות אחר כך שהתפתח בין 600 לבינו. הצרה הייתה שבצעט הגדוד הזה לא הגיע, לא נשאר גדוד ושהגדוד הזה נשארה לנו רק חלק מפלוגה אחת, הוא איבד 20 טנקים באותו לילה, עכשו לו היה גדוד מצליח להגיע היינו עומדים כאן במצב ש-600 על שלושה גדודים, או מה שנשאר על שלושה גדודים אחרי הלילה הזה ערוכה בצורה כזאת במלך חצי פרסה כזאת, בצורת קשת כשהוראה הייתה לנו חד משמעית שאם חמדיה צריך להחזיק בכל מחיר ואת חמדיה המשכנו להחזיק כל ימי המלחמה, עד שבסופו של דבר הוחלט שיגיעו כוחות אחרים.

ב-16 לחודש בערב, הגיעו אלינו ידיעו, מצד אחד היה לנו קרב קשה כאן, על יד תעלת המים המתקנים, הם פשוט סגרו את השטח והתחילו כאן לחץ על חיים ארז שעמד על שני גשרים והציר שהלך לציר חיפה שזה היה באיזה שהוא מקום פה, ועל הגשרים האלה כאן, בידי 20 טנקים בלבד, דני העביר לו פלוגת צנחנים. היו לנו באותו זמן ידיעות על תנועה של חטיבה מצריה 25, חטיבה שיריון מדרום, אנחנו כבר נערכנו מדרום ללקק, חטיבה 14, גם בתחום הזה כדי לקדם את פני הכוחות האלה שיכולים להגיע. באותו יום היה ויכוח אם אפשר לעבור על דוברות או אי אפשר לעבור על הדוברות, אני רוצה לציין שכל אותו בום ה-16 לחודש לא נפגעה אפילו דוברת אחת. אנחנו היינו נתונים להרבה מאוד התקפות אויר משעה 11 לפנ" הצהריים, אבל לא הייתה שום ארטילריה משמעותית על איזור ראש הגשר, ולא נפגעה שוטדוברת, ולא נפגע שום חמס. הציווד היה, ועמד משעות הבוקר ללא עבודה כאשר אנחנו מעבירים ליו אספקה מפניק נפגעים מביאים שבויים, אבל כל הציווד הזה עמד ללא שימוש.

ב-17 לחודש בבוקר הגיעו הדברות שבראשה עמד אביזוהר, הגיעו הדברות, התחילו להכנס בסביבות 5 בבוקר לצומת לקקן התחילו להכנס לחצר, כבר שלוש דוברות היו בחוף המים, שהתחילה הפגזה כבדה שנמשכה שעות, שהיא הייתה אחר כך סימן להפגזות הבאות שהיו בראש הגשר. הדוברות האלה היו במים, ההוראה הייתה להקים גשר, גשר שהקמחו ההתיימה חתת אש קשה מאוד באותו יום עם הרבה נפגעים הסתיימה בשעה 4 אחר הצהריים. באותו יום מה שעשינו, פה עמידה קשה של חיים ארז, איסוף מוחלט להערכת טנקים נוספים, עמידה באיזור ציר שיק, פה עמדיה בצומת טרטור במקום רזה, עמידה בצורה כזאת, עמידה מול חטיבה 25 כאן במקום הדרומי, זה היה יום ה-17 לחודש, ב-17 לחודש בלילה בסביבות השעה 10.00 התחיל מעברא החפ"ק אל ברן, הטנקים התחילו לעבור קצת יותר מאוחר, והתחילו לעבור כאן, את הגשר פנימה הייתה הפגזה כבדה, היה שם חלק מהטנקים שלא נזהרו, הגשר לא נפגע מהפגזה, הגשר נפגע מנסיעה של טנקים, היו גם לצערי מפקדי טנקים שלא בצעו את ההוראות וסגרו את המדפים, שהיה צריך להשאיר מדפים פוחחים שעוברים את הגשר, וכמובן שהיו לנו שניצח חמאים נפלו למים. שהייתי אומר המצב, שלב יותר מאוחר אנחנו כבר הורדנו עוד גדוד מ-600 וחממנו אותו ב-16 לחודש לגשר הגליליים אחרי שתוקן, במגמה שהחברה יתקרבו אותו. חטיבה 600 עמדה פה עם גדוד אחד, בשטח הזה פה, אני רואה את היומיים האלוא האלו את ה-16 ו-17 כימים של החפפה בלתי רגילה לעשות מספר דברים, אחד כמובן לודא שאפשר לודא שאפשר להחזיק כאן מזרון יותר רציני,

עוֹתָק מִס. מִחוּךְ 5 עוֹתָקִים

דבר שנתחנו עשינו כמיטב יכולתנו, אני מודה לא הצלחנו להרחיב אותנו בהתאם לפקודה, דבר שני אפשרות של התקדמות רצינית כלפי מערב אבל לפחות העברת עוֹלָמְסֵפֶר כלים או עודא חטיבה כדי שיהיו ראש גשר אמיחי, כל הדברים האלו לא נעשו וזה לפי דעתי חבל, בכל מקרה אנחנו עברנו פה, החזקנו במשך היומיים האלה, כללית זה היה קרב קשה מאוד, מאוד מסובך, ומאוד מורכב, עם אבדות קשות מאוד, אבל החברר שאפשר לעשות את זה.

אלוף פיקוד דרום: שאלה ראשונה, מהא שאני הכנתי מדברייך, אני כמובן לא הייתי מצוי באינפורמציה הזו שהייתה די לממה האם לצלוח או לא לצלוח ב-15 בגלל זה שהדוברות היהצ ברור שהם לא יגיעו, זה מה שהסחמנן לי מסברייך. אני שואל אם זה היה כל כך ברור שדוברות לצורך גישור לא יהיו והג'ילואה הם בעצם כסיס הצליחה, האם זה היה שיקול נכון לא לדחות את הצליחה? או שלא כל כך? בשום היה שהדוברות לא יגיעו?

אלוף אריאל שרון: היה ברור לי לחלוטין בשעה 2 בצוהריים שהדוברות לא יגיעו, מפני שהדוברות היו תקועות, עמדו דוברות תקועות בין בלוחה לבין ססא והיה סא"ל אחד שהוריד דוברות, יש פה דו"ח של מג"ד הגישור הזה, הרוח של המבצע הזה, של כל הצליחה, והמאמץ הזה"י הזה היו דוברות שיגיעו והדוברות האלה הורדו מהכביץ, נשמח אפילו של המבצע הזה היו הדוברות, והדוברות האלה הורדו באימים מהכביש, ועל זה הועברו דרגים, ואני הודעתי לחיים שאני לא אצליח להעביר את הדוברות בשום פנים ואופן, זה היה 2.00, ובשעה 3.00 הוצאינו כל מי שהיה לנו ביד, אני רוצה שתדעו שאנשים של נתן שונרי שהשתתפו כאן במחקפה בלילה באיזור שדפור, זה גדוד שהיה לו 40 חללים, לא הספקנו לתדרך אותם לגבי המשימה פה, אבל הם עסקו בפנינו הצירים, ממש עד חשיכה, ממש עד הרגע האחרון, ואני אזרחתי ב-3.00 והודעתי שלא יהיה, ונשאלתי אמרו לי תחליט איך אחת רואה, אז אני אמרתי לפי דעתי, מאחר ויש לנו תמסחים ומאחר ויש לנו בכל זאת גם גשר גלילים, ולהערכתנו היה שגשר הגלילים יגיע, ואני מוכרח לומר שאפילו אם גשר הגלילים לא היה מגיע והיו רק תמסחים מחר הנחה שבאותו יום ידענו מה המצב אנחנו ידענו, שדביזיה 16 היחה במקומה דביזיה 21 איבדה למעלה ממאה טנקים יום קודם, ידענו בדיוק איך היא מתארגנת שם, חטיבה 18 ממוכנת שלה, בדיוק יום לפניזה נכנסה לשטח, היא היחה שם באיזור מרוכז, השטח ממערב לחעלה ידענו שאין בו כוחות, הייתי אומר במצב כזה לפדעתי כל דחייה כל שינוי שיכול להיות, יכול להביא אותך למצב שכעבר השני של החעלה אתה חמצא חטיבת טנקים או גדוד טנקים עומד על שפת החעלה, ואז הצליחה חעלה מחיר הרבה יותר יקר, אז אני לא רוצה לחמוק ולבוא, אני שם את עצמי במקום הדרג המחליט ואני אומר אני החלטתי כאילו החליט את זה הדרג, ואני אמרתי צריך לצלוח מיד כי לפי דעתי היה אפילו אם יהיה מאחז קטן, אפילו הכי קטן שיכול להיות אבל מאחז בצד השני, הכיכוי לפיתוח המתקפה הוא מלא, הכעיה שלנו היחה צליחה מכשול מים, הכעיה שלנו לא היחה לפרוץ מול כוחות מצריים, לכן לפי דעתי השיקול הזה היה שיקול נכון, אני חושב שהיה צריך ליצור את הנתונים בשטח בצורה כזאת שהצירים יהיו פתוחים, לא יחכן שהדבר שהוא הכי קריטי במבצע הוא יחזק בגלל דרגים של מישהו,

אלוף פיקוד דרום: שאלה שניה היא, אני חושב שכדאי להבהיר לעצמנו, זה משפט החחקיר, מי

ס ד י
- 41 -

עוֹתָק מִס. מִתּוֹךְ 5 עוֹתָקִים

סתם את הצי רים, ועכשו אני רוצה להגיד מה היה באוגדה שלי, אני הייתי אמור להתקדם על ציר עכביש ב-15 בלילה ועל פי אינסטואיציה, התקדמתי עם כל האוגדה ברויחה, ולא התקדמתי בכלל על ציר עכביש, אני ראיתי בכלל את כל הסתימות כמעגלים או בעוקפים של טטא כאשר האוגדה שלי היתה מרוכזת בחולות לצירי הכביש, כל שלוש החטיבות, ראיתי את הדוכרות שמגיעות מציר צאלה ומגיעות ועוברות ללא בעיה על יד הכבישים של האוגדה שלי, ועכשו נשאר עוד שאלה אחת, וזה דוכרות שבאו מבלוזה, כאשר משם היו שיירות כולל של חלק של דרגים שלי, כאשר אתה התאוננת בפני החזית שכוחות שלי בין בלוזה חוסמים את הציר, חוץ מהקשר, אני עליתי בהליקופטר והסתובבתי שם עד ציר אגא מאדים, שכוחות שלנו בשלב הזה של אחר הצהריים לא חסמו שם שום ציר, ועכשו אני עצמי עם החפ"ק שלי לא נסעתי ברויחה, עקב סקרנות, היות והיו לי נגמ"שים נסעתי לאורך ציר עכביש והוא היה סתום, טמבון ישבן, טמבון ישבן, מתחילתו ועד סופו, נאני שואל של מי היה הרכב, של 162 על בטוח לא. אני מציע שגם הפיקוד וגם האוגדה שלך, נבהיר לעצמנו מי בעצם היה על הצירים.

אלוף אריאל שרון: א. יש לנו דו"חים של חיל ההנדסה זה לא של האוגדה שלנו, בוא נצא מתוך הנחה, ברור לי לגמרי שהיו מעורבים בזה דרגים שלך, וגם דרגים שלי, הרי אני לא באחי והשאמתי אותך על הדרגים שלך, אני בטוח שלא ידעת שיש דרגים שלך על הכביש, ואני בטוח שאם היית יודע היית מפנה אותם, הרי לא זאת הבעיה, הבעיה היא האם רוצים להוציא לקח מדבר כזה? האם באים ושואלים אותי מה הלקח מדבר כזה? במשך כל שנות קיומו לא צ"ל לא ביצע צה"ל צליחה של מכשול מים, זה דבר מסובך וקשה, הצירים במקום הזה הם בודדים, מצומצמים, על הצירים האלה נעים אלפי כלי רכב, רובם לא יכולים לרדת מהכביש הזה, הייתי אומר שמשאיות לא יורדים מהכביש הזה גם זחל"מים לא יורדים מהכביש הזה, הכל על צירים צרים ביותר במקום הזה, על הצירים האלה יש שרידים של רכב בוער מתקיפות אוירא וירי ארטילרי, אז אני אומר שהמטכ"ל מחליט על מבצע כזה אני מדבר על זה בתור לקח, אני יש לי טענה לנגר, הוא חשב באותו רגע שהכי חשוב להביא את הדרגים, אז אני אומר כאשר באים למבצע כזה, אז המטה הכללי צריך לשים לעצמו חפ"ק שם, אז אם אמרתי שהחזית היתה צריכה לשבת בכישוף היא צריכה לשבת שם.

אחרי רשמה רבקה

סיכוב ב

א

לפני רשמה חיה

מפקד אונג' 143 במלחמה, אריק שרון . . . עם החזית היתה צריכה לשבת בכיפוף המטכ"ל בטסה ולהפעיל פיקוח צירים. צריך להבין דבר פשוט - אני לוקח כרנע את המח"טים - הם קבלו פקודה כבוקר, הם עומדים במגע אש, הם צריכים לנתק את הכוחות, צריכים לעבור למתקפה, אני מנסה לראות בכל הבוקר הזה מה עשה כל אחד, אתה כודק את כל התכנית, אתה עם החפ"ק שלך קדימה עם הכוחות בתוך כל הגיהנום הזה לא יכול לטפל בכל הנושא הזה. פה צריך להיות דרג מטכ"לי שיפקח על הצירים, צריכים להביא את כל משטרה צבאית האפשרית עם כל המומחים הרציניים ולא לקחת מבצע שכל מה שיקרה לצה"ל תלוי במבצע הזה, שהוא יהיה תלוי בזה שמישהו שלך או שלי, בוא ניקח גם את "שלי" לא יתן לדוברות לעבור בדרך, שזה הדבר הקריטי ביותר שיכול להיות. אני אומר, לא היה לנו מי שיעשה את זה, הכנסתי לשם את המשטרה הצבאית שלי, את הכוח של פצי, את האנשים של נתן שונרי שעמדו להכנס למתקפה כאותו לילה ואפילו לא קבלו תדריך לעשות זאת, לא הצלחתי לפנות זאת. פה צריך להיות מתוכנן מראש כדי שלא יכנסו לצירים, זה לא שצריכים להיות כללי מקצוע. הלקח שלי בדבר זה, כשהולכים למבצע מסוג זה מטכ"ל יורד עם חפ"ק, פיקוד יורד עם חפ"ק, אי אפשר להטיל על אונגדה, במקרה זה האונגדה שלי, אני צריך לעשות את הדברים הבאים אני צריך לצלוח את התעלה, להקים גשרים, לכבוש את ראש הגשר, לפתוח את הצירים לשם, כל זה קשור בקרב קשה ונורא, ואני עוד מחזיק ממכשיר וכל השטח הזה, בנוסף לזה שאני מטפל במה שקורה מבלוזה ועד טסה, המקום השני שהיינו חסומים היה מטסה או מצומת זו עד צומת ציר פדוי. נאמנה, לא היה שם אפילו דרג אחד שלי. אם ראית על ציר עכביש שיש, ודאי זו היתה תחמושת ארטילרית שלנו או דברים אחרים, אבל לא הגענו בכלל עם הדוברות לשם, זו היתה הבעיה, עמדנו תקועים עם דוברות באיזשהו מקום למעלה, עמדנו תקועים בצומת ציר פדוי שמוביל לרפידיים שמתחבר אל הציר הזה. אני מוכן אפילו לקחת שכל החסימות היו שלנו, מה זה משנה, הבעיה היא בעיית הלקח - בבעיה מסוג כזה צריך דרג בכיר ברמה הגבוהה ביותר הבקיא בשליטה על הצירים.

האלוף שמואל גונן א. אני לא רוצה להיכנס לויכוח, נעשה זאת בסיכום הלקחים. בנינו מערכת לשליטה על הצירים, פקד עליה הרמ"ט היא נכשלה. ז"א, לא לא היתה מערכת, אלא היתה ולא הצליחה מסיבות משמעות.

אריק שרון הבעיה היא איך ללמוד מהענין הזה. איך לומדים מהענין הזה לגבי העתיד, זו לא הצליחה האחרונה. תיארתי את כל השלבים, סיימתי כרנע. לגבי ה-18 - זה המשך תנועה, חט" 600 לוחצת כלפי צפון, הרחבת המדרון, הכנסת הציוד וכן הלאה.

תא"ל אמנון רשף, מח"ט 14 המשימה שהוטלה על החטיבה היתה לכבוש את הגדה הקרובה באזור הצליחה בהתקפת לילה, לפתוח את הצירים עכביש נחלה וטרטור, למעבר כוחותינו ולסייע באש לכיבוש הגדה הרחוקה ע"י

אמנון רשף, מח"ט 14 חטיבה 247. בהמשך - להיות בכוננות לצלוח את התעלה בעקבות חטיבה 421, כאשר חט" 600 מחליפה את החטיבה ומאבטחת את המעבר. סד"כ החטיבה - גד" 79 בפיקודות מיצנה, עם 27 טנקים, גודד 184 בפיקודו של אלמוג עם 21 טנקים, גד" 407 שפיקד עליו הסמג"ד שעה בייטל, 29 טנקים. גדס"ר 87 עם 25 טנקים שהוא נלחם מזה שבוע עם החטיבה, החל מה-8 באוקטובר, 424 עם 2 פלוגות חי"ר אורגניות ופל" חי"ר מצוערי בצ"ר 1, כוח "שמוליק" שכלל מפקדת גודד מאולתרת עם 2 פלוגות צנחנים, האחת מ-890 והשני מ-202. בצהרים קבלתי גודד סיור ונ"ט חי"ר מחטיבה 317 גד" 582 שכלל מפקדת גד"ר, פלוגת חי"ר, פלוגת חה"נ ופלוגת תול"ר. בפועל, הגד"ר הזה הגיע אלינו בערב. סה"כ היו בחטיבה 103 טנקים.

אזור החווה הסינית - מספר דגשים. א. לגבי קרקע -

כל האזור שמדרום לאמיר, אלה המבנים של החווה הסינית, כולל המישור שמצפון לציר עכביש מלא עם תעלות. באזור שממערב לכביש התעלה, בשטחים הכהים האלה, היו ביצות בלתי עבירות לרק"מ. גם התעלות וגם הביצות הביאו לשיקול במה שקטור לתכנית, דבר שאעמוד עליו אח"כ.

2 נתונים נוספים - מפקד האוגדה, אריק, הזכיר את זה -

ב-9 באוק' החדרנו את גד"ר הסיור מאזור כספי ללקקן עד האזור שקצת מדרום לצומת לכסיקון-טרטור. הגד"ר שהה כאן משך כל הלילה ולמחרת הוא חזר לפי פקודה בחזרה.

משך הלחימה שלנו ב-12/13/14 בתצפית קרקעית אפשר היה

לזהות שבכל האזור שמצפון לעמיר יש ריכוזים עצומים של כלי רכב, אפשר היה לראות שם מאות רבות של משאיות, כאילו יער של משאיות ובזה אפשר היה להבחין ממרחק של 10 ק"מ, כמו כן ראינו את ההבהקים של הארטילריה, היציאות היו בין היתר גם מהאזור שמצפון לחוה הסינית.

ב-15 לחודש מקמנו כאן תצפית שתצפה על כל השטח, וכדי

לבדוק סופית את נתיב ההתקדמות החדרגו סיור מגד"ר הסיור שיבחר את נתיב התנועה.

לגבי האיב - מפקד האוגדה הזכיר שלא היה לנו אפיוט

מדוייק של האיב אך היה ברור לנו פחות או יותר. בנייתוח לאחר מעשה אני יכול לומר שבאזור הזה שבו התנהלה הלחימה היתה חטיבת חי"ר, חט" ממוכנת ושרידים בסדר גודל של חטיבה מדיביזיה 21.

על דבר אחד דובר - על תנועה לאזור הבטן הרכה של המערך,

שזה איתנו משך הימים החולפים.

דבר נוסף זה תקיפה מהאגף ומהעורף ככוון האוגף

מדרום, וגם בהמשך, ציר טרטור ועכביש, תוכננו להיכבש מהעורף.

אמנון רשף

שיקול נוסף - חדירה מירבית, כמה שיותר פנימה במגמה לחדור עם הכוח הנדול הזה ולהגיע להישגים כמה שיותר מהר. גרוד הסיור ששהה בשטח הזה של כישוף מזה שבוע, פרט להפסקה, הכיר טוב מאד את השטח לכן הוא נוצל לניווט.

בגרוד הסיור היה לנו אלמנט של סיירים חבלנים על נמ"שים, היו לנו ידיעות שבמצמד עלול להיות החפ"ק של דיב' 16, הטלנו עליו כמשימה לנסות להשתלט על המקום הזה, אם החפ"ק ממוקם להשמיר אותו, דבר נוסף - ב-9 באוקטובר נותק הקשר ביננו לבין חיילי מצמד. זה דבר שתיארנו בפעם הקודמת, מה-9 לאוק' עד ה-15 לא ידענו מה עלה בגורלם של חיילי מצמד, לכן ניידנו מיד את גד' הסיור שפלוגה אחת שלו תנוע למצמד ותראה מה מתרחש שם מאז שהקשר נותק. היו לנו ידיעות על גשר מצרי על התעלה, ק"מ תעלה - 88.7, היה לנו ראיון לנסות לתפוס אותו ובאמצעותו לצלוח לצד השני. כיון שבחטיבה היו גם טנקים וגם חרמ"ש על גבי זחל"מים, והתנועה הזו היתה קשה, אבל מצד שני מתוך רצון לשתף חרמ"ש בהסתערות התכנית נבנתה כך שהתקיפה תהיה פה ב-2 גלים גל ראשון של טנקים, וגל שני - של חרמ"ש שינוע בצמוד ויטהר את המערך. מפקד האוגדה הזכיר שחט' 600 היתה במשימת הטעיה ממזרח בדרוג של כשעה לפני ההתקפה החטיבתית.

ככמה מילים לגבי התכנית - הכוונה שהוגדרה, אנב, נוהל הקרב היה נוהל קרב חפוז, למרות זאת היתה לנו קבוצת פקודות, אשורי תכניות, והספקנו להגיע לרמה של תדריכים, אם כי לא בכל הכוחות, בעיקר לא בגד' הסיור שהגיע יותר מאוחר.

חט' 14 תכבוש את הגדה הקרובה באזור הצליחה בהתקפה לילה תפתח את הצירים עכביש, נחלה וטרטור, תסייע באש לכיבוש הגדה הרחוקה ע"י חט' 247, תהיה בכוננות לצלוח את התעלה בעקבות חט' 421, לאחר החלפה ע"י חט' 600.

השיטה הכללית - התקפת לילה בסיוע ארטילריה כאשר חט' 600 תבצע הטעיה באזור טלביזיה בחל ב"ש" מינוס 2. תנועה בציר אוגף והגעה לאגף בעורף היעד בחסות החשיכה, פריצה לתוך המערך ופעילות בו זמנית של כוחות המשנה בגזרותיהן, תקיפה ב-2 גלים של טנקים וחרמ"ש.

שלבים - שלב א' - התארגנות ותנועה משטח ריכוז לכינוס. שטח ריכוז באזור שממזרח ליוקון, לכינוס, לאזור כספי 56. שלב ב' - תנועה מכינוס לעבר היעד, שלב ג' - תקיפה שלב ד' - התארגנות והתבססות תוך כוננות לצליחה. שעת ה"ש" - 151800, יציאה מכינוס לכספי 56.

כוחות ומשימות - גד' הסיור, ניווט, הובלת החטיבה, כיבוש מעוזי מצמד, והגדה הקרובה בגזרתו, כשהגזרה מתוכננת בין ציר שיק וציר נחלה.

אמנון רשף

בסיוע לחט' 247 בצליחה ובכיבוש הגדה הרחוקה.

79 - כבוש הגדה הקרובה כגזרתו, כאשר הגזרה מתוכננת בין

תעלת סואץ וציר לכסיקון שזה ציר כביש התעלה.

184 - כיבוש הגדה הקרובה כגזרתו ממזרח לציר לכסיקון, ואבטחה

באזור סגול 105, 167 כלפי צפון מזרח. אלה 2 סגולים באזור הזה.

407 פחות פלוגת טנקים - פתיחת ציר עכביש וטרטור מהעורף.

424 ועוד 5 טנקים בפיקוד מ"פ - טיהור הגדה הקרובה אחרי גד'

הסיוור כגזרת שיק - נחלה, כוח שמוליק - אותה משימה בעקבות גד' 407 ממזרח באזור עמיר וטרטור.

גד' סיור 87 - המשימה שהוטלה עליו היתה לנוע בעקבות החט',

לאבטח אזור לכסיקון 263 לדרום ולנוע לעבר לקקן ולהוות עתודה חטיבתית.

זה כפי שמצטייר - 79, 184, 407 בעכביש וטרטור, גד' הסיוור.

סדר התנועה היו - גד' הסיוור, החפ"ק, 79, 184, 407, 424,

כוח "שמוליק" וגד' 87. מפקד החזית ב-15 בצהרים, כששמע על הרעיון לנצל את הגשר לצליחה הוא הגדיר שיש להבטיח שראש הגשר יכבש, או מאחז, במרחק של 4 ק"מ ממקום הצליחה, כך שנק"ל וטילי נ"ט לא יפריעו למעבר באזור הזה של התעלה.

מבחינת תכנית האש - הסד"כ הארטילרי לצורך המבצע היה סד"כ

רציני מאד. מפקד האוגדה הזכיר שבתחילה הארטילריה רוכזה לטובת חט' 600, אך כשחט' 14 נכנסה לתקיפה עמד לרשותה סד"כ של 3 גד"בים, 1 מכמ"ת 160, מתל"ר 240 קטיושות שירו ב-2 מטחים וגד' מכמ"ת 120 מ"מ.

לנבי ביצוע - יצאנו משטח הריכוז לשטח הכינוס, המתנו כאן

לרדת החשיכה, ניצלנו את הזמן גם להמשך תדריכים ושיחות עם חיילים,

וב-600 ומספר דקות יצאנו לדרך. השטח היה מוכר, היו כאן מספר בעיות עם תעלות,

שקצת עיכבו את התנועה, לא בצורה משמעותית ועלינו על ציר לקסיקון. התנועה היתה על ציר הכביש. גד' הסיוור השמיע את הפלוגות, אחת על נחלה, אחת על טרטור, ואחת על שיק,

והתמקם על גדת התעלה ללא שום בעיות, עם פצוע קל שלא מחייב פינוי. גד' 79 נע עד

אזור צומת לכסיקון שיק, ירד מהכביש מערבה ופרץ צפונה. 2 הגדודים האלה נעו עם החפ"ק החטיבתית, בלי שנורתה עליהם כל אש. ממש עברנו בצורה חלקה ולא גורתה עלינו כל אש,

אנו גם נצרנו את האש ולא ירינו אש מראש מתוך השיקולים שהסברתי במגמה לחדור כמה שיותר פנימה. רק על הגדוד השלישי, גד' 184 נפתחה אש בצומת לכסיקון-טרטור, וזה כאשר 87

נמצא כבר כאן ו-79 איתי נמצא באזור הזה. 184 נכנס לכאן עם 21 טנקים, יצא מצפון לחווה הסינית עם 10 טנקים, וגם הם הגיעו בדרוג. הצומת נחסמה ע"י מגנז' נ"ט. גד' 407 שנע

בעקבות 184 ספג גם הוא נפגעים באזור הצומת, הסמג"ד, שהיה ממלא מקום מג"ד נפצע, המ"פ שהיה איתו כאן גדעון גלעדי ז"ל קיבל את הפיקוד על הפלוגה שהיתה כאן והמשיך להילחם.

פלוגה א' של הגדוד בפיקודו של אהוד גרוס נכנסה בציר עכביש בהתאם לתכנית והתחילה לנוע לכיוון צפון מזרח. לא היו לה שם שום בעיות 424, בהתאם לתכנית היה צריך לנוע בעקבות

אמנון רשף

הגדוד סיור, נכנס, על ציר נחלה, נע כק"מ חטף פגיעה
ישירה באחד הזחל"מים, היו לו שם 11 הרונים, הפעולה

שלו השתבשה והוא החל לעסוק בפינוי פצועים. בשעה 0900 לערך נוצר כאן מצב שגדוד
79 הגיע עד האזור שמדרום לציר אושה, הוא נמצא ממערב לכביש, 184 נמצא מצפון
לצמיר, גד' הסינר על הגדה, 424 עושה כאן בחילוץ נפגעים, הפל' של אהוד גרוס על
ציר עכביש נעה לעבר עכביש 52, הצומת חסומה, גם בצומת לכסיקון טרטור וגם באזור
נחלה יש נפגעים שאנו עוסקים בפינויים, 424 בכוחות עצמו וכוח שמוליק, גד' החי"ר
הנוסף סייע בפינוי נפגעים של 407, 184, והיתרה. המשכנו פה בפינוי נפגעים. במקביל,
המצב שנוצר היה כזה 184 נעצר כאן כיוון שהוא נתקל במערך יותר מבוצר. באזור
שמזרח לכביש נתקלנו בטנקים חפורים, ממש טנקים שעמדו בעמדות צריח, הרבה מאד
חיילי חי"ר שהתרוצצו, וגם טנקים שנעו וזה מה שעיכב לו את ההתקדמות, 79 הגיע
לכאן אבל הוא ממש מתח את עצמו הרבה מאד, ובשעה 0900 ומשהו נוצר עליו לחץ, היו
לנו גם ידיעות מודיעיניות שמתפתחת כאן התקפת נגד גרודית, נוצר עליו כאן לחץ.
קשה מאד לתאר את התמונה שהתרחשה בשטח כי פה היו עשרות או מאות מדורות גם
של טנקים שלנו וגם של טנקים שלהם, תחמושת שמתפוצצת בכל מיני ערומים, מאות
משאיות, הרבה מאד סוללות ארטילריות, שהחיילים שלהם נטשו אותם אם כי פה
ושם היו עוד שרידים, הרבה מאד חיילי חי"ר שמתרוצצים בין הטנקים שלנו, בצורה לא
מסודרת, אבל כל פעם אחד כזה מכניס עם בזוקה באיזשהו טנק, הרבה מאד ברחו
אמל היתה שם כוורת של דבורים. טנקים הסתובבו בשטח, טנקים מצריים, אחד, שנים
ארבעה, חמישה, אני לא מכנה את זה התקפות נגד אם כי היו לנו ידיעות על התקפות
נגד בסדר גודל פלוגתי שמתרחשות באזור של צמיר ומאזורים אלה, ונוצרו, ז"א, אנחנו
ירינו בטווחים של 300 - 200 מטר שהם היו הטווחים הארוכים עד טווח של חצי מטר. ממש.
לפעמים היה מצב שטנק לא יכול היה לצודד והוא ביקש מהשכן שלו שהוא ירה על הטנק
השכן. זו היתה תמונת המצב. כשראיתי שהצומת חסומה, החטיבה מתוקה כאן יותר מדי,
הוריתי לגד' 79 לחזור לוצב קן כאן עם 184. הגדוד התחיל לחזור וכעבור מספר
מאות מטרים הטנק נפגע, המג"ד מצנה נפצע ופונה לאזור הזה, ואת מקומו קיבל הסמג"ד
נתן בן-ארי השעה היתה בערך 1000 - 0900. פה היו קצת ברכורים בקשר מפני שהוא
חשב(נתן) שאלמוג יורה עליו, אחרי המלחמה ראינו שפה עמדו טנקים ובמרחקים של
20 - 10 מ' הם ירו, סה"כ הוא חזר והתייצב כאן. אני שומט את האזור, אנו נערכנו
כאן עם 2 גרודים, ואני חוזר לאזור הצומת. הצומת היתה סגורה והיה ברור לי שאת ציר
טרטור צריך לפתוח בכדי לאפשר העברת גשר הגלילים. עסקנו בפינוי הנפגעים, בברגון
הכוחות, וב-1200 ומשהו נתתי הוראה לנתן שונרי לקבל תחת פיקודו את הטנקים של
גדעון גלעדי שהיו שהיו בצומת ולתקוף את הצומת, הוא ב-15.02 ביצע התקפת נגד ראשונה
ולא הצליח. לאחר מכן, בשעה 03.05, אחרי שהתקפה זו לא הצליחה הוריתי ליואב ברום
שהיה באזור טרטור 50 לתקוף מהעורף ממערב למזרח, הוא הגיע עד הצומת- נפגע ונהרג.
(הכל זה לילה). אנב, את זה אני יודע לפי יומני הרדיו עם הדקות המדוייקות. הוא הגיע
עד הצומת, ההתקפה שובשה והוא נסוג בחזרה. הפה היה עוד שלב שנתן שונרי המשיך
בהתקפה, הוריתי לו אחרי שוידאתי שאין פה כבר טנקים ויש רק נ"ט וחיילי חי"ר
הוריתי לנתן לנוע ולתקוף את הצומת רגלית. הוא נכנס לצומת רכוב, רצה לעשות פה
איגוף, לא הצליח לו, וכפי שאריק תיאר הוא הותז, היו לו הרבה נפגעים, הוא הותז

אמנון רשף

על ציר טרטור, עד שהוא יצא החוצה באזור הזה, עם 2

זחל"מים, כאשר היו לו פה מספר זחל"מים פגועים באזור

טרטור 43 וגם באזור הצפון מזרחי. בשעה 05.15 ב-16 לחודש הוריתי לסמח"ט

לקחת את הפלוגה שפתחה את עכביש וחזרה בחזרה לתקוף עוד פעם מדרום. הוא הגיע

לצומת, נפגעו לו 3 טנקים מהכוח, כולל הטנק שלו והוא חזר בחזרה. האיר השחר, היינו

באזור פתוח וגלוי אם כי היה ערפל כבד מאד, ואז התבססתי כאן עם הכוח ומצפון לנו היחה

תעלת מים שהיוותה גם מכשול נ"ט וירדתי לצומת. במקביל בקשתי מאריק שיכפיף לי כוחות

מהחטיבות האחרות ותכננו לתקוף מקביל מכאן, מהכוון העורפי וגם מהחזית. ההתקפה כאן

היתה קצת מדורגת, ב-0700 בבוקר עמי מורג נכנס להתקפה על ציר טרטור. הוא התחיל

לתקוף לא הלך לו, חזר בחזרה ואז הוריתי לו. אתה חייב לפתוח את הציר. הוא לקח איתו

6 טנקים עם קצינים בלבד, עלה על ציר טרטור ופרץ בשדרה, כאשר במקביל נורו עליו

המון טילים. הוא הגיע עד טרטור 43, שם היו שרידים מהכוח של נתן שונרי שחסמו את הציר,

זה הצטלבות של התעלה עם הדרך, ונאלץ לרדת מהציר ולצאת החוצה, הוא נע על הציר אך

לא הצליח לפתוח אותו. במקביל לקחתי מפה כ-3 טנקים מגדוד הסיור ולחצתי על הצומת ממערב,

פל"ג של 407 שהיתה לפני כן עם 424 לחצה מדרום וב-0840 פתחנו את הצומת, רק את

הצומת וסביבתה, לא את כל הציר. יותר מאוחר, ב-09.30 עוזי בין יצחק הוכפף לחט", התחיל

ללחוץ מצפון, בכוון הציר, נורתה עליו אש מאזור של סגול¹⁸⁵, היו לו נפגעים יותר לא רצינו

להסתכן, הוא חזר כלעומת שבא. כך שבבוקר נוצר מצב שאנחנו עם 2 גדודים מוקטנים נמצאים

באזור ציר שיק, מגד" 87 השמטתי לכאן פלוגת תול"רים כאבטחה כלפי דרום, זה עוד היה

בלילה, הצומת פתוחה, הציר סגור, ופה אני רוצה להדגיש שבמשך כל הלילה, למרות שהצומת

היתה סגורה ונישקו קרבות אכזריים מאד, חט" 247 נעה על ציר נחלה במרחק של כ-800 מטר

מהצומת הזו ובצעה את משימת הצליחה. זה היה ממש דיספרופורציה כמה שקשור ללחימה כאן

לעומת התנועה על ציר נחלה, כאשר המרחק בין הצומת והדרך הזו זה 800 מטר.

בצומת - במקביל לציר טרטור היתה תעלת מים, וגם במקביל לציר עכביש וסוללות עפר

עוד מטרום מלחמת ש"י, המצרים נצלו את זה לחפירת עמדות, עם הרבה מאד בזוקות, מצאנו

שם הרבה מאד בזוקות, ראינו שם הרבה מאד חוטים, תילים של טילי נ"ט, כמו עכביש,

וטנקים. באזור הצומת היו כ-15 טנקים שלהם שתפטו עמדות אחורי הסוללות וירו עלינו

במרחקים של 40 - 20 מטר, הם ניצלו שיחים ואת הסוללה, עמדו וירו, הם פתחו באש

רק אחרי ששני הגדודים... המג"ד אלמוג שנע אחרי, כשהוא הגיע לצומת הוא אמר לי שהוא

הבחין בצלליות ואז פתאום התחילה האש. לפני זה לא זיהינו אותם.

אריק שרון

אני רוצה להבהיר -ראשית כל, היה שם מערך שהיה עוד בטרם

שהגענו למקום. כשאמנון עבר בתחילה כנראה שהם גם הוכו

בתדהמה, עובדה שכוח כזה פרץ ועבר והוא עבר בשקט, עד שהגיע הגדוד של אלמוג. לי

כחפ"ק היה נגמ"ש האזנה והיו לנו ידיעות טובות. למשל, בסביבות חצות ידענו שגדוד יורד

דרומה, גדוד שחיגבר את המקום שם. אמנון הזכיר כאן טנקים, הוא דיבר על טנקים שהיו

מצד מזרח לציר לכסיקון, שהם היו בעמדות על הסוללות. זה חלק מתכנית התישבות שהיתה

הכל היה תעלות, עמדות טבעיות לטנקים. בנוסף לזה שהורידו לכוחות חי"ר לאזור הצומת,

אריק שרון הם הורידו גם טנקים, כי הטנקים שעמדו בשורה הזאת לאורך ציר טרטור הם טנקים שהיו מערבית לציר לכסיקון, בין ציר לכסיקון לבין התעלה, שעמדו בשורה. אלה טנקים שירדו בלילה, תוך כדי הקרב שהיה שם, כשאמנון נלחם עוד למעלה, גם הם הורידו כוחות. כל מה שתואר כאן היה קרב לילה, הכל התנהל בחשיכה, ובנוסף לזה שהיה לילה, הכל היה מכוסה עשן שם, עשן סמיך שהיה. היו כוחות שלנו שנלחמו והשמידו, כפי שאמנון תיאר כאן, והיו כוחות שלהם באותו זמן שקבלו פקודה לרדת ולתפוס עמדות מסויימות, כך ירד כוח החי"ר ותינבר את מגנן הג"ט באזור הצומת, כך שהיה שם מתחילה ותונבר, וכך ירד כוח של טנקים ותפס. אני חושב שיואב אמר שיורים עליו מאחור, בסביבות 0300, כן, זה היה נתן. היה דבר מוכן מראש שבשלב ראשון היה מוכה תדהמה ושתק, והיו כוחות נוספים שזרמו במשך הלילה ותפסו את העמדות האלה.

אמנון רשף משפט אחד להשלים את נושא החי"ר - החי"ר היה חפור בחפירות אישיות, או בעמדות בור חבית, או בשוחות שכיבה. חלק מהעמדות היו עם כסויי ראש מארנים של מסילת הברזל שהיתה שם, וכו', חלק גדול מאד מהעמדות היו גם מסוים, העמדות היו מסוות עם שיחים, עם ענפים, והם שמו על העמדה. יותר מזה, באזור שמצפון ללכסיקון - שיק היתה תחנת רדאר חפורה, עם הר של שקי חול, הם התכצרו שם 10 ימים. זה היה ביום ה-10 של הלחימה. בסופו של דבר היה כאן מערך מבוצר מאד. באיזשהו שלב בתנועה צפונה אלמוג ניסה לנוע בשתי שדרות של טנקים. איך שהוא הוריד את הפלוגה מהכביש, טנק ראשון, המ"פ עלה על המוקש ומיד החזרנו אותו בחזרה. נסיונות שלנו לחלץ נפגעים שלא על הכביש, נגמ"ש עלה על מוקש. כך שממש רק ציר הכביש היה ציר שעליו אפשר היה לנוע.

ר' אג"מ מה ידעתם מבחינת אויב על אזור הצומת. על מי הוטל בפקודה לקחת את הצומת. בתכנון האש והתנועה עברו 2 גדודים לפחות לפני שהם פתחו באש. איך זה השתלב עם התכנית, עם מתן האש, ועל מי הוטל לקחת את הצומת, וכיחס ליריעות שידעת מה יש שם.

אמנון רשף לא היו לנו ידיעות על אויב מקומי, היתה לנו הביצה האדומה הגדולה של דיב' 16 ושאריות של דיב' 21. קבלנו מפת ביצורים, אבל עם דברים כלליים מאד, לא ידוע לנו על מערך קרקעי מפורט. לא הוגדר שפה יש גודד ופה פלוגה או מחלקה אלא ידיעות כלליות מאד. בתצפית ראינו מה שצינתי - תותחים בכמות גדולה ומשאיות.

שאלה מקורות האינפורמציה שלנו היו פחות או יותר שלושה
1. מודיעין גבוה וזה נתן את הביצה הדיביזיונית בר"כ, פלוס הפיענוח שעשה הפיקוד, דהיינו - גושים של טנקים וחת"מ, בפסיפס הביצורים מה שהיה בעיקר זה חת"מ וטנקים. המקור השני, האזנה שלנו שמזה בנינו את המבנה הפנימי של החטיבות בתוך הדיביזיה, דהיינו - אנו ידענו שבאזור קרית אל ג' לע, או האזור של החוה הסינית הדרומית יושב פה חט' 16, באזור של דרום מיסורי, אזור טרטור יושבת חט' 18 ממוכנת,

תעודת מעורבות
 באזור של צפון מיסורי יושבת חטיבת חי"ר של דיב" 16, באזור שמול חמוטל יושבת חט" חי"ר 112, את הפרוט הזה ידענו לפני הקרב, ידענו על ההערכות של המנהלות והמפקדות של הדיב", דהיינו, כל אותו דבר שהוא תיאר שהוא עלה עליו בין ציר לכסיקון וכין התעלה, ידענו על ההערכות של החת"מ וידענו על הערכות של השריון בתוך זה. פרוט מדוייק של ביצורים של הצומת, דהיינו איפה העמדות ואיפה החת"מ לא נעשה. בפסיפס הביצורים, מדברים על פסיפס של 30,000 1 בשטח שטוח לגמרי שגם היום, אחרי המלחמה, אם אתה לוקח את הפסיפס בלי שיורים, אתה לא מתמצא בו. זה היה חסר, כל השלב של פיענוח מדוייק של פוטוסטט לא היה, לא פה ולא לקראת ההבקעה באיטמעליה, לא התבצע.

אמנון רשף
 יהושע דיבר שבפסיפס הביצורים הזה קבלנו אינדיקציה לגבי טנקים. מדובר על רכוזי טנקים בכמויות כלליות, לא ידענו על מיקום של טנק אחד בצומת לכסיקון טרטור, והפסיפס שקבלנו לא צויין אויב קונקרטי באזור הצומת או בכל מקום אחר. לאחר מכן תוך כדי הלחימה אתרנו שם טנקים. ז"א, שלא היה פה אויב קונקרטי.

במה שקשור להמשך השאלה שלך - גדוד הסיור קיבל את הגזרה שמציר לכסיקון ועד מערבה, עד לתעלה, מהכביש עד התעלה, כשהוא פורץ בנחלה, טרטור ושיק ובעקבותיו גד' 424 חי"ר. גד' 407 פותח את טרטור ועכביש, גם הוא עובר דרך הצומת, כאשר בעיקבותיו 2 פלוגות הצנחנים של שמוליק. ז"א, הוא גם קיבל כמשימה את האזור של עמיר. המשימות האלה הוטלו, אם כי בצורה כללית, לא על יעד מסויים אלא בתחום גזרה, בכל מקום על 2 גדודים שנעו ב-2 גלים טנקים ובעקבותיהם חרמ"ש.

קמ"נ פיק' דרום במלחמה
 אני רוצה להוסיף משהו לגבי האויב באזור הצומת - נכון שלא היה פיענוח של איזה סוג עמדה יש בכל מקום, אבל בפירוש היה סימון גם על גבי מפה וגם על גבי פוטוסטט היכן יש קוי החפירות, וזה ידענו עוד כמה וכמה ימים לפני תחילת ההתקפה הזו, כאשר כמובן היו השלמות עם פיתוח החפירות של המצרים, ידענו על חפירות, אפשר למצוא את זה גם באזור הצומת, נכון שזה הוערך כחלק הדליל של המערך ולכן זה נבחר כמקום התקיפה.

לגבי טנקים - האינפורמציה לגבי טנקים היתה כפי שידוע בגיחה, אם בגיחה אחרונה לא היו טנקים אלא הם זזו במשך הלילה, אף אחד לא יכול לדעת את זה, אבל האינפורמציה הועברה לגבי היכן שהיו טנקים בזמן הגיחה.

לגבי סה"כ האינפורמציה שהיתה ידועה לדיב" 16 - היא היתה די רבה, ואני רוצה להדגיש פה שהתקפת ההטעיה נבחרה משום שידענו, וזה דוגמה למידת הפרוט של הידיעות שהיו אז, שזו גזרה שמוערכת ע"י המצרים כמוליה החלשה בשרשרת שלהם, ולכן בחרנו לגשות את התקפת ההטעיה שם.

האלוף גונן
 אני רוצה להוסיף משהו בעניין הזה - א. כל המלחמה הזו, טועה מי שחושב שיחידות בשטח קבלו ידיעות מדוייקות שלפיהם יכלו

האלוף גונן

לעשות תכנית, כל המלחמה מתחילה ועד הסוף. היו צריכים לגלות את הידיעות ע"י מנע. זו חצי מהאמת. חצי השני של האמת הוא שידענו יותר מאשר אמנון מתאר, ואני לא אומר שהוא מתאר לא נכון, עצם הצליחה בדר סואר, בנקודה הזאת, בוצעה ע"י הפיקוד רק בגלל שבכל הפוטוסטטים ח"א צילם פעמיים ביום, גילינו כאן פחות חי"ר מאשר במקום אחר, וחי"ר בפוטוסטט מתבטא בקו של תעלה. בגזרה הזו היתה ארטילריה, היו טנקים, אני לא זוכר כרגע כמה, יש לי עדיין את הפוטוסטט, ויש תעלות חי"ר פחות מאשר בכל מקום אחר. ההצעה אצלך הוגשה ב-11 לחודש, זה היה יום חמישי. ביום חמישי בערב, בדיון עם האלופים הועלו הצעות אחרות לצליחה. אחת בקנטרה, ואחת צפונה מדיר סואר כ-10 ק"מ. אני רוצה להזכיר לאלופים שההצעות האלה נפלו רק בגלל סיבה אחת - בגלל שבאווו פוטוסטט מסויים היה כדיר סואר פחות חי"ר מאשר במקומות אחרים. ז"א, ידענו שכאן יש פחות חי"ר, ולאור זאת כך הוצעה הצליחה. אם היה חי"ר בצומת, ולפי התיאור הקרב הזה עוד מפעמים קודמות אני מניח שהיה עוד לפני שנגשת, הוא פשוט לא ירד עד לגד' האחרון, הם לא הופיעו בתצ"א, זה בהחלט יכול להיות זה תעלות מים, מוכנות מקודם, המפענח לא סימן אותם, הם מופיעות במפה כתעלות של רשת השקאה. אם לא היו טנקים בצילום, אז הם באו. גם אריק אמר קודם שהוא ידע שגד' יורד. אין ספק שהמצרים גילו את המקום.

אמנון רשף

למחרת, ב-16 המשכנו ליצב קו פנימי.

בוקר - א. יש ערפל כבד מאד ולא רואים למרחקים, אלא של 3 - 2 מטרים וירינו על טנקים, ממש התנגשנו עם טנקי אויב שבאים ממול. כולל עם עוזים ירינו עליהם ברגע האחרון. בבוקר אלמוג ונתן היו בסגול 111, באזור לכסיקון 263 פלוגת תול"ר, הצומת לכסיקון טרטור נפתחה כפי שאמרתי בשעה 0900 לערך, גד' הסיור הפסיק לתפקד עקב ההרגו של המג"ד, ציר עכביש מבחינתי היה פתוח ונעו שם כוחות, ציר טרטור - לא הצלחנו לפתוח. לכן החלטתי, לאור האבידות הכבדות שהיו לנו, היו לנו 50% נפגעים בטנקים, כ-40 ומשהו טנקים שנפגעו לנו באותו לילה וכ-120 חללים באותו לילה. החלטתי להשאיר במקום הזה גד' 184 ואת 79, שהמג"ד נפצע והיו לו הרבה מאד נפגעים, קפלתי ללקקן לצורך התארגנות, ואת כל יתר הכוחות פרט ל-184 העברתי ללקקן. ב-16 לפנה"צ 184 ניהל פה קרבות נגד טנקים וחי"ר שתקפו ממזרח ומצפון, הוא התרוקן מתחמושת, גם לו היו הרבה מאד נפגעים, ואז הוכפף לי עמיר יופה עם גד' 198 שיחליף את 184, ו-184 יצא להתארגנות.

ב-17 עמיר היה כאן, החזקנו פה פלוגת טנקים, והיינו

והיינו כאן בהתארגנות. התפתחה התקפה נגד של חט' 24 מצפון כנגד אזור ציר שיק, והיו לנו גם ידיעות על הגעת כוחות מאזור החוה הסינית. עמיר יופה התמקם על ציר שיק, פלוגה שהוכפפה לי מנרוד של עמי התמקמה כאן כלפי מזרח, ובלמנו כאן את ההתקפה הזו ובהתקפה זו השמדנו כ-60 - 50 טנקי אויב. כל הזמן היו לנו ידיעות על כוחות שבאים מדרום, החזקנו תצפית בנרפית ופה 5 טנקים עם אהוד גרוס, דיווחו לי על הגעת טנקים, יצאתי לכאן, הגיע פתאום גל של טנקים שהלך והתעבה. התקשרתי לגלעד

אמנון רשף

לתאם פה את גבול הגזרות, הוא הפנה אותי לנתק'ה, תאמנו
את גבול הגזרות ונהלנו קרב נגד חט' 25, כאשר במקביל,
אוגדה 162 תקפה ממזרח. הקרב הזה התנהל עד שעות הערב, ופה השמדנו כ-20 - 15 טנקים.

ב-17 בערב החזקנו עוד פעם את עיקר הכוח כאזור לקקן
להמשך התארגנות כיון שלא הצלחנו. בינתיים את 184 הוצאתי לכאן להתארגנות, כיון
שהציר היה חסום, חזר בחזרה, החליף את עמיר, וב-18 בבוקר התחלנו ללחוץ כלפי
צפון. היו כאן קשיים בכיבוש החוה הסינית מכיוון ציר עכביש, כבשנו בהתקפה
חטיבתית מתואמת, כאשר 424 כובשת את 2 בתי המשאבות, ליחידה 88, דוב לבן,
עם הכלים אצ האמפיביים שהוכפפו כבשה את אזור עמיר, אזור המבנים, ההתקפה זו
הלכה רי חלק, בסיוע ארטילרי וטנקים, לאחר שדבר זה נגמר, עם 79 ו-184 לחצנו
ב-18 כלפי צפון והגענו לאזור הזה.

ב-19 הוחלפנו ע"י חט' 600 וצלחנו לצד השני.

אלוף פק' דרום:

קרב הלילה ברור, בבוקר ברור, אח"כ עמיר בצפון,
אתם עם 7 טנקים כלפי חט' 25. איפה יתרת החט' ומה

עושה כמשך ה-17 וה-16.

אמנון רשף.

כאזור הזה היו לי 5 טנקים עם אהוד גרוס. 184, חצי
גדוד ממה שנשאר מהגדוד, מרוקן מתחמושת כל המ"פים
נהרגו, זו כבר נגלה שלישית של מ"פים שנהרגו שם, יצאה להתארגנות כאן, ועמיר
יופה נמצא כאן. ל-79 היו 2 פלוגות. פלו' אחת היתה כאן(?) ויתרת הגד' היתה
כאן(?), עוד 7 טנקים. כשהתחמושת התרוקנה לאהוד, אנו החלפנו בין 2
הפלוגות האלה, נוצר פה מצב שגד' 79 עם 2 פלוגות שמתחלפות ביניהם, בקרב הזה,
184 היה בתהליך החלפה עם עמיר, ועמיר יצא אחורה. את שרידי 407 וגדוד הסיור
ב-16 הכפפתי ל-79 ו-184 ויצרתי 2 גדודים. כולם היו במגע.

צריך לזכור, לא נכנסתי פה לתאור. ב-17 אריק החקשר

אלי והודיע שתוקף אותו גדוד חי"ר וטנקים שאשלח מיד טנקים לתקוף נגד.

י ד ר ס
- 52 -

דני מט:

אני רוצה במספר מלים לסגור את האירועים מהרגע שאנחנו ירדנו למטה, וקצת אינפורמציה קצרה לגבי החטיבה אנחנו עד 9 לחודש היינו עתודת מטכ"ל ב-9 לחודש הורד גדוד 564 בהטסה לבלוזה הגדוד הזה הוכפף לגיזרה הצפונית, השתתף בפתיחת הציור לבודפסט לחימה נגד קומנדו וחדירות למערך שלהם. זה היה הגדוד של ירסי יוסף שם הוא קלט פלוגה נוספת, זה היה גדוד גדול למעשה בין 6 פלוגות, הוא בסיכומו של דבר התפצל ל-2, מחצית הגדוד עם ירסי יוסף היתה בשלב האחרון של סראץ ת"פ אוגדה 162, חצי גדוד, 3 פלוגות עם הסמג"ד, דוררן, היא היתה בשלב השני של טהור החיץ החקלאי, היתה ת"פ חט; 35. באותו לילה ב-9 לחודש אנחנו טסנו גם כן לרפידיים והיינו עתודת הפיקוד ברפידיים אני ניגשתי פעמיים לחפ"ק דכלה לעדכון ב-12 לחודש אני קיבלתי מאריק יצ התרעה ראשונה לגבי הצליחה. פה אולי קצת להבהיר ולהרחיב, למעשה השטח היה מוכר לכל הפיקוד של החט' בצורה לגמרי יסודית בכוננות של מאי, יוני אנחנו למעשה היינו בתוך הסד"כ של אוג' 143 אנחנו תכננו את הצליחה בדיוק באותו מקום. אנחנו הגענו עם אלוף הפיקוד לאישור תכניות בשטח של הצליחה עצמה כך שלמעשה התכנית היתה די סגורה ב-9 אחוז כשלמעשה הייתי אומר שעד קבוצת פקודות האחרונה נשארו 2 אפשרויות, 1 שכל הצליחה היא דרך החצר וכוננות גם דובר קצ' צפונה בק"מ 25,5 באזור שהקמנו את גשר הלילים אפשרות נוספת שאנחנו באים מאזור לקקן ונאחזים במזח. כך למעשה זה נתן לי את האפשרות לאור ההתרעה שקיבלתי מאריק כבר כל הזמן ללא סוף הורדנו כל הזמן פקודות והמטה כל הזמן עודכן ותכנן. זה למעשה איפשר לנו לעמוד במרוץ של הלחץ שנוצר ב-15 לחודש בליל חשיעי, עשירי אנחנו הגענו לרפידיים, ב-10 לחודש לקחנו מאיתנו פלוגה והיא עברה לאוג' 440 היא תפסה מערך במעלה של ראס ג'ונדי ב-11 לחודש 2 פלוגות של 565 עם הסמג"ד העוברת ת"פ 162 זה כוח שהצלחנו להחזיר אותו בחזרה לקראת הצליחה. עמדתי כל הזמן עם 2 גדודים, חט' מלאה, גם פלוגת חה"נ וגם סיירת ש כשאני אומר 2 גדודים אלה גדודים בני 5 פלוגות ולא 3, 4 רגילות של גדוד סדיר, כך שלמעשה כל הזמן מימנתי עם 2 גדודים ומפקדת גדוד מאולתרת. ב-12 לחודש אנחנו נסענו לפסא ותכננו וגיבשנו את התכנון הראשונית כמעט סופית עם חלק מהמטה כשיתרת המטה נמצא עם חט' ברפידיים ב-13 לחודש התכנסנו שנית בתסא ושם אנחנו סיכמנו את התכנית הבסיסית שהיא דיברה על מפקדת גדוד מאולתרת עם סמח"ט, 2 פלוגות עם הח"נ וסיירת ששם נאחזות בגדה הרחוקה ו-2 גדודים הגדוד של צ'כיקי ודן זיר ש שצולחים באזור הזה כשגדוד 1 נמצא מאזור שדה התעופה וצפונה והשנית מאזור שדה התעופה דרומה. פלוגה אחת צריכה לתפוס את הסוללה כשהיא מרתקת את הסוללה הרחוקה, והרכבנו כוח של חפ"ים שהיו צריכים בנקודות מפתח לסמן אזורים ששם הכוח יכול היה לטעות תוך כדי תנועה לחץ הזמן היה די גדול לפחות בנושא אחד השגחנו להגיע עד הפרוט האחרון וזה הפרוט של צליחת התעלה עצמה כלומר הירידה למים, הצליחה והטפוס בצד השני למעשה היו שם מספר בעיות, בעיה ראשונה, ואח"כ התברר שזו לא בעיה היתה אינפורמציה שקיימת קונצרטינה בגדרות שתלויות בגדה שלנו ונמצאות צאא בתוך המים את זה היה צריך לפתוח על מנת להכניס את הסירות לתוך המים, בגדה הרחוקה היתה

קיימת הבעיה של תלתלים שמונחים בגדה הרחוקה בתוך המים, והטיפול למעלה, עכביש ומיקוש, כך שאם כל הלהצים ישבנו ועשינו רשימה מדויקת איך פותרים כל דבר כך שהירידה למטה, אנחנו חיברנו יחד בונגלורים ש. שמלמעלה היו צריכים לשלשל אותה ובגדה השניה תרמילים ובונגלורים וממש היה פירוט 4 הסירות הראשונות עד האיש האחרון ועד המיתקן האחרון מה הכוח הזה לוקח.

משום שהערכה שלי הייתה שזו המפתח נאחז בגדה השניה אנחנו כבר שמה, ניתקע בסכך של תיל אז אנחנו נשארים תקועים בתוך התיל זה היה ב-13 לחודש. ב-14 לחודש אני קיבלתי פקודה לתפוס את מיצרי המיתלה לקבל את הפיקוד על כל ציר המיתלה, כלומר מהמקום שהיה החפ"ק של 252 ועד מצבת פרק. אני ב-14 לחודש במקביל לתכנונים האלה נעתי למיתלה והספקתי אחרי הצהריים לתפוס את כל הערך מהפיתחה המערבית ועד מצבת פרק.

באותו יום אני נתתי קבוצת פקודות בפעם הראשונה ליד שדה התעופה של המיתלה, כבר לגבי הצליחה כשאני נשען עדיין על התכנית הבסיסית, כלומר זו הייתה תכנית שע"י אריק עדיין לא אושרה אני הערכתי שבסכמו שלדבר היא לא תהיה רחוקה מאותה תכנית שדובר עליה בכוננות של אפריל מאי, או מאי יוני, כך שנוצר מצב שלילה לפני הצליחה אנחנו תופסים את המיתלה. אני הספקתי לתפוס את המיתלה ובסביבות 1400 לפנות בוקר קיבלתי פקודה להגיע לקבוצת פקודות לקראת 6 בבוקר לטסא עדיין ההטיבה יושבת במוצבים ומחפרת במקביל אני הגעתי לקבוצת פקודות בתסא אותה קבוצת פקודות שנדחתה ל-7 ב-7 הייתה קבוצת פקודות.

במקביל הסמח"ט שלי קיבל פקודה להניע את החטיבה ואז היו 2 אפשרויות או ציר הרוחב או להגיע דרך רפידים כך שהוחלט שאנחנו נעים דרך רפידים, התנועה התחילה בשעות הבוקר של 15 כשהמטה מפוצל ל-2 כשהחט' מגיע לאזור שנמצא כאן פונדק 76 בסביבות 30 ק"מ מזרחה מתסא.

זה נעשה במקביל לקבוצת הפקודות, מה שנאמר בזמן קבוצת הפקודות שאנחנו צריכים בסביבות 1000 בבוקר לקבל את הסירות פה הייתה אי הבנה שכל אחד טוען את שלו, הסמח"ט ב' טוען שהוא אמר לאנשי הסירות להגיע עם הסירות לפונדק 76 והם הבינו פדוי 76 כך שנוצר מצב שעד שעות הצהריים אין ביננו קשר לבין הסירות. היינו צריכים לקבל 60 סירות אני סיכמתי שמ-60 סירות 30 תהיינה מנופחות ו-30 תהיינה בלתי מנופחות.

נגמרה קבוצת הפקודות שכל הזמן מנסים להשיג את הסירות האלה, אך לא מוצאים ב-1230 אני הצעתי את התכנית לאריק בשלב הזה בוטל סופית הרעיון שאנשי הנדסה לחצו עליו, מפני שזה חייב כל מני בדיקות בשטח שלא הספיקו לפני זה לעשות אותם ונקבע סופית שכל הצליחה היא דרך אזור החצר

אני רוצה תאור קטן של החצר, זו החצר, זה הכניסה, זה ציר נחלה לכסיקון, זו הכניסה לתוך הציר התכנית הסופית הייתה הכוח הקדמי נעה פלוגה עם הסמח"ט שהיה אחראי לשילוח אנשים, הפלוגה הזו תופסת את הגדה הקרובה ומנחיתה אש על הגדה השניה, כוונ של מפ"קים שפיזרנו אותו בצומת עצמה לאורך ציר נחלה, בכניסה לאזור הירישה מהזחלמים והיציאה מהחצר התכנית הכללית. הייתה שפה יעשה סכך של זחלמים כשהסירות מונחות על הזחלם למעלה כניסה בכניסה הדרומית, יציאה מליד עמדת האו"ם ויציאה באותה צומת שאמנון דיבר עליה, צומת טירטור לכסיקון כשהזחלמים כאן יורדים למטה ומגיעים לאזור לקקן הכוונה כאן שיהיה סכך של זחלמים שאחד לא יפגש עם השני.

כאן קבענו זורף אדום, חוף ירוק, ופשוט היה ברור לאנשים לכל אחד אמרנו מה שלא יהיה כל אחד חותר לחוף הירידה שלו למרות שזה לא היה הדבר הכי חשוב בעולם

ניסינו לפחות ללחוץ על האנשים שאת זה הם יעשו.

אצא מג"ד רזרבי שהיה לי מונק, כמפקד החצר, והמיקום שלי נקבע בכניסה לחצר במקום שהזחלמים היו צריכים להיכנס.

התכנית הזו אושרה בסיביות 1 בשהרים לי עדיין אין הסירות, ואני חוזר לגדרו לחטיבה שנמצאת בפונדק 76, נתתי לו פקודה בקשר להיות מוכן לקבוצת פקודות בשעה 1530, כל הזמן במקביל תוך כדי נסיעה אני מנסה להשיג מהג'יפ שלי את הסירות ועדיין לא משיג אותם. בשעה 1400 תוך כדי נסיעה בג'יפ משיג אותי ג'יפ זה נחי כמרק יש לו ג'יפ הוא מחכה להשתבץ באיזשהו מקום יש לו גם ג'יפ וגם ל"י. אר. סי אני נותן לו את התדר של הסירות ואומר לו המשימה שלך כרגע למצוא את הסירות ולא חשוב מאיפה ברור שאנחנו לא מצתוותים איתם בשטח הכינוס אלא זה כבר יעשה תוך כדי תנועה תוך כדי נסיעה אני חושב 1430 בערך אני מקבל הודעה שהסירות נמצאות במקום הזה כבר היה ברור שכל הצוות צריך להיות, הפקקים עדיין לא הערכת אותם. ב- 1530 קבוצת פקודות, 1630 תזוזה

אא פה נוצר מצב ששום שיקול של זמן ומרחב איבד את המשמעות שלו, מפני שאם הייתי רוצה להיות ריאלי ולחשב את הזמנים יכול להיות שהייתי מגיע למצב שאני זז ב-6 לכן נוצר מצב שלא מעניין אותי כלום.

קבוצת הפקודות היתה 1530 עדין אותהתכנית בסיסית שאני מדבר עליה כשזה מבוסס על הגדרו ה-3 אני לא אצא נכנס כרגע על התהליך של איסוף זחלמים אנחנו אח"צ זה היה במקביל לסיוט הרפסודות גם סיוט הזחלמים שאספו אותם מכל חלקי סיני, אנחנו לקראת היציאה הגענו ל-60 זחלמים, כשאנחנו העמסנו על כל זחלם בסביבות 22 עד 27 איש, מי ששואל איך אנשים בשורות אחד על השני, כשהסירה מונחת עליהם. קבוצת הפקודות היתה ב- 1530 היא נמשכה 25 דקות ונסתיימה בשעה 1555, ואז ~~אז~~ קבעתי תזוזה לפי התכנית בשעה 1630, אנחנו מתחילים לזוז, באותו זמן בא אלי סמח"ט ב' ואומר לי שלמעשה אותה סירת שהיתה מיועדת לנ"ע ראשונה על זחלמים היא בכלל לא הגיע על הזחלמים ואין לה זחלמים בכלל, אמרתי לו לרוץ מיד לדרך ז"ר ותודיע לו שכל הגדרו השלישי בטל, הוא למעשה מקבל את הסירות, אחי האחריות לשלב הראשון של הצליחה כשהחז"נ הוא בשלב הזה ת"פ שלו.

בשעה 1630 אנחנו זזנו לפי התכנית כשאנחנו מתחילים לנוע לכיוון ~~ס"ב~~.

את הקטע מפונדק 76, את ה-30 ק"מ עד ~~ס"ב~~, את הקטע הזה אנחנו עשינו ב-שעתיים וחצי אנחנו הגענו ל~~ס"ב~~ בשעה 1900 ופה אצא היה 3 - 4 נתיבים של שיירות נוסעות אחד מול השני, אחד אחרי השני בסה"כ כל מה שלא היה רב מינוע מיד נדחף הצידה ולמעשה התחפר במקום מי בא ממול רכב עם נפגעים, רכב שהוריד תחמושת ועוד כל מני דברים כאלה

הסירות היו במקום הזה א אני עומד בשעה 1900 אני א עניין לא הצתוותי עם הפירות כל כלי רכב שבא ממול, כל אחד מרט איזה חלק מהסירה משום שהסירות שכבו על הזחלם לרוחב את הקטע הזה ~~מ"ס"ב~~ עד העיקול 5 ק"מ פילסנו דרך במשך שעתיים, ז"א הגענו הנה ב-2100 ניסינו להצתוות עסא הסירות, התהליך הזה נמשך שעה וחצי אנחנו בשעה 2230 כשכמובן כל הזמן לחץ ומכשירי הקשר איפה אתה נמצא ותנוע קדימה. בעכביש 53 אני מקבל ת"פ פלוגת טנקים, אני קיבלתי אותו בסביבות 2300 ופה נוצר מצב שפתאם התגלתה עוד פלוגה שלנו בשטח אני חושב שזו היתה פלוגה של טוביה, הפלוגה שאני קיבלתי היתה של חיים ארז הוא אמר שאם הוא כרגע זז הוא עלול להתעכב

כאן בצומת, הוא הצליח לסובב את הזחלמים ולחזור בחזרה מבלי שאלה פתחו באש. כלומר, כאן באגף היו טנקים 800 מטר וכאן מהמקום שנכנסנו היו מצרים וטנקים. במקום הזה שיניתי את התכנית, במקום לצאת דרך הכניסה הצפונית אנחנו סגרנו אותם, פה התברר שהיתה ביצה שלא כל כך ~~הייתה~~ את הבעיות שלה, למעשה אנחנו ביטלנו את 2 נקודות אירידה נשארנו י-2 נקודות החפ"ק כפי שתוכנן והזחלמים במקום לצאת מכאן א הם יצאו אחד מול השני כך שהחפ"ק א' עמד כאן וניסה לעשות סדר בזחלמים שנכנסים ויוצאים החוצה, פה נפגע זחלם בסביבות 50 מ' מכאן, כאן עמד זחלם שלנו שקיבל פגיעה ישירה.

הכוחות התחילו כאן לפעול לפי התכנית כל אחד התחיל לנוע למשימות שלו, למעשה פה היה מצב שהרמפה הזו כוח שלנו עבר דרכה, ברמפה הזו היתה מחלקה מצרית, כוח ראשון שעבר דרכה והמשיך הלאה ל-א' אדום הוא משום מה לא הרגיש בה הם היו בתוך הבונקרים למעשה כל הכוחות נעו למשימות שלהם, כשפה יש כל מני טורים בשטח. כוח שני שבא יותר מאוחר הוא למעשה גילה אותם וכאן חלק הרג וחלק אצ לקח בשבי מאותו כוח שהיה כאן.

630, 640 בערך עבר הטנק הראשון של חיים ארז כל הטנקים האלה 28 במספר עברו בערך עד שעה 1100.

פה בשעות הבקר התחילו להגיע לכיוון א' אדום כוחות נגמ"ש אחד הצליח לפרוץ לאורך דרך החוף והגיע עד צאצא ב' אדום ופה דפקו אותוא עם בזוקה, 7 משאיות מלאות חיילים עם בסביבות 120 חיילים. הושמדו כולם. נוצר מצב שעם אור ראשון אנחנו נמצאים במקום הצפוני ביותר שהיינו צריכים להגיע, היה כאן שטח מטוהר בסביבות 4 ק"מ כשבמשך היום א בלוחות זמנים שונים אנחנו תופסים גם את המעברים על תעלת המים המתוקים.

בתוך שדה התעופה הושמד ג' יפ עם מספר נגמ"שים שהגיעו לכיוון שדה התעופה, 2 נשמדו צאצא אחד ע"י טנק, ואחד ע"י בזוקה בכניסה לתוך שדה התעופה. ב-16 לחודש עדיין לא נורתה ארטלריה מטוסים התחילו לרדת ב-16 לחודש. למעשה הייתי אומר ש-16 לחודש באופן כללי היה יום די רגוע ודי נוח כשלמעשה עד אז באזור הזה לא נורתה ארטלריה.

ב-17 לחודש בבוקר בשעה 0630 ירד המטח המכוון הראשון הוא נפל על החפ"ק מהרגע הזה 17 בבוקר 0630 ועד הפסקת האש כמעט לא היתה דקה שראש הגשר לא היה מכוסה באש.

ראש הגשר הפך כולו תוך שבוע לפחמים הוא כולו בער למעשה והעלה עשן 24 שעות ביממה העובדה היא שפה בסה"כ הסתובבו אנשים, התחפרו אנשים ונעו אנשים וחיו למרות הבעיות שהיו. בהנחתה הזו נפגע גם הסמח"ט, זה לא חייב פנוי, מפקד הסיירת היה צריך לפנות אותו. זה למעשה משעה 0630 בבוקר.

באותו יום הם ניסו להפעיל קומנדו ע"י הליקופטרים לגבי הצורה שבה הם הפעילו את ההליקופטרים גם די הרבה מטוסים.

בשטח שרץ פה די הרבה קומנדו שמהם היו בעיות לחים ארז בחלק הדרומי ולנו בחלק היו יותר צפוני

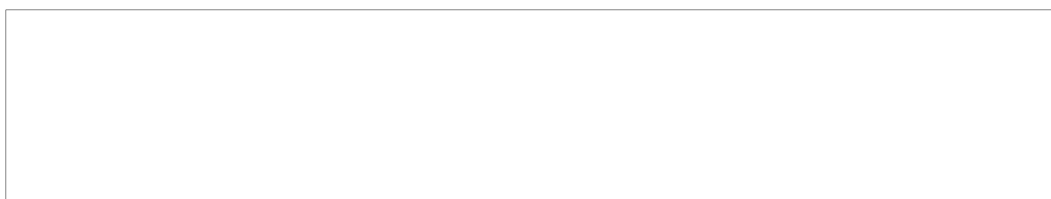
ב-18 לחודש בסביבות 7 בא דרביק ואמר שיש בעיה כאן באזור צומת חיפה למעשה נוצר מצב שטנקים שעברו את התעלה נדפקו אני מדבר כרגע לגבי כוחות מצריים שלמעשה תפסו

רק בליל 17, 18 הם תפסו את זה, במקום הזה החישב כוח קומנדו מצרי, טנקים שיצאו מכאן נשפך 460 עמדה כאן, כשהטנקים הראשונים נמצאים באזור התעלה, נשלח פה מ"פ עם 6 זחלמים נפגש כאן עם ג'בי קיבל נתונים, והוא חקף את היעד הזה אני פה מציין את זה באופן מיוחד אני לא מתכוון לאמר שחט' בטנקים של ג'בי לא היתה מתגברת על המחלקה הזו, אבל זה בערך מזכיר את הספור של צלף שעוצר דויזיה היתה פה מחלקת קומנדו, ואז שהכוח הזה לא עלה עליה והרג את כל ה-35 אנשי קומנדו שהיו שם במחיר של 11 נפגעים והיו להם 10 אר. פי. ג'בי אז פה נוצר פקק זה היה בערך ב-18 במקביל נטקה היה כאן עם 277 כשיש לו את פלוגה של רייבר עם נבמ"שים שלמעשה אותה הוא קיבל ב-15 לחודש

ב-18 לחודש התקבלה פקודה לסייר צפונה לכיוון מיתחם ~~סרפאד~~ הענין הזה הוטל על דן זיר מג"ד 565 זה היה כוח של פלוגה מוגברת של 7 - 8 זחלמים עם 2 או 3 טנקים, הכוח הזה נע על ציר המסילה זה היה בשעות לפני הצהרים בשעות הצהרים דן זיר מדורח אני נמצא תחת אש רצינית ביקש ארטלריה, נתן נ"צ למעשה הסתבר שהוא כבר נמצא בתחנת הרכבת של סרפהר

כ א נתן את הנ"צ היתה כאן טעות

אני רוצה כאן לגעח במספר נקודות על הצורך שבה המצרים הפעילו את הכוחות

מאוחרת א רמפה שממנה בנו את גשר העפר ודרומה זה היה אזור אגא מזוהה שם היו הכוחות, שם לא ניתן לזוז לא ימינה ולא שמאלה, איפה שנמצאו שם לא היה ניתן לעשות שום דבר

היו פה 2 נקודות מעניינות, האחד היו להם פשוט קת"קים בשטח אנחנו רק נפתרנו מזה בסביבות ה-17 לחודש ב-16 בחודש בלילה אני עליתי על רמפה מסוימת ולזכור שרשטח ריה שטח סגור נדלקת תאורה מעל הראש א ומיד מטח, זה ברור א זה איש שנמצא 200 מטר, 300 מטר חטפנו כמה נפגעים דילגתי 300 מטר 5 דקות עוד תאורר מטח עוד הפעם היה פה שילוב גם ע"י תאורה באותו לילה אני דילגתי לשדה התעופה אחרי 25 דקות המשכתי לדבר למכשיר קיבלנו ישר לחפ"ק הנחתות ארטלריה אני רוצה פה להצביע על 2 נקודות האחת אולי פשוט על מנת שתדעו, באותו ליל צלחו מסגרות פלוגתיות, חפק חטיבתי, כוח אזור צליחה, פלוגת חי"ר ונפ"ק עם 125 איש פלוגת חה"נ מוקטנת 36, כל גדוד 565, 5 פלוגות של 80 איש, ופלוגה מוגברת של 416 כלומר בלילה הראשון אנחנו צלחנו 746 כוח שבהמשך מדי פעם תגברנו אותה

נקודה נוספת שרצייתי להדגיש אותה, והיא קשורה לקושר עמידה שלא ראש הגשר, אני לפחות בכנסים קודמים שמעתי את המושג, ראש גשר וזלש, אני כרגע מתייחס לגדה המערבית אנחנו מדי פעם קיבלנו דיווחים צפוייה התקפה של 100 טנקים, 200 טנקים היתה לנו הרגשה שלא בטחון בלתי רגיל, רשטח מאד סגור, ניתן היה להפעיל את כל האמצעים שישנם בטורחים של 50 - 200 מטר

י ד ר ס

 ז

אני רוצה להראות מה היה לנו ב-16, 17 לחודש

300 טילי לאר

150 ררנ"ט

30 בזקות

12 תול"רים

28 טנקים

אני לוקח את כל אמצעי הנ"ט האלה וראש הגשר הזה, באופן דשטח כפי שהוא עם הצמחיה הזו, אני באמת אומר אף אחד לא היה לו רגע אחד של אי שקט לגבי אותן ראינפורמציות שצפוייה התקפה של 100 טנקים או של 200 טנקים נקודה שלישיית לגבי ארטלריה, היתה פה תופעה, שנקברו לנו אנשים חיים ע"י הארטלריה א אופי השטח היה מאד תחנת אנחנו בהתחלה רצינודא לריות חפורים עמוק דסתבר עד שלמדנו את הפטנט הפיתרון היה שכיבה פלוס מרווח בטחון של 20 מטר, היו לנו 3 אנשים שנקברו חיים

~~תופעה נוספת שהיתה, כל מה שהיה פתוח נפגע, אני מדבר כרגע על שוחות פתוחות, או זחלמים פתוחים~~

ראבידות שלנו בראש הגשר הם ביחס הפוך לשריון, היו לי כאן נפגעים רק באזור ראש הגשר, מעל ל-200 נפגעים מזה 41 הרוגים וכ-160 פצועים אבידות בשריון הם ביחסים הפוכים לגבי ארטלריה, פה הרבה מאד נפגעים בגלל ארטלריה סה"כ היו כאן בראש הגשר כ-210 נפגעים ר"ק לחט' אני מעריך שפה היו 500 - 700 מדוע אני אומר את כל זה מפני שנוצר מצב שריה קשה מאד לנוע רגלית או בכלים פתוחים, נוצר מצב שכל דתנועה היתה חייבת לרתמסס על כלים סגורים זה נגמ"שים גם לחילוץ נפגעים וגם הספקה היה גדוד ארטלריה 175 א שחטף ב-נ"ס אחד כ-40 נפגעים אז רק נגמ"שים יכלו לבשת לשם ולהוציא אותם לגבי דפעלת הקומנדו, היתה התקפה קומנדו על א' אדום בהתקפה הזו הם דפעילו כ-פלוגת קומנדו הם הגיעו מצפון ממרחק של 150 מ' במכת אש הראשונה הם פגעו בכל מי שדראש בלט מדרמפה, היו שם מיד 3 דרוגים ו-7 פצועים ההתרשמות הראשונה היתה שיש שם כוח הרבה יותר גדול, הם הציבו רתק"ים מאד כבדים, 8 גרוינרובים בין 8 - 10 כי 10 ו-11 זו היתה מכת אש רצינית מאד, מה שמענין שאת מכת האש הזו ניצלו אנשים שניסו ממערב לתפס על הרמפה ו-6 האנשים האלה נהרגו מהכוח שתקף נדרגו 12 שהיו ברת"קים ועוד 6 אנשים שניסו להיכנס פנימל לגבי הפעלת ח"א - אני חושב שהפעילו את ח"א כמי כפאו שד אם היה ניתן היו לטוס בזריות של 90 מעלות את זה הם היו עושים הם התחילו מה-16 לחודש להתקרב לראש הגשר ולתקוף אותו, אני כרגע מתייחס לא לכלי רכב שנפגעים מהתקפת אויר, אני מתייחס לגבי חי"ר רואים את המטוס שהוא נכנס הסבב שלו לוקח 50 שניות ודי ניתן להיזהר ממנו רק 13 לחודש ביום הם תקפו פעמיים בהפרש של שעה ורבע עם פעמיים 15 מטוס פעם אחת דופלו 8 מטוסים מתוך ה-15, פעם שניה 7 חלק גדול ע"י כוחות דקרע כל מד שרק יכול היה לירות כלפי מעלה ירה כולל עוזים פה היתה בעיר שצריך להביא בושכון אנחנו ירינו גם על הברק משום שראינפורמציה דיתה שמד שלמטר צרוב זה מירז' לובי אז ירו גם על דברק, אני מקווה שלא פגעו בהם

ס ד י

- 59 -

ההתקפות שלהם היו התקפות של פגע וברח, היחידים שפה נכנסו מתקיפה נמוכה והסתכנו היו מפקדים בכירים. ז"א צנחו כאן אחד בדרגת אל"מ ואחד בדרגת סא"ל הם באמת ללא שום התחשבות באש הם צללו. היחר בקושי נגעו בתעלה, עשו את מה שהם יכולים לעשות ויצאו החוצה. למעשה זה היה תהליך יום יומי. נקודה אחרונה היא בעית ההליקופטרים - היו כאן בהחלט הליקופטרים שהופעלו כתעוזה אבל שוב בצורה די מסוכנת וכמעט ללא תוצאות ב-17 לחודש הם באו לכאן והם ניסו לגלגל זביות מתוך ההליקופטרים, פה הופלו 2 או 3 לתוך המים, בתוך שדה התעופה אצא נפלו 2 הם היו מלאים עם אנשים. גם באזור הצומת הופלו 3 הליקופטרים שניסו להפיל חביות תוך כדי טיסה, הם טסו נמוך וגילגלו חביות החוצה, גם כאן הופלו מספר הליקופטרי.

150

אלי"מ טרכיה מח"ט 600 - אולי כמה מלים מה היה לפני ה-15 לחודש, באיזה מצב תפס אותנו התאריך הזה. אנחנו היינו אחרי מספר ימים של קרבות בלימה קשים, שהקשים ציניהם היו ב-8 ו-9 בחודש, היו לנו כבר 31 הרוגים בחט' וכ-20 טנקים פגועים, מהם 7 שרופים ונשארו בשטח. 13 לחודש התארגנו בציר מכדיל, ב-14 לחודש מפקד האוגדה רצה להכניס אותנו להתקפת נגד על כוח שתקף את אמנון מכיון שהיינו עתודה גיזרתית, גם בגיזרה הדרומית זה לא ניתן בהתחלה, ולמעשה ב-14 לחודש בשעות הצהריים ניכנסנו בציר רוויחה ואסרי המלחמה קטנה עם 50 אנשי קומנדו תפסנו בחזרה את עמדותינו, עמדות הבלימה בחמדיה ברכסים שמצפון לחמדיה, ובחלק הדרומי של מכשיר כולל כישוף כאשר 2 מחלקות היו ב-14 ק"מ דרומה יותר בחורבה. זו הייתה הפריסה עם 2 גדודים א 409 ו-410 כאשר ז 407 לא קיבלנו חזרה בשלב זה היה עדיין עתודה גם לגיזרה הדרומית והגדוד הזה נשאר בציר מכדיל 15 לחודש בבוקר זומנתי לקבוצת פקודות לצליחה בחט' ושם נמסר לי שאח 407 מקבלים חזרה אבל אני צריך לתת גדוד לתגבר את אמנון את 14 בx המשימה שלי זאת ש משימה ה6עיה ועלי לתקוף את מסורי שעה לפני התקיפה הכללית בשעה 1700 אחה"צ. זימנתי בקשר את 407 אלי אז נודע שאחיו נהרג אצל אסחיים ארז, גיסו נעדר והוא עזב, את הפיקוד קיבל הסמג"ד. זה הגדוד שעבר ת"פ 14 כאשר משימות הגדוד הזה ש המזרחיות ביותר של חטיבה 14 בכוונה שלמחרת בבוקר עם שחר יתחבר אלי בגיזרה הזאת יחזור תחת פיקודי ואז נהיה מוכנים ל-2 משימות או להישאר כחטיבה שמאכטת ארז ראש הגשר בגדה המזרחית או לעבור כחט' שלישית לגדה המערבית אם יקחו מאיתנו את האחריות על הגדה המזרחית למעשה לא ברצע לא זה ולא זה, מאחר ובליל 15, 16 גדוד 407 במשימות שלו למעשה נגמר מתוך 2 טנקים נפגעו לו 20. הסמג"ד נפצע, מ"פ נהרג ו-9 טנקים שנשארו מהגדוד הזה ללא מג"ד, ללא סמג"ד עם 2 מ"פים נשארו כטנקים בודדים תחת פיקוד חט'; 14 למעשה עד סוף המלחמה והגדוד הזה הוקם מחדש רק אחרי הפסקת האש. עם 2 הגדודים האחרים 409 ו-410 ב-15 לחודש בשעה 1700 אחה"צ לפי התכנית התחלנו לתקוף חמדיה באזור 194, 104 ירדנו עד 104 כאן כאשר בו זמנית לתקיפה הפעלנו את כל הארטלריה של אוג'.

1640

$$\frac{\text{ס} \quad \text{ר} \quad \text{ד} \quad \text{י}}{-60-}$$

זה ברצע עד תחילת התקפתו של אמנון. למעשה נשארנו שם עד חשכה כאשר חלק מהכוח נשאר על חמדיה, קיבלנו פקודה מפורשת את חמדיה לא לעזוב בשום פנים ואופן כתוצאה מהחשש שמאזור מכשיר ינתק את ציר עכביש.

בלילה 15, 16 קיבלתי פקודה לחדש את הלחץ על אזור מיסורי כדי להקל על אמנון מדרום גודד 40° נשאר פרום על חמדיה 194 ו-104, גודד 410 התחיל לנוע ובתנועת לילה חדר עמוק למרכז מיסורי ממש לתוך מערכי חי"ר, הורגשה אז בריחה מאזור מיסורי התחיל לנוע צפונה בכיוונה לחזור לקראת שחר בסביבות 3 בלילה עלה על שדה מוקשים לא מסומן, 6 כלים עלו על מוקשים מ"מ נהרג, ניסה לחלץ את הטנקים לא הלך שם שחר הוא חזר בלי 6 כלים אבל פינה את כל הפצועים כולל גופת החייל.

ב-16 לחודש בבוקר זה אהיה המצב שלנו כאשר קיבלתי פקודה בשעות לפני הצהריים אותו גודד שביצע את המהלך בלילה שהתחבר אל גשר הגליליים, ושיהיה מוכן לגרור את בשר הגליליים, הגדוד הזה לפני כן לא התאמן בגרירת הגשר, לא ידע לגרור גשר, אבל ניגש התחבר קצת לפני עכביש 53 אחרי שהגשר תוקן באותו יום גרר את הגשר לאורך של ק"מ וכתוצאה מסתימת ציר טירטור לא יכול היה להמשיך בגרירה לקראת טשכה ב-16 לחודש הוא התנתק חזר לעמדות חמדיה, כיון שחמדיה פרט למחלקה היתה ריקה גודד 409 כולו היה באזור הזה.

ב-16 לחודש היו לנו מגעים מספר באזור 104 שם גם נפגעו לנו 2 טנקים ונשרפו ממש באזור 104 ביום זה היו לנו סה"כ בחטיבה 28 חללים נוספים, כאשר רובם מ-407, 5 מגדוד 40, מ" הטנקים שנפגעו, והמ"מ מהמיקוש.

ב-17 לחודש מצא אותנו באזור סגול 194, ו-410 על חמדיה לא עוזב את חמדיה בכוננות להתחבר מחדש לגשר לפי פקודה כאשר אחד הפלוגות של 410 בחורבה, מדורח על תנועת טנקים גדולה מדרום לצפון זיווח הזה הועבר הלאה, למעשה אוג' 162 נכנסה להתקפה על אותה חט' טנקים שנעה מדרום לצפון, כאשר אגא כאן בלקקן עמדו 2 טנקים שנשארו מגדוד 407 ת"פ חט' 14 למעשה 5 הטנקים האלה השתתפו ב-"ש" ב-"ש" גם כן בסביבות שעה 10 לפני הצהריים ב-17 לחודש מתפתחת התקפה נוספת של 20 טנקים מצפון מיסורי לעבר סגול 105 כאשר ממש עוברים לפני 104, כאן אנחנו גורמים לאבידות האויב דופקים מס' טנקים, חלקם נסוגים חזרה אצ לכיוון מערב וצפון.

ב-17 לחודש בשעה 1600 אחה"צ זומנתי לקבוצת פקודות בלקקן, שמה קיבלתי פקודה להחליף מיד את כוחות אוג' 162 שהיו לאורך ציר עכביש ויפתחו את ציר עכביש תוך כדי תנועה מקבוצת פקודות נחתי פקודה 2 הגדודים פרט למחלקה שהשאתי על חמדיה נעו לאורך עכביש נשאנו במקום ואבטחו את עכביש במשך הלילה.

עוד מחלקה אחת השארנו באזור 104 כדי לא לוותר על אותו השטח שהושג כבר שם שחר 18 לחודש הסתכלתי וראיתי שכל התעלות שלפנינו הם ריקות זיווחתי, וקיבלתי פקודה לפתוח את ציר טירטור הפעם סופית כדי לאפשר את גרירת גשר הגליליים סוף סוף לתעלה התחלנו בתנועה זהירה עם 2 הגדודים האלה פרוסים כלפי צפון באזור טירטור 42 התגלו לעינינו כ-50 גוריות רובם של הצנחנים היו שם גם אנשי צוות וסרבליים ביניהם היה עוד פצוע אחד שניפנף בידיים בהתחלה חשבנו אותו למצרי ששכב יומיים בשטח.

התחברנו פיננו את כל הגופות, פיננו גם את הפצוע והמשכנו בתנועה צפונה. באזור ציר טירטור חטפנו את הטילים הראשונים בודדים, מאזור הבתים ומזרחה כאשר ציר טירטור היה משני צדדיו ממוקש, שדות מוקשים לא מסומנים חלקם גלויים על הקרקע עברנו את הציר כדי לאפשר את פתיחתו, והיכנסתי פלוגת הנדסה שהיתה תחת פיקודי מגדוד הנדסה אוגדתי כדי שיפנה את הציר כדי לנוכלא לגרור את גשר הגליליים

$$\frac{\text{ס} \quad \text{ר} \quad \text{ד} \quad \text{י}}{-61-}$$

הפלרובה הזאת התחילה עכביש 52 וצפונה, ראייתי שזה הולך לאט מאד מזה יקח שעות לפתוח את הצייר, חילקתי אותם ל-3 המחלקות, אינני יודע אם זה בהתאם לתירגולת אבל זם הלך מהר הכנסתי אותם דרך השטח וכל מחלקה התחילה לפנות את הצייר ל-2 כיוונים כך שלמעשה התחילו לעבוד ב-6 מקומות בו זמנית, כעבור שעתיים מחצי הצייר היה פנוי כשחלק מהמוקשים מסמנים אותם ואפשרי היה לגרור את גשר הגלילים. קיבלתי פקודה גדוד 1 מיד להזיז לגשר הגלילים, להתחבר, ולגרור את גשר הגלילים ולהכניס אותו לתעלה

הגדוד השני למעשה נשאר באן מזרחית מלכסיקון הכוח היחידי שהוא גם פרום לחמדיה היחידי מדרום למיסורי אצא גדוד ⁴¹⁰ התחבר לגשר הגלילים עם עבודה מקצועית טובה מאד תוך כדי הפגזות, התקפות אויר הצליח באותו יום להכניס את הגשר ולהפעיל אותו

עוהק מס... מחוך 5 עוהקים

ב-18 לחודש המילו לנו המצרים 2 מסוטים בהפרש זמן של 20 דקות עד חצי שעה. 2 השייטים צנחו באווה הוה והצלחנו

מח"ט 600 :

לחלץ אוהס.

תא"ל נאדל :

מה האבדוח במשך ה-3 ימס? מהם הנפגעים?
היו לי 30 פרוגים, מס' הפצועים כ-27 אבל זה לא מדוייק
והיו 28 טנקים שפגעו.

מח"ט 600 :

איפה 407 נפגע בעיקר?

אלו: (מיל.) גונן :

בעיקר בצומת לכסיקון-טירטור.

מח"ט 600 :

משיפת החטיבה - לגרור אחכל אמצעי הצליחה , לצלוח

חיים ארוז מפקד חט" 421 :

ראשונה ולהרחיב את ראש הגשר. החטיבה היחהמורכבת מ-3

גדודי טנקים, גדוד אחת בפיקודו של שימעון בן-שושן, גדוד שני בפיקודו של עמי מורג,
גדוד שלישי בפיקודו של גיורא לב הסמח"ט היה ישראלטער. נוסף ל-3 גדודי הטנקים היה לנו
בשלב הוה את פלס"ר (?) שלנו גשר גליליט, כוברוח, חמסחיס, גדוד הנרסה וציוד הנדסי.
התוכנית היחה מבוססת על חלוקה אמצעי הגישור ת"פ גדודי

הטנקים כאשר גדוד של שמעון בן-שושן קיבל ת"פ את גשר הגליליט עם הפיקוד האורגני
שלו, גיורא לב קיבל ת"פ את החמסחיס והדוברות, עמי מורג עד 15 לחודש בשעה 0300 אחרה"צ
היה עדיין במגע באזור חגיית וציונה. הוה היה מיועד לאבטח את מעבר הגשר ולצלוח ראשן על
גשר הגליליט.

ב-14 לחודש בערב, אחרי קרב הש" בש" הגדוד של שמעון

בן-שושן נשלח לגשר הגליליט כדי להחאמן בגרירה, חצי גדוד של גיורא לב עם הסמג"ד נשלח
לגרור את הצוברות שהיו באיזה והוה מקום כ-40 ק"מ כססה. ביום ח-15 לחודש

לאחר קבו" הפקודות התחלנו בנוהל הקרב ובהכנות לצליחה. מבחינת אנשי הנדסה- אביזוהר
קיבל את האחריות על כל נושא הדוברות מבחינת מקצועי ת, הכוונחט, בנייתם הכנסחט
למיט וגורגי קיבל את האחריות הכוללת על כל כוחות והנדסה שהיו באוחו שלב בחטיבת וכל
זה נעטה בפיקוד של חט"ק סגן מפקד האוגדה.

לגבי החוכנית. אח התוכנית הכוללת ממענו קודס. על כל

פנים היא היחה מבוססת על 2 הציריט עכביש וטירטור כאשר על ציר עכביש היה צריך לנוע
גדוד של גיורא לב עם החמסחיס והדוברות, לנוע מיד בעיקבות הצנחנים ולעבור באזור
שרצנחנים עוברים. גשר הגליליט היה צריך להמתין עד אשר יפתחו את ציר טירטור, לנוע על
ציר טירטור ולצלוח מצפון לאזור שהצנחנים צלחו בו. אנחנו כולנו חשבנו שמי שיגיע
ראשון ויהיה מוכן ראשון ויהיה גשר הגליליט ולכן עוד בחצריך לגיורא לב אמרתי לו שברגע
שגשר וגליליט נמצא לעזוב את כל הדוברות ולעבור כולם על גשר הגליליט.

עם החיית האימון בגשר הגליליט ב-14 לחודש, הסחבר שהדבר לא פשוט, האנשים לא היו
מאומנים קודט, היו עייפים מאוד אחרי מספר ימס לחימה רציני. על כל פנים זה לקח הרבה
זמן עד אשר חפטו את הפרנציפ, חוך כדי מהלך הגרירה ריחה איזה שהיא החראה על התקפת
קומנדו וחלק נוחקו ויררו. כל כל פנים בשלב מסויים לקראת בקר הגשר החחיל לזוז וסה"כ
קיבלנו את הרושם שהעניין הסחדר. באימון היה גם הסמח"ט וגם ג"קי והחרשמנו שחדבר
ילך.

לקראת 15 בשעה 0600-0530 בערב, קיימנו קבוצת פקודות

עוֹחַק מִס...מִחוּךְ 5 עוֹחִקִים

ביוקון, בשלב הזה, גשר הגלילים היה איפנו, הגדוד של שיטעון, התמסחים היו איחנו, חלק מהדוברות אלה שבאו מהצפון נמצאים על ציר כרטיסן-כביש הרוחב, הדוברות שהגדוד שלי גרר עם אילן מעוז היה במקום הזה וחברר הכול סחום, ידענו שהם לא יגיעו. לקראת 0700 בערב התחלנו לגרר את גשר הגלילים ואז התחילו הצרות. התברר שהציר לא היה מוכן לכך, והיו שם דיונות, עליות ועם בחרגולת נקבע ש-8 שנקים מספיקים לגרור אתהגשר אנחנו הוספנו עד שרחמנו לו 18 שנקים.

כאן (?) אנחנו רואים את המבנה, עוד שנק אחד אחורי

שהוא צריך להיות הבלם, פה מאחורנית 2 שנקי דחפור שהיו צריכים לסייע בדפיהפה במידה ויש צורך בעיקר בשלב האחרון של הכנסתו לתוך התעלה. היו בעיות נוספות שניסינו לפתור בנושא הזה, תקיפת כל האזור כמו שאמנון תאר היחה מ'ילה וידעתי שציר שירטור גם אם הוא יפתח יהיה אויב ומוקשים וכמובן שזאת לא תהיה נסיעה חלקה. היחה גם בעיה של ניווט מפני שגשר הגלילים היה צריך להגיע לנקודה מצוייקת, הוא חייב להגיע לתעלה בזווית של 90° אחרת הוא לא יגיע לצד השני, לכן הכוחות שבנינו הכוח הראשון א זה... בנינו לו כוח שהוא היה צריך ולנווט וללכת מיד לאחר שציר שירטור נפתח ללכת ולסמן את הסוואי המדוייק בשטח כאשר חצי ממנו היה צריך לנוע עם הצנחנים ומול נקודת הגישור לעלות משם לטמן את הנקודה ממש על רסוללה וחלק השני היה צריך לנוע על ציר שירטור ולרצח ממנו ולנווט בין הביצות ולסמן את הציר. בעיקבותיו נעה מחלקת שנקים שהיחה צריכה לאבטח אותו, לאחר מכן 2 שנקי דחפור שהיו צריכים להתגבר ולסחום בורות, לאחר מכן כדי להתגבר על מוקשים לקחנו שנק ונתנו לו 2 גלילים של גשר הגלילים כדי שאז יעלה משהו על מוקש הם יעלו ולא גזר עצמו, איבטחנו את הגשר עם פלוגת נגמשים מס' 2 צידיו פלגה של נ.מ. שנעה כל הזמן במבנה הזה ובנוסף לזה היה גדוד של עמי שהיה מרוכז כל הזמן באגף והוא היה צריך לנוע קצת קדימה לאבטח אותו ולפתור בעיות - כל זה כדי לאבטח את הגשר, כדי שהגשר יגיע שלם וגם אם יהו איזה שהם בעיות אויב שאמנון ינקה.

הבעיה הראשונה שהיחה עם הגשר זה שבאחד הנדרונות

הנה התחיל לרוץ מהר והטנק הזה לא היה לו כוח לעצור אותו והגשר, דגליל עלה על טנק נעמד לו על הצריח ונעצר. היחה בעיה לחלק את הטנק.

בעיה 2 היא בעיקבות העליה ל הגשר על הטנק,

אבל אחד נקרע והיינו צריכים להחליף קבל ושם היה גורגי וכל אנשי ההנדסה והתגברו על התקלות מהר מאוד. כמובן שהיחה ארפילרית כל הזמן מסביב וכל מי שהיה צריך לצאת מהטנק ולקשור ולפרק זה לא היה נעים.

מתי זה היר?

שאלה:

זה היה ב-15 בלילה מ-800 בערב עד

תשובה:

0600 בבקר. בשלב מסויים כאשר הגענו בערך לאזור הזה

היחה שם עליה חזקה מאוד ושם פתאם הטנקים התחילו ללכת להם קשה, הם משכו הגשר התנגד ונקרע לחצי. זה היה עם שחר ב-16 לחי"ש. שאלנו את המומחים כמה זמן זה יקח, הם אמרו בין 12-24 שעות, שאל אחי מפקד האוגדה כמה זמן זה יקח ואמרתי לו לפחות 12 שעות ואז קיבלתי פקודה לנתק, לעזוב ולנוע להתחבר אל מפקד האו"ד שישב בחצר במקום המעבר.

לגבי הגדוד של גיורא לב. הוא היה סה"כ עם 10

עוחק מס... מחוך 5 עוחקים

טנקים , עם התמסחים , בלילה בעיקבות הצנחנים הוא נע על הציר היה איתו 2 טנקי דחפור , טרקטורים היו צריכה להגיע יחד עם אביזורה, אבל הם התעכבו כיוון שהדוברות התעכבו והיתה בעיה בדרך עלציר עכביש גיורא לב ראה אי זה טרקטור שנוסע לכיוון ססה הוא שאל אותו לאן הוא נוסע הוא ענה לססה וגיורא אמר לו שיסע אחריו וכך הוא יגיע לססה.

הוא לקח אותו לכיוון החצר ובחצר היה מפקד האוגדה שהראה

לגיורא איפה לחפר בדיוק את הסוללה , חפרו וגמרו את זה בחושך . גיורא החחיל לעבור עם שחר בבקר ועבר עם 10 טנקים. עבר עם ח"ט מח"ט צנחנים דני, סייע להם בניקוי השטח התקדם עד סדה התעופה והסמיד עם מספר נגמשים וסה"כ החארגן באזור הצמוד למעבר, כאשר הוא מחזיק מספר טנקים על ובביש ההסלך דרומה.

ב-0500 בבקר מתי שהגשר נקרע קיבלתי פקודה כזאת -

להזאיר את עמי במקום ח"ט חטיבה 14, ולנוע על ציר עכביש עם הגדוד של שמעון , נחנו לי ח"ט גדוד צנחנים של צביקי להעביר אותו יחד איתי את הגשר. אני ידעתי שהציר פתוח והתחלנו לנוע בשדרה במהירות עלה כביש, כשהגענו בערך לנקודה הזאת, חטפנו מסח טילים רציני מאוד מכיוון טירטור, אני חושב שכמעט לכל טנק היה מכוון טיל. מהמטח הזה נפגעו 4 טנקים ביניהם גם המגד שמעון בן-שושן , אחד המ"פ, מיד ירדנו מהציר דרומה המשכנו לנוע ודינו שהפצוצים מהטנקים שפגעו פונו , לצביקי הודעתי שיעצור שלא ימשיך לנוע על הציר שיעצור ויחכה לפקודות. אמרתי לו לחזור חזרה, הוא שאל אותי כמה פעמים אני מחכוון לחזור חזרה אחרנית , צביקי הוא לא מן החוזרים אסאחורה.

שאלה : באיזה שעה זה היה?

תשובה : אני מניח ב-0700 בבקר.

כיוון שהמג"ד נפצע עברתי לרשת הגדודית , ריכזתי את

כל הגדוד באזור לקקן ומכאן נכנסנו לתוך הצומת על ציר נחלה כאשר עברתי היה קרב בצומח טירטור , עברנו משם כ-500-600 מ' נכנסנו לתוך החצר שם פגשתי את מפקד האוגדה והמשימה שקיבלתי היא לרפוק 4 או 5 בסיסי טילים שנמצאים בגדה המערבית . לפני כן שאלתי את ק" המודיעין שהיה יחד עם מפקד האוגדה מה נשמע בצד השני , הוא ענה שהיא לא יודע בדיוק מה יש והוא שמע בקשר שיש רק 7 טנקים שמסתובבים בשטח. מה שיש במוצבים הקרקעיים אנחנו לא יודעים, בבסיס טילים עצמו יש בערך כוח של 250-300 איש שמורכב בצוות הטילים, נ.מ. וכוח אבטחה. זאת האינפורמציה שהיחה. לאור זאת תוכנית היחה מבוטסת על נסיעה/פריצה מהירה , לא להתעסק בקרבות בדרך אלא להגיע מהר לבסיסי הטילים לרפוק אותם ואח"כ בהחאם להתפתחות. עוד דבר שנאמר לי זה שבאחד מפסיסי הטילים האלה יש כנראה סאס 6 ואותם צריך לתפוס חיים ולאלדפוק אותם .

כאשר עברתי לצד השני היה לנו בסה"כ כוח של 28 טנקים

שהיה מורכב מ-2 הגדודים, גדוד של גיורא וגדוד של שמעון שנפצעו ו-7 נגמשים שהם ריו פלוגת מכים מבית ספר לשיריון, פלוגה יוצאת מן הכלל שעשתה עבודה נהדרת. 7 טנקים עם מ"פ השארתי לדני מש, אח ייחר הטנקים העברתי ח"ט גיורא , ערכנו אותם בשדרה טנק נגמש-טנק נגמש ועל הכביש התחלנו לרפוק לאורך האגם עד גשר האבן שהיה על ציר סקרנות.

מכחינת אוייב שהיה בשטח. מי שזוכר לאורך האגם היו

תעלוח קשר מלבנים אדומות, הם היו מלאות עם חיילים, היו כל מיני כלי רכב שנסעו על הכביש הזה (מספר נגמשים) חוך כדי נסיעה דפקנו את החיילים בתוך התעלוח , עם עצירה קצרה זריקה רימונים , חלק מהחיילים ברחו מתוך התעלוח לחוף המים ועלו על מוקשים. בצורה כזאת חוך סי יירי הגענו לגשר האבן , שמחנו מאוד שהיא היה שלם , היו איתנו גם 3 טנקי גישור

עוחק מס... מתוך 5 עוחקים

שאוחם השארנו מאחורנית והם היו מיועדים לשימוש בפידה והגשרים האלה יהיו מפוצצים.

חצינו את גשר האבן, עלינו על הכביש (כל זה בשדרה

ביירי) בסיס טילים הראשון שהיה פה דפקנו אותו מהכביש השיטה הייתה לדפוק גם את הרצאר וגם את הטילים עצמם, ואז הטילים מפוצצים וזה עשן צהוב והבסיס עצמו כבר לא האא יהיה פעיל. חצינו את צח, על צח היו חיילים אני לא יודע כמה אבל היו הרבה חיילים, יכול להיות שהם היו שייכים לדרגים של הדיוזיות שחצו או חיילים אחרים. היו מספר טנקים שדפקנו אותם תוך כדי תנועה. חתכנו, בסיס טילים הזה (מפה) היה ריק, בסיס טילים הזה באזור מקצרה היה ריק, כאשר הגענו לאזור מקצרה גילינו פה כמות עצומה של רכב דרגים והתחלנו לדפוק אותם. תוך כדי כך קיבלנו תמקפת נגד מכיוון זה (אח"כ נאמר לי שזה היה גדוד סיור של אחד הדיוזיות) היו שם בערך בין 10 ל-12 טנקים ובין 20 ל-30 נגמשים שעל כל נגמש היה מחובר על הסיפון חולר. בהחלה לא הבנתי מה הם חוקפים אבל הסחבר שעל כל נגמש כזה היה מחובר חולר. הם תקפו בערך מכיוון הזה, למעשה דפקנו שם את כולם, לאחר מכן ספרנו והיו בערך כ-10 טנקים ו-20 ~~טנקים~~ ^{דפוקים} באזור הזה. מכאן המשכנו במשימה לגבי שלושת בסיסי הטילים האלה, 2 מהם היו חיים אחד שהיו בו ~~אחת~~ ^{אחת} הסאם 6 ניגשנו קרוב עם חיפוי של טנקים ירינו כאגפים שלו, טנקים ונגמשים פרצו פנימה, הלכנו לבדוק וראינו ששה סה"כ אותם הטילים ואז דפקנו אותם והסתלקנו החוצה.

בסיס הטילים השני ירינו עליו מרחוק, כמובן שתוך

התנועה הזאת על הכבישים היו כל מיני משאיות ונגמשים וטנקים, טנק אחד עמד פה ופם עמד טיל פרוב שגם אותו דפקנו. לקראת שעה 0300 גמרנו את הסיבוב הזה, עצרנו באיזה שהוא מקום בשטח ואז הייתה בעיה, מפקד האוגדה שאל אותי תוך כדי התנועה מה נשמע בשטח ואז אמרתי לו שאנחנו יכולים לנסוע לקהיר. על כל פנים הייתה בעיה של דלק, ניחתי לאוגדה לשאול אם ישנה איזו שהיא אפשרות להצניח או להנחית ואז הסתבר שאין אפשרות להביא דלק. ביקשתי לבדוק אם דלק ~~יש~~ ^{יש} הוא טוב לנו וקיבלתי תשובה שכן. בבסיסי הטילים היו הרבה חביות אבל כל החביות היו בנזין ולא היה סולר ואז סוכס שאניחוזר אצא חזרה לאזור הגשרים על חעלת המים המתוקים. התארגנתי על גשר הבטון באזור הזה ועל גשר הביילי שיוצא מתוך שדה התעופה. למעשה מ-1600 בערב עד 0800 בבקר עד שהאוגד שט ברן א רגיעה היו קרבות דיי רציניים על הגשר שכל פעם הם הלכו והתפתחו.

החקפות היו מ-2 סוגים:

א. טנקים שהיו בעיקר מצד ^{הצד} וגם באו מדרום. היה פה מחנה אורי ובמקום הזה היו חקיפוח טנקים. השיטה הייתה שכשהם היו מתקרבים, אנחנו היינו מחכים להם באזור הבתיח, דופקים אותם משוחים דיי קרובים.

ב. אנשי קומנדו שהגיעו בלילה והחיישבו ממש על הבתיח קרוב מאוד לגשר. ב-17 לחודש נפגעו לי 2 טנקים מבזוקות מבנין אחד שהיו שם 25 אנשי קומנדו ששכבו שם ביחד.

היו גם חקיפות על גשר הביילי כשפה עמד עמי ופה עמד

גיורא, היה גם שלב מסויים שהתקדמה כמות א יותר גדולה של טנקים הוצאתי את עמי מכאן מגשר הביילי, הוא נע דרומה והשמיד מספר טנקים שלחצו לכיוון גיורא. בסה"כ באזור הזה ב-17 לחודש נדפקו בערך בין 10 ל-15 טנקים שחלקם ריו יותר מדרום.

ב-17 לחודש לקראת ערב קיבלתי 2 פלוגות של נתן שומרי

חאז הורדתי במהירות פלוגה אחת לגשר בבטון, אחד לגיורא ואחד לעמי. הם התבססו שם וטייעו כאחזקה. גם הטנקיסטים הרגישו יותר טוב וגם הצנחנים הרגישו יותר טוב שי טנקים

עוהק מ ס... מחוך 5 עוהקים

לידס, כסה "כ היתה שם אוירה של ביטחון אחרי שהצנחנים הגיעו ולמעשה החזקנו בגשרים האלה עד אחרי ש-2 האוגדות הנוספות גם של ברן וגם של קלמן ז"ל חצו אותם.
ב-17 לחדש בשעה 1100 בלילה החפ"ק של ברן חצה, הגיע לאזור ידה התעופה, הוא קרא לי בקשר, נגשתי אליו וולאחר מכן סייענו בהכוונת 2 החטיבות גם של ג בי וגם של נתקה, הסמח"ס ישראל עם גיפים סייעו בהכוונה ובהחמם לבקשה של ברן.

האלוף (מיל.) שרון: אני רוצה להעלות 2 נקודות:

1. עד לקניפת בסיסי השיליס ע"י חיים ארו אותה גיחה שבוא ציין רק עכשיו, לא יכולנו להפעיל את חיל האויר שלנו גם לא להגנה על אזור ראש הגשר והיו באמת תקיפות אויר בלתי מוסקות מצריות. לאחר שחיים נכנס פנימה ודפק את בסיסי השיליס חיל האויר יכול היה לפעול בחופשיות ומאז חלק גדול מהמשימה של הגנה על אזור החצר עבר לחיל האויר, לא שאנחנו לא היינו יורים אבל בכל מקרה שהיו מגיעים מטוסים שלהם היו מגיעים גם מטוסים שלנו.

2. הפקודה שקיבל ממני חיים אר ז, היתה פקודה

להערך על ציר חביה. זאח גם פקודה שאני קיבלתי מהפיקוד, ז"א אנחנו דיווחנו למפקד החזית שהכוחות הגיעו לאזור מקצרה שהיתה כ-25 ק"מ מערביה לחעלה, אותו מקום שחיים תאר את דפיקת גדוד הסיור שלפי דעתי לא תקף אותו נגד אלא זה היה גדוד - אחד החבבורות שהוחש אל ראש הגשר, אל החעלה. חיים היה על הגבעה והכלים האלה כשהם עברו לידו הוא דפק אותם. כשהודעתי למפקד החזית שאנחנו נמצאם במקצרה, קיבלתי הוראה להחזיר. שיד את הכוחות וההוראה היתה להאחז בציר חביה. גם אני נתתי לחיים הוראת כזאת אבל ההוראה היתה בהחלט בלפי ראלית כי צריך לזכור שהוא היה עם 20 טנקים, צומח צח היתה פלוצאט תפוסה, אזור אטאט אורי היה תפוס הוא אמנם עבר אבל תוך מתי אטאט אש, באותו זמן התחילה תנועה של כוחות מדרום ולפי דעתי היינו עומדים במצב חסור מאוד אם היינו נשארים לשבח באזור ציר חביה ולא ממש נצמדים לאזור ראש הגשר עצמו. דבר שהקשה על ברן בחאריך ה-18 לחודש כשהוא עבר. להתגבר על זה אפשר היה בדרך טובה לו היו מורים לנו ב-16 לחודש ב-1000 או 1130 שלא להעביר שום טנק נוסף לצד השני, לו היה אפשר להעביר מאט מספר טנקים בהחלט היה אפשר להחזיק ראש גשר יותר גדול אלא שאז היתה הגבלה מוחלטת ע"י הפיקוד שלא להעביר כוחות נוספים.

ג' קי 8 - סגן מפקד האוגדה: הייתי סגן מפקד האוגדה. בחוקף תפקידי דייתי אחראי על

נושא הגישור. הנושא הזה מבחינתי התחלק ל-2 חלקים: חלק אחד שעסק בדחיפת האמצעים למים, והחלק השני שעסק בנושא קיום מיתחם הגשרים, מיתחם ממד כפי שאנחנו מכירים אותו. מבחינת הסקירה אני אסקור אובדחית / כרונולוגיה אל את הארועים של אמצעי הצליחה בשלבים השונים ואני אציין כ-3 נקודות

- 1. תכנון לעומת ביצוע.
- 2. גרירת גשר הגלילים
- 3. מיתחם מצמד.

הסד"כ במבצע הזה הוא הסד"כ האוגדתי כפי ששמעתם

השתתפו בו חטיבת הצנחנים של דני מט עם סירות הגומי של גדוד 630, חטיבה 421 של חיים גרה את אמצעי הצליחה בעיקרה, חט" 600 שגרבה את גשר הגלילים בטלב השלישי של טוביה, ואני מתכוון לדבר בעיקר על גופי ההנחה והכוונת שפעלו בשלבים השונים. הסד"כ האוגדתי מבחינת ההנדסה אני חושב שהיוכל סד"כ צה"ל בנושא זה שהוא: 605 של משה לשם, 630 של אביזהר

ס ו ד י
-67-

עוהק מס... מתוך עוהקים

634 של יגאל יניב, גשר הגלילים כמיפקדה מאולתרת עם אל"מ גורג'י, סגן אלוף פדרו, גורג'י ז"ל ק' ההנדסה הפיקודי, קיבלנו אלמנטים נוספים תרח"ם של גרור 606 וכמוכן שהיה לנו גרור ההנדסה שלנו 229 של ניסים.

שמענו כאן על נושא הצירים והחסימות למיניהם, ידענו שתהיה בעיה בצירים ולמעשה בעית הצירים היתה בעיה שהופיעה מתחילת המלחמה.

כפי שציין מפקד האוגדה אריק כוח פצ'י וכוח דני, בסיכומו

של עניין במקרה הזה היה כוחו של מימון שהשתתף שהיה כוח משימתי לנושא הזה במסגרת אוגדה 143. ראינו גם את הצורך המיוחד בבעיה שעלולה לקרות, בבעית הפינוי הרפואי והרפואה וייעדנו מראש את גרור הרפואה הפיקודי בפריסה בשטח לכל הנושא הזה, גרור של ד"ר קישון ועבדנו בשיטה שמפקד האוגדה מפקד על כל המבצע, סגנו מפקד על נושא הגישור בשטח בעיקר בציר עכביש-זקון, אזור האמצעים של גשר הגלילים לכיוון ומיפקדה עיקרית ברשותו של הרמ"ט גרעון שעבדה מאחורנית באזור ~~המח"ט~~ זאת היתה שיטת העבודה. לגבי העוכרות בשטח בתאריכים השונים.

ב-14-13 לחודש עסקנו בנוהל הקרב, התחלנו את נוהל הקרב, היתה קבוצת התיכנון ב-13 שדיבר עליה מפקד האוגדה. ב-14 לאחר אישור התוכניות מפקד האוגדה קבע בפרטי פרטם את מקומם של הגשרים כפי שצריכים להיות בשטח והשאיר לקב' להמשיך לעבוד. קבוצת התיכנון כמוכן היא קבוצת התיכנון הרגילה של האוגדה, אני רוצה לציין קצינים נוספים שעבדו בה; היו לנו גם קצינים נוספים שהצטרפו אלינו כמו אל"מ שמחה מעוז מהמטכ"ל שהתנדב לעבוד באוגדה- את ^{עמוס} נאמן - ק' ההנדסה האוגדתי ברור ז"ל ויותר הקצינים הרגילים של האוגדה. כאשר קבוצת התיכנון החלה לעבוד ב-13 וסיימה למעשה ב-14, אנחנו ראינו שהיא למעשה עובדת על מבצע שכל האמצעים שלו לא נמצאים בשטח. כל האמצעים נמצאים, אם אנחנו רואים (מפה) מימין לשמשל אנחנו רואים את חטיבה 247 בטבלה, סירות של 630 שבכלל איננה ועדיין לא קיימת, (מפקד האוגדה ציין שהיא הופיעה רק ב-15 בחודש), רואים את התימסחים של יגאל יניב הם עבדו עם גיורא הם נמצאים ברפידים, עולים על ציר פונדק מרפידים לכיוון ציר פדוי והם מתחילים לעשות את זה ב-14 לחודש. דוברות ה"יוניפלוט" (?) המפורסמת נמצאות נמצאות בכלוזה, ברפידים, בכלוזה מרכיבים אותם. ואלה שמרפידים מתחילות להתקדם.

האלוף (מיל.) שרון: בכלוזה הם היו מורכבות כבר חודשיים, ברפידים הרכיבו אותם. סגן מפקד האוגדה: בסדר. אגב, אני מעיר הערה וזה שכל מה שאני מוסר כאן כיום מבוסס על חקירות מפורטים בנושא הזה.

גשר הגלילים נמצא ביוקון, אשר מראש היה בשטח אבל היה צריך להרכיב אותו. (באזור הזה מאחורי רכב חמדיה). גמרו להרכיב את הגשר רק ב-13 לחודש כיום שבת. גשר הצנאי (?) שנדבר עליו לאחר מכן בכלל לא היה בשטח, אנחנו לא ידענו על קיומו בתאריכים האלה. הבעיה המרכזית מלבד לבדוק בציינוגרפים איך זה הסתדר, מה יקרה ומה יהיה לוח הזמנים נדבר על זה בנוקדה של תכנון לעומת ביצוע ואז נרכז את האמצעים. כליל ה-14-15 לחודש, ידענו שלמרות שישנו אמצעי שכולנו ידענו שהוא יוצא מן הכלל והוא גשר הגלילים, ^{אבל} בעצם אף אחד מכוחות האוגדה לא ידע מה לעשות איתו.

מכחנת התירגול בשטח. גרורו של בן-שושן מחט' 421 - תאר את זה חיים ארז ואני לא אמשיך, זה היה לילה ארוך ומיגע ש כל פעילות הקומנדרו כפי שתואר ה כאן, עם בקר שמחנו כולנו כשראינו שהגשר זז עם הצוותים ולמעשה הגרור

עוֹתָק מִס... מתוך 5 עוֹתָקִים

של בן-שושן נכנס לנוהל הקרב לקראת המבצע. לקראת ערב היה ממשך ביעד גשר גלילים לקראת המבצע.

ב-15 לחודש זה היום של המבצע, אני רוצה להדגיש שמכל האמצעים שאני צינתי חיו ביעדי. התמסחים שהגיעו וגשר הגלילים. סה"כ מבחינת האמצעים למבצע היו 2 מתוך 3 האמצעים אבל פה ישנה גם טעות אופטית, נושא הדוכרות היה אמור להרכיב 2 גשרים מבחינת הכומויות שלהם. הם לא הגיעו אבל מבחינת השטח מפקד האוגדה שאל אותי לקראת הצהרים מה מוכן ואמרתי לו: גשר גלילים ותמסחים ואז מפקד האוגדה אריק תאר את קבלת ההחלטה שלו, שלה היתי עד שמיעה וראיה לבצע את המבצע.

הדוכרות בכלוזה והדוכרות במכדיל מתחילות להתקדם ומיימון מנסה לעשות את הסדר לכיוון טסה לציר עכביש, ברוכי שהופקד על כך מנסה לדחוף מהכיוון שלו, לשם שירד מכלוזה מנסה לדחוף מהכיוון שלו ^{ימכל} הסיפורים על ציר כלוזה הגיעו רק 3 לשטח. ב-15 לחודש בצהרים מפקד האוגדה לא בנה על הדוכרות, הכל המשיך להתגלגל אבל הבניה היתה על 2 אמצעי הצליחה. לייל ה-16-15, המבצע מתחיל להתגלגל כאשר דני הצתות עם הסיירות בשעה 0130 הוא צולח. כאן התחילה הפרשיה המפתיעה של גשר הגלילים, אנחנו כולנו זכרנו את גשר הגלילים מההצגות בספר... .. וכשראינו את הגשר הזה מתגלגל ונוסע חשבנו שבאמת הוא יתגלגל ויסע את או תם 20 הק"מ ללא בעיות. אני רוצה לציין שהגשר הזה היה מותנה בנתיב מסויים שתוכנן וסומן מראש במסגרת פיקוד הדרום וזה גשר של 200 מטר ולא היתה שום אפשרות להסיף אותו ימינה ושמאלה או במילים אחרות אם היית מסיף אותו הוא לא היה מגיע לאן שהיה צריך להגיע. בציר התנועה הזה, החל מהק"מ וחצי הבאים מערבה, ניתקלנו בכורות, בכור עצום שנוצר כתוצאה מפיצוץ. זאת היתה בעיה אחת שדרשה הכשרה. לאחר מכן כתוצאה מארועי המלחמה של היום הזה הציר הזה היה חסום עם רכב דפוק והיתה בעיה להסיף אותם. סה"כ מבחינת קצב התנועה נתקלנו בקשיים עצומים בשלב הראשון, אלה היו קשיים מהנוסח הזה.

הנוסח השני של קשיים אלה היו קשיי ^{אמירות} אמירות. כאשר עברנו את רכס חמדיה הסתכר לנו שמבחינת ^{אמירות} אמירות בתוואי התנועה הטנקים ברירתם לא יכלו לשאת את זה או שהגשר לא יכל לשאת את המתחים האלה ונשבר. זה היה ב-15 לחודש בשעה 0500.

מבחינת האוייב שבשטח. ציר טירטור עם אוייב, ציר עכביש כל מה שעבר תואר ע"י מפקד האוגדה וחיים. הנקודה שאני רציתי לציין אותה זה שמה שעבר וקבע את הצלחת הצליחה זאת היה החלטתו של אריק החל מסה 2100 לוודא שהתמסחים ^{אכן} יגיעו. היתה כבר את התחושה שכאן יקרה משהו והוא תבע ממני לצוות כוח לעניין הזה. צוותתי את הכוח של גיורא לב עם התמסחים ובשעה 0200 כלילה העברתי אותו לעכביש 52, שם נפגשתי עם אריק ומכאן אריק המשיך את מבצע הצליחה שכבר תואר.

ב-16 לחודש בבקר, אנחנו נמצאים עם הצנחנים בצד השני, עם חט' 421 של גיורא לב בעכביש 52, עם גשר גלילים שבור, עם אוייב על ציר טירטור והחל משעה 0600 בערך הדוכרות מגיעות (הם עמדו בפני בעיות טכניות רבות), ונמצאות באזור הזה עם אביזוהר עם ברוכי ומוכנים להמשך תנועה. החלטתי לדחוף אותם קדימה על ציר עכביש וכאן אני מדגיש שיש הבדל גדול בין הלילה והיום

ס ד ו י
- 69 -

עחק מס... מתוך 5 עותקים

בציר עכביש, הדוברות שהיו חייבות לנוע על ציר עכביש, ה"ס"חיים התחילו לנוע ואז נדפקו מטילים. כאן נעצרו גם הדוברות, נפגשתי עם אלוף הפיקוד בשעה 0700 הוא בא עם דוביק תמרי והוא נוכח במה שקורה בשטח. הוא תאר לי את השלבים הבאים:

הוא אמר שלאור המצב בשטח הוא יתן פקודה ל-162

לפרוץ את ציר עכביש (היה כבר ברור שציר עכביש מכוסה בנשק ג.ט. , בטילים)

אנחנו נמשיך בציר טירטור כשיפתח עם נשר הגלילים ו-162 תמשיך עם הדוברות.

ה-16 לחודש עבר כזה שהדוברות ונשר הגלילים נשארו במקומם בעכביש 53, לא

בוצע שום דבר. היתה בעיה חמורה מאוד והיא לשהות תחת הפגזות ביום הזה, לעשות

סדר עד כמה שניתן על הצירים-לפגזות נפגעים. זהו המצב עד 16 בערב.

בערב ה-16 לחודש קרא לי מפקד אוגדה 162-ברן, ואמר לי

שהוא מתכוון לפתוח את צירי טירטור ועכביש, תהיה התקפה של צנחנים באזור טירטור

ושאני אמתי ומתי שיתפנה אני אכנס עם האמצעים. המתנתי ובשעה 0200 קיבלתי

דווח מברן שציר עכביש פתוח והוא מעמיד לרשות זה מחלקת חרמש כדי שתלווה את הדוברות.

(אבל, ציר טירטור לא נפתח. ת הפרשיה של ציר טירטור נשמע בנפרד ע"י אוג'

162. הודעתי לאביזוהר מג"ד הגישור שיקח את כל הדוברות, ינוע על ציר עכביש, יפגש

בלקקן עם אריק שיוכיל אותו למיתחם והוא ימשיך להנחות אותו בנושא הדוברות. ואכן

אביזוהר ביצע את העניין הזה (אני רוצה לציין שדוביק התלווה למשך הדוברות).

אביזוהר נפגש עם אריק שהינחה אותו וקבע את מקום צליחת הדוברות ואכן הדוברות נכנסו

ב-17 לחודש בבקר בשעה 0715. הדבר המאפיין את ה-17 לחודש בנושא הזה זה נושא

הדוברות. ציר טירטור לא נפתח גם ב-17 לחודש, הימסחים היו בשטח במצמד,

פצועים התחילו להתפנות ע"י הסירות והתחלנו לבנות את גשר הדוברות. כאשר ראיתי

שאני לא יוצא מציר טירטור הנעתי למצמד ב-17 לחודש בשעה 1100 ואריק נתן לי

הוראות להמשיך, יודעתי שהבעיה המרכזית היתה לבנות את גשר הדוברות, לארגן את

מיתחם הגשרים ולהיות מוכן להמשך המבצע.

ה-17 לחודש זה לפי דעתי יום שצריך לשאול עליו שאלה

ואני גם אסיים בשאלה. היה אפשר לעבור במיתחם הגשרים, עברנו, היקמנו את הגשר

ואכן בשעה 0400 בצהריים הגשר היה מוכן. כל הדיווחים לקראת 0400 החלו משעה 1100

ונתתי את ההוראות המתאימות שב-0400 יהיה גשר ופכן ב-0400 דווחתי שהגשר מוכן.

אני מדגיש שהחל מ-0400 אחר שנתתי הגשר היה מוכן אבל ריק ללא שום פעולה.

מבצע הצליחה הנדול החל למעשה כלילה של ה-18-17 או אם

נרצה החל מ-0400 לחודש כשאוגדה 162 התחילה לעבור. היא עברה החל משעה 2400

עם כוחות ברורים, החל מרגע שהתחילה לעבור קרהמשהו בשטח. השטח התחיל להיות

מופגז בצורה רצינית והכוח הראשון שעבר שבר את הגשר היחידי של המבצע. (אני

מזכיר שעדיין היו תמסחים בשטח, התמסחים היו כשרים ותקינים עד לשעה הזאת)

הגשר נשבר, תאמתי עם חיים ארז והוא שלח לי טנקי גישור, גישרנו ומבצע העברת

הכוחות של 162 החל. 162 המשיכה לעבור וזה היה בהחלט לילה קשה מאוד, הוא

היה מלווה בהפגזות והיה צריך להכוון כל טנק ולבצע פעולות רגליות. ביצעו את

הדברים האלה החל משמחה מעוז שהיה באגף אחד עם התמסחים וכ לה בכל מי שעמד

על רגליו. X

ס ו ד י
- 70 -

עותק מס. . מתוך 5 עותקים

ליל ה-17-18 מסתיים, עם שחר אריק מודע לי שטירטור

פתוח וצריך להכניס את גשר ~~אגלל~~ הגלילים. השארתי חלק מהחפ"ק בשטח ונעתי לחט' 600 לציר עכביש-טירטור. רתמנו את גשר הגלילים ונררנו אותו למים לק"מ ה-95,5.

אני לא רוצה להעצר ב-18 לחודש אני רוצה לגמר את זה

עד ה-20, כי למעשה עד ה-20 לחודש אנחנו עסקנו בדחיפה אמצעי גישור לצליחה.

ב-19 לחודש הגיע גשר הצנח ~~(ה)~~ וב-20 לחודש אנחנו בנינו

את גשר הצנח. ב-20 לחודש אוגדה 143 במיתחם הנשרים שלה החזיקה 3 גשרים

. את הנשר הראשון (גשר היוניפוט ~~ה~~ הראשון) את גשר הצנח ואת גשר הגלילים בק"מ ה-95,5. זה היה התאור הכרונולוגי.

אני רוצה לגעת ב-3 נקודות :

א. תכנון לעומת ביצוע.

ב. גרירת גשר הגלילים.

ג. מיתחם הנשרים במצמד.

ג

תכנון לעומת ביצוע. הנקודות העיקריות שאני רוצה לומר כאן

הם, שז'ה היה מבצע שמה שאיפיון אותו זה שבמקביל ללחימה השוטפת במשך השבוע ימים היה מבצע של תקיפת אמצעים וגישור. זה עבד במקביל למלחמה, זה לא עבד כשלב בפני עצמו.

נקודה נוספת שרציתי להדגיש היא שבקבוצת התיכנון ב-14-13

לחודש שיתפנו את מיירב המומחים ואת כל מי שהבין בנושא הזה כדי שיתרום

~~אנצא~~ ויניד את מה שיש לו. זאת בגלל שזהו נושא שעסק בדבר חדש שלא היינו

אמונים עליו. זה בהחלט רם, כי כתוצאה מקבוצת התיכנון המפורטת

הרבה אנשים בשטח תרמו את הידע שלהם.

נקודה נוספת שאני ^{מדגיש} זה כתוצאה מהתרגילים השונים,

כתוצאה מהיכרות עם השטח, היתה לנו אופטימיות עצומה שאכן אנחנו נצליח לרחוף

את כל הדברים האלה לשטח. האופטימיות הזאת היתה מוצדקת באם ציר ~~א~~ טירטור

היה נפתח.

אחרי כתב ה חיה.

ס ו ד י

- 1 -

עותק מס. מתוך 5 עותקים

סגן מפקד אוגדה 143, תא"ל ג' קי: לעומת האופטימיות שלא התגשמה בענין הזה, אני רוצה להדגיש דבר חשוב מאוד בחוכנית הזאת, התכוכנית הזאת כתוצאה מהשונה באמצעים טכ הכלל כל האמצעים שהיו היה בה חיפוי הדרי, חיפוי הרדרי בלתי מותנה, ובעצם החיפוי הה-דרי הבלתי מותנה הזה, הוא שאפשר לבצע ונתן למפקד האוגדה את האופציות כל פעם לדחוף את מה שהוא ראה שאפשר לדחוף הדבר הקלטי היה כאן נושא התמסחים. זה בענין התכנון. עוד נקודה אחת לגבי האמצעים, כל האמצעים האלה, כדי לציין, שבערב הצליחה לבל היחידות בשטח היו כמעט בלתי מוכרים ובחלקם אפילו לא נוסו, הנקודה המרכזית הייתה בגשר ^{ה-33} שהניסוי המבצעי שלו, היה בעצם לראשונה מבצע הזה.

גיריית גשר הגללים, בנושא גשר הגללים אני רוצה להדגיש כמספר דברים, הגשר הזה כפי ששמעתם הועבר ונמסר מגדוד לגדוד, כל זה נמסר תחת אש אם הבעיה הרצינית שאניך יכול לזוז ולהסית את עצמך בשטח, זאת הי תה בעיה בפני עצמה, אבל אתה יכול לומר שהי חרון של הגשר היה בזה שבאמת אפשר היה להעביר אותו מגדוד לגדוד, היתרון בראש וראשונה היה של האנשים אבל גם של הגשר. מכחינת בעיות טכניות, למרות שהגשר הזה נשבר, הגשר הזה יחסית מבחינה טכנית לא היו לא בעיות, ועצם העובדה שהתגברנו או כפי שחיים אמר, כששאלו שהגשר נשבר כמה זמן יקח לתקן אותו סך הכל תיקנו אותו תוך 4 שעות, הבעיות שלו היו במשא, אבל לא מבחינה טכנית, מבחינה זאת הוא בהחלט היה בסדר, מי שעיבב אותו זה האוייב על ציר טרטור בעיקר, היתה לו בעיה מיוחדת שצריך לזכור ואני חושב שפתרו אותה, כתוצאה מבעית האזימוט המדוייק של גיריית הגשר בציר טרטור הוא חייב ניווט מדוייק, ג'וני ז"ל שהיה הנווט היחיד של המבצע הזה, נהרג בשלב האחרון של המבצע, במקרה יהודה גלר מפקד גדוד 410 ואני שנכנסנו לאותו טנק- שלנו חיפשנו את השטח וחפשנו את הנתיב בין הביצות, והכנסנו את הגשר למים, בהחלט זה היה ענין של הימור, ואם לא היינו מצליחים הגשר לא היה מגיע, היה שוקע באחד הביצות, והרבה דברים שאנחנו יודעים היו בענין הזה לא ידענו אז. זה ענין הניווט.

מיתחם מצמד, מיתחם זה מטרתו העיקרית היתה לאפשר תעבורה לכל שלושת האוגדות מערבה. מיתחם מצמד, הוא הגצר של דבר טואר אורך 500 מטר רוחב כ-200 מטר, הנקודת העיקריות שחשוב לדעת אותך, הן מקום גשר הראשון, מקום הגשר השני, הדרכים לגשר הראשון, והשני, אין מזרח ואין מערב, אני מזכיר את הדרכים כי הגשרים האלה חסרי ערך כשאין דרכים לגשרים, והיו בעיות לדרכים, הן ממזרח והן ממערב, ושדרשו החזקה שוספת בפרט לרכב הרך, גשר הגללים היה יותר לצפון בק"מ ה-95.5. כוחת המיתחם היו הגנה הקיפית של גרודי הנ.מ. 2,07, 2,08 של ניסן, וכצד המערבי כוחות חסיכתו של דני 247 בצד המערבי ובכל מקום טרפה בעיקר על איזור הגשרים עם הגדוד של יוסק"ה פרשקין, גרודי הנדסה, כל גרודי הנדסה שהשתתפו בעצם בדחיפת הנושאים היו בשטח, זה היה הגדוד של אביזהר, לשם, יניב והתד"חים, במלים אחרות כל ההנדסה עברה למיתחם הזה, בעיתו של המיתחם היתה בעיה של לא לעמוד בין מיתחם, אלא לאפשר תעבורה למאות ואלפי כלי הרכב כדי ויצליחו באמת לעבור מערבה, והיית כאן צריך לעמוד ולכסות במשך 24 שעות אני לא אוכל לתאר פה כל תיאור, לא על הפגזות ולא על הפצצות ולא על מה שקרה שמה, כי כל המיתחם הזה במשך שעות די רבות היה תחת אש. באיזור המיתחם הזה, ובגלל ריכוזי האנשים שעברו דרכו, ולא דוקא אנשי אוגדה 143, נהרגו לפי הדו"ח של ד"ר קישון, הרופא הגרודי, למעלה מ-100.

ס ו ד י
- 72 -

עוהק מס. מתוך 5 עוהקים

אני רק רוצה לסיים בשתי מסקנות ובשאלה אחת, המסקנה האחת שלי היא מסקנה שכולנו שמענו אותה, זה בעצם נושא הצירים הוא נושא שבצעם לא היה פתור במלחמה הזאת. המסקנה השניה היא שאנחנו הלכנו למבצע הזה כאשר ברשותינו לא היו אמצעי סער לצליחה, אמצעי הסער לצליחה ששבד כאמצעי סער היה התמסח שאף אחד לא נתן בו אימרון, והשאלה שאני משאיר אותה כשאלה, שמ-17 לחודש בצהרים אינני יודע לא צלחו את זה בשעה 4.00 שהיה גשר מוכן על התעלה, אלא רק בחצות?

אלוף (מיל.) אריאל שרון:

דבר לגשר הגללים, לא צריך לגרום עוול לגשר הגללים, אני חושב שגשר הגללים הוא גשר טוב. גשר חזק, אמר עליו דבר אחד, שר הכסחון, ואמר "את פרס ישראל לא צריכים לתת למי שהמציא את הגשר אלא למי שמוביל את הגשר", סך הכל לפי דעתי גשר הגללים היא המצאה גדולה, שאפשר לפתח אותה, רציתי להגיד את נושא ה.נ.מ. בלילה שנכנסתי לחצר הידועה הזאת הבאתי איתי 20-12 קנים כפולים של נ.מ. שנשארו שם עד נדמה לי לפינוי השטח, והיו הרבה מאוד עוד תקיפות אויר והם עשו עבודה יוצאת מן הכלל, בכלל מתברר שהנ.מ. היה יעיל מאוד. ענין ההנדסה, אנשי ההנדסה עשו עבודה בלתי רגילה, אבל בלס מאוד בנושא ההנדסה דבר שנלמד לאחר הצליחה שההנדסה תהיה מרוכזת בצד אחד, לא שתהיה לנו בצד אחד סירות, ובמקום אחר דוברות, היום הדבר הזה כבר קיים.

נקודה אחרת שלא שמענו אותה פה שהיתה לפי דעתי נקודה מרכזית ואולי אצלנו יותר מאשר אצל האחרים, זה נושא הרפואה, לא נמצא כאן הרופא האונתתי שלנו, ד"ר אדלר, והרופא הפיקודי,

לאונדה שלנו היו למעלה מ-500 הרוגים לצערי, ו-1600 פצועים שאנחנו טיפלנו, ואנחנו טיפלנו בלמעלה מ-2100 או 2200 פצועים, פעמיים היינו בנקודת מעבר, של פצועים פעם אחת בטקס, שטיפלנו בפצועים, לא רק שלנו, ואחר כך שישבנו בראש הגשר טיפלנו בכל הפצועים שעברו בשטח, ושעברו מיחידות אחרות, כך שטיפלנו במספר גדול מאוד של פצועים, וכדאי לציין שפצועים שהיגעו לתחנות לטיפול הנפגעים יצאו בשלום, כמעט כולם. רציתי לומר משפט אחד על המבצע עצמו, זה היה מבצע מסוכך מאוד, היה מסוכך בגלל מספר גורמים: ראשית כל המעבר למתקפה ישר מתוך מינגנה קשה דבר שני, קוצר הזמן, והעדר האמצעים, אלה לא היו אמצעים אורגניים שהפעלנו, היתה כאן לחימה נוראה, כאשר אמרתי את המספר של 200 הרוגים כלילר, ההוא, אני הפחתתן, אני מעריך כיום שזה היה למעלה מ-300, היתה לחימה נוראה, לחימה לילית כשהכוחות שלנו מעורבים בכוחות האוייב, ממש בטווחי מגע, אנחנו רגילים לזה בכוחות של חי"ר, אבל בכוחות של סנקים, סנק לא יכול אפילו לצרד, בכלל הקירבה ממשית לסנק אחר, כדי לפגוע בו, היתה כאן מורכבות של לחימה, כאן לא היה חיל אחד שלחם, כלומר סנקים ונגמ"שים, פעלו סנקים, נגמ"שים, צנחנים בצליחה בציווד גומי, פעם כאן כוח של חיל רגלים, כל מה שרק ניתן ואפשר לחבר ולצוות, היתה לחימה מאוד מורכבת, היו בעיות סכניות מאוד רבות, וקשות, והיה כאן עוד דבר אחד לפי דעתי קשה מאוד, והוא קשה לא רק במבצע הזה אלא בכל מבצע מהסוג הזה, יש מבצע שאתה הולך, אתה רואה שזה לא "הולך" אז אתה יודע שאתה יכול לעצור באמצע התקדמת כמה שהתקדמת, ואתה יודע שאתה יכול לעצור- באמצע. זו היתה הרגשה שליותה אותי כל הלילה כאן, פה היה דבר אחד ברור, היה פה שלב, שמהרגע שעשינו אותו אי אפשר היה לעצור את המבצע בשום פנים ואופן, מהרגע שנכנס אמנון לעורף-

ס ו ד י

73-

עותק מס. מחוך 5 עותקים

המצרים בין מיטורי לבין אמיר לבין התעלה , את המצב ע הזה כבר אי אפשר היה לעצור , ברנע שדני נמצא כאן בצד השני , כבר אי אפשר היה לעצור , זאת אומרת זה מסוג המבצעים שאתה יודע שאתה מגיע לרגע מסויים שממנו אתה כבר לא יכול לחזור , וזה גם כן דבר שהוסיף למורכבות ולקושי של הלילה הזה . והייתי אומר שזה אחד הלילות הנוראים שראיתי אי פעם . אני לא יודע אם אתם חשבתם במתח העצבים באותו יום ה-15 לחודש בשעות הצהריים כשדני עוד לא מצא את הסיירות , וכל הענין כבר התגלל אולי היה מדובר רק בכוחות השיריון נלחמו בצורה יוצאת מן הכלל , (כלי לפנוע ביתר החילות).

שתי שאלות שנשאלות , האחת , האם ציר טרטור היה ציר חיוני , אז הייתי אומר לדעתי מהרגע שהגיעו דוברות , והיה גשר , אני לא יודע אם הוא היה חיוני , אבל אני לא יודע אם תקפנו אותו אחרי זה תקיפות מסיביות . אני רוצה לציין שהיתה לי שיחה עם הרמטכ"ל שבו הצעתי להרפות בכלל מציר טרטור ב-17 לחודש , השאלה השניה , האם ציר עכביש היה סגור ? ציר טרטור היה סגור ולא נפתח בכלל , וציר עכביש לא היה סגור בכלל , אז אם אתם שואלים אותי אם אפשר בציר עכביש לנסוע באופן חופשי אז התשובה היא בהחלט לא , אבל אנחנו במשך כליום ה-16 לחודש , פיננו דרך ציר עכביש שבויים , פצועים , הכנסנו תאג"ד , הוצאנו פצועים , הכנסתי חלק מהגר"פ ללקקן הוציאנו נכנסנו ויצאנו , אז אמרתי כבר קודם , שהיה הבדל בין ציר עכביש ביום לבין ציר עכביש בלילה , בלילה ירו עליך כמו שיורים בלילה , ירו ירינו חזרה ועברנו .

אלוף פיקוד דרום:

באיזה תאריך אמרת?

אלוף אריק שרון: ב-16 לחודש , העברנו ופיננו פצועים ונפגעים , גם חיים ארז נכנס ב-16 לחודש , עכשו אני רוצה להסביר ציר עכביש היה תחת אש , כוח פיזי על ציר עכביש לא ישב , אפילו פעם אחת , ירו מכיוון ציר טרטור . היה יתרון אחד , נקודה של נושא הכרת השטח , לפי דעתי לא כל המפקדים הכירו את השטח וכל מי שהכיר את השטח ידע שאם יורדים מציר עכביש דרומה 200 מטר , אתה נוסע בשטח שאתה חסוי , וכך עבר גם חיים ארז , וכך אנחנו העברנו שיירת אספקה של קרוב ל-200 כלי רכב , השאלה היא כזאת האם היה זה באמת ציר פתוח להמשך מבצע מלא , אז אני אומר שלא , אבל האם זה היה ציר שנתן אפשרות נאמר להעביר עוד חטיבת טנקים לצד השני , ובאמת לפתוח ראש גשר יותר רציני , בהחלט כן , ללא שום מלבלה , אסאפשר היה להגיע עם רקם לשם בהחלט כן , גם עם רכב אחר , עוברת שהוגוניר שלי הגיע לשם ביום שישי בבוקר שהוא אומנם הושמץ שם בהפצצה , אבל הוא הגיע לשם ונעמד שם בתוך החצר , ואפשר היה לנסוע .

אני רוצה לסכם ולאמר ככה , דבר אחד ברור , אנחנו ביצענו את המבצע הזה , היו חלקים שעשינו לפי דעתי יותר ממה שהיה מצופה , אני חושב שהיו חלקים שעשינו כמצופה , ואני מודה שהיו חלקים שעשינו פחות מהמצופה , אבל דבר אחד , אני חושב שאי אפשר יהיה לקחת מאנשים שעשו את האכזרה הזאת , וזה שנעשה כאן מאמץ עליון , זאת אהיה אם לא הצלחנו לפתוח את ציר טרטור זה לא כי לא רציניו , ולא לא ניסינו , ולא כי לא מלאנו את ההוראה לפתוח את ציר טרטור , פשוט לא יכולנו לפתוח את ציר טרטור , העובדה המעניינת היא שאנחנו לא פתחנו את ציר טרטור אם כל הכוחות שהכנסנו לשם שאני מודה שהם לא יהיו כולם מרוכזים יחד כי זה מה שיכולנו

עותק מס. מתוך 5 עותקים

כל פעם לשלוף, אבל ברן תקף את ציר טרטור, לפי הידוע לי לתקוף אותו עם אוגדה שלמה, זאת הוראה שהוא קיבל מאלוף הפיקוד, הוא גם כן לא פתח אותו, זאת אומרת עשינו כאן מאמץ עליון, והייתי אומר שאני חושב שלמרות שהיו פה חלקים שלא הושג כפי שאנחנו רצינו שיושג אבל נעשה כאן מאמץ עליון, ואולי אני יכול לומר שאולי מאמץ כזה לא היה, כי היה זה מאמץ ממדרגה עליונה.

אלוף פיקוד הדרום:

אני חושב שעלו כאן הרבה מאוד נושאים ושאלות שמחייבים את ראיית הדברים מנקודת ראות שלי, אצא אני רוצה לטהר את מה שהיה בציר עכביש, כי אני הייתי שם, אני מסכים עם אריק שלא ישבו על ציר טח עכביש; אבל עכשו אני יודע הטנקים של מיא נדלקו על ציר עכביש, הם של חיים ארז, אלה טנקים שעמדו על הכביש וכערו, גם אחרי זה בערך ב-8.00 בבוקר, גם אחרי כן כלי רכב בודדים שנעו על הכביש ירו עליהם, והתחמקו בערך עד שעה 11.00, היתה הרגשה שהכביש פתוח, עברה שיירה של רכב וזחלמ"ים כאשר האויב הדליק חלק ניכר מהשיירה הזו. הדליק חלק ניכר מהזח"מים נשארו בווערים 3-4 וכלי רכב, כל הנהגים קפצו, ברחו, ומאותה שעה ועד 2 בלילה שעברנו, לא עבר אף פסיק על הכביש הזה, כמובן היתה תנועה מדרום לציר הזה, זה היה שטח צוקר-גם אמיר יופה עבר שם, גם אתה הגעת בציר הזה, ושם היתה תנועה, עלו על הכביש.

אלוף אריאל שרון:

אני רוצה לומר דבר אחד, דבר שהוא בענין מבחינת הפגיעות בכלל, אמאיצא לי לצאת מסביבות הגשר בסביבות 11 לחודש לבוא לחלק של הפיקוד, באיזור כישוף, היה שם הרמטכ"ל ושר הבטחון, ספרתי בדרך את כלי הרכב שנפגעו, במל אופן היינו יומיים תחת הפגזות כבדות, יריא של טנקים וסילים, ולא הצלחתי לספור מראש הגשר עצמו, שעמד בהפגזות של אלפי פגזים ועד לאיזור המדיה כישוף לא מניתי יותר מ-38 כלי רכב פגועים, למרות שעברו שם מאות מאות כלי רכב, זה לא יציר לתנועה חופשיית, אבל אי אפשר לבוא ולאמר שאי אפשר לנצל את הציר הזה, ובעיקר מדרום לציר, כדי להעביר כוחות נוספים לצורך אותן החלטות שהגדרתי אותם קודם כקרדינליות, שלצערי לא נלקחו בתאריך ה-16 לחודש.

אלוף שמואל גונן:

יש כמה דברים בענין השיקולים או השגיאות הקרדינליות שאני רוצה לדבר עליהם, צא מציטטציות, אז בענין הכרת השטח, אז דני מט סיפר קודם שהוא הכיר טוב את השטח לנוהל קרב במאי, או יוני, והוא הציג חוכניות למפקד האוגדה וזה הייתי אני, אז גם אני הכרתי את השטח, וזה נכון שאפשר לעבור כאן, וזה נכון גם שעברו כאן מדרום לעכביש, השאלה הנשאלת זה לא אם אפשר לעבור או לא, ולמה אני אומר את זה כי השאלה הזאת של איך לעבור את המים לא התעוררה ב-16 לחודש-הא היא התנהלה בנוהלי הקרב, אם למשל רוצה להזכיר, ביום שישי ה-13 לחודש היתה קבוצת פקודות בפיקוד על הצליחה. ברן הציג שלא נלך על נתיב אחד אלא ללכת קצת מצפון, לעשות שתי הבקעות אוגדתיות, היה על זה דיון, בדיון עלו הדברים האלה, ובדיון עלה שאם יהיה לנו פנצ'ר בצליחה ואריק חיאר את המבצע הזה בדיוק, זה אחד המבצעים המרים ביותר שהיו, והקשה ביותר שהיה, וידענו מראש שזה יהיה קשה אם כי מקינונו ליותר, אמאיצא אין לי טענות למה לא עשו יותר. אבל עלה בשיוקלים שאם תרוקנה שתי האוגדות יהיה פנצ'ר בצליחה, לא רק לא נצלח יותר, אלא אנחנו הפסדנו את המלחמה, מכיוון שלאויב יש זרקות כוח ולנו אין. המבצע כולו הי סיכון מחושב על חא חוס של סכין, ואם יש לנו אוגדה אחת צולחת והשניה עומדת ויש פנצ'ר בצליחה, יש פריצת אויב במקום אחר, וזה קשור בשיקול מה המטרות של האויב ללכת לעומק ולא

ס ד י
- 75 -

עוֹתָק מִס. מִתּוֹךְ 5 עוֹתָקִים

להסתפק, וזה משנה הרבה לגבי השיקול מה באמת המטרות של האוייב. אז אם באמת יש אוגדה פנוייה ויש פנצ'ר בצליחה, אָתָה עדיין יכול להמשיך לעשות את הצליחה עם שָׂד עור אוגדה, זה בערך מה שקרה ומה שצריך לקרות, נשמע אחר כך בהמשך של 162 מה היה באמת, אבל זה בערך מה שהתפתח, אם צא ציר עכביש עצמו היה פתוח או סגור, אסישב עליו אויב ב או לא זה פחות חשוב, יכול להיות שלא ישב עליו אויב, אני לא יודע, הייתי שם בבוקר ה-16 לחודש, ואפילו החלטנו להסתובב ברנל ששם ניסע בג'יפ, או באוטו יותר גדול, ידפקו אותנו, היתה שם אש, והלכנו כרגל, ובא מולינו סנק על ציר עכביש, אני לא יודע של איזה חטיבה הוא היה, הצוות היה חצי פגוע, שני הרוגים או אחד הרוג, היתר פצועים, רק הנהג היה בריא, ושאלתי אותו איפוא הוא נפגע, הוא הראה לנו את המקום, זה היה על ציר עכביש. זאת אומרת אם האוייב ישב על עכביש או לא, יש לזה חשיבות, מכחינה אם ^{סֵהָרָן} או לא, יכול להיות שטהרו את עכביש, אבל עכביש היה תחת אש, זאת אומרת אין לנו ציר תספוקת למצמד, לחצר, אן לנו ציר אספקה לגשר, שכוחות לוחמים בקושי, חיים ארז אם כמה טנקים 28, זה כציר תספוקת לא יכול להיות.

אלוף אריאל שרון:

למה ב, 16 לחודש, בבוקר נתח הוראה לתקוף ב-16 לחודש?

אלוף שמואל גורודיש:

אני על זה רוצה לדבר אחרי שנשמע את האוגדה השניה. עכשו ללכת על ציר כזה שהוא נתון תחת אש, שאם עולה עליו חטיבה, חיים שולח לי טנקים משאיר 4 טנקים בועירם, את זה לעשות כציר יחירי להפעלה של מאמץ של קופוס, שתי אוגדות, זה לא שלא עלה על הדעת, אריק הציע את זה באותו יום, אפילו הציע יותר, הציע או ללכת כאן בחולות או ללכת מטביב באיסף יותר עמוק. אנחנו לא קיבלנו את זה, ש זה לא מפני שלא שקלנו, או שהיתה זה המחדל, אניאומר שזה לא שגיאה, ואז אמרנו יש לנו שתי עדיפויות ברורות לגמרי, אריק אומר עדיפות ברורה להתייזב כאן כחזק, אמר את זה גם אז, הוא לחץ על זה, הוא משך לכיוון הזה, אנחנו אמרנו שהעדיפות הראשונה היא לא- זאת אפה נאחזנו עם דני מס, העדיפות הראשונה היא לאבטיח את הניזרה הזאת, רצינו את אמיר רצינו 4 ק"מ וכמה שצריך להשקיע להשקיע ולפני זה לא לעבור, יש מחלקת על מה עדיף או זה או זה, למה אצאצא אריק חשב שצריך ללכת על זה, הוא הסביר יפה, זה עור היה מעורר, עור לא היה תפוס, נתפס יותר מאוחר, למה אנחנו חשבנו שזה עדיף ולא זה? כי אם נעביר את הכוחות והם יצליחו להכנס ותצא התקפה נגד כפי שאומנם יצאה, גם מהדרום וגם מהצפון, שברן יתאר את ה-17 הוא יתאר את התקפת נגד של חטיבה 25 מהדרום שהושמדה כאן באיזור הזה, ונגיח שזה כן מצליח כי האוגדה השניה עברה, אמנו מכותרים, ובזה לא הפסדנו את הצליחה, אלא שוב הפדסנו את המלחמה, זה היה השיקול שהדריך אותנו בענין. אותו דבר היה בקשר לתמסחים, התמסחים פעלו ב-16 יכולו לפעול פעלו ב-17, יכלו ופעלו ו-9 מתוך 16 טבעו ב-17 בלילה. התמסחים זה אוטו עם גומי, הארטילריה הגדולה בכמויות התחילה להפגז אתהאיזור כשברן עבר ב-17 בלילה. אני לא יודע אם לפני זה או באמצע ההפגזה, אני רק יודע שבאמצע המעבר, יכלה הארטילריה להתחיל להפגז גם ב-16, מה יש לנו שליטה על הארטילריה המצרית? אין לנו, התחילה ב-17, ואם היא היתה מתחילה ב-15 בלילה או ב-16 בבוקר וכן העברנו חצי ברן וחצי אריק לש ואז טובעים התמסחים, ואין גשר אותה בעיה, לכן ראינו כעדיפות ראשונה דוקא להחזיק כאן בניזרה הזאת. אני רוצה לספר לכם שבשעה 3.00 בבוקר בלילה שבין ה-15 ל-16 היתה הצעה רצינית מאוד להעביר את הצנחנים בחזרה, בגלל זה שהגשר לא הגיע, ואנחנו התנגדנו לזה, התנגדנו כי אמרנו יכולנו לא להתחיל, התחלנו צריך ללכת על זה עד הסוף. הלילה המר היה ה-15, היום הקובע, שאנחנו היינו מודאנים היה ה-16, כי ב-16 עור לא היה הגשר.

אלוף אריק שרון:

אני אומר דבר כזה, בהחלט יכול להיות דבר כזה, שלא היה

ס ו ד י
76

עוֹתָק מִס. מִחוּךְ 5 עוֹחֻקִים

(ממשיך אריאל שרון)

הניון לקחת אונדה שלמה של ברן, ואפשר היה כדי לאבטח את ציר עכביש, כי לי חסרה חסיכה, אבל להכיא חסיכה אחת לצד השני, ולהחזיק באמת ראש גשר יותר רציני, לפי דעתי ניתן היה, אפשר לסכן קצת יותר.

אלוף גונן:

זה שאלה של אופי, אני בטוח שאתה היית עושה את זה אנחנו לא. ברן היה עם שתי חסיבות ושוב אני אומר, דבר שלא צריך להתעלם ממנו, אנחנו פעלנו מתוך הנחה שהמטרה של הצבא-המצרי היא לכבוש לפחות את רפידים, אם המטרה של המצרים היא להעצר בציר החתם וזהו, אפשר לקחת הרכה סיכונים, לא זאת ההנחה שהיתה לנו ולא זאת ההנחה שיש לי היום, אחרי שתפסנו מסמכי שלל, אם כך ברן לא הקה פה עם שלוש חסיבות אלה אם 2 חסיבה שלישית 500 החזקנו פה באיזה מקום, היא הובאה לשם, רק לקראת המנעה של 28, ב-17 בצהרים, והיא שומרת על גטיון פריצה מצרי למצרים, אז משאומר שזה שטות יש לו "קייט" אבל מי אצא אצא שאומר שצריך גם לשמור מארימיה 3 א הלא מכותרת.

הרמטכ"ל:

שר הבטחון, העיר לי שאולי כדי להפסיק, אמרתי דוקא לא, כי הוא ויכוח התחיל מזמן, והוא לא יגמר היום, וכאשר נרון בלקחים יהיה פה גם מפקד החזית, ויכול להיות שגם הרמטכ"ל ודידונו בנושא, הדיון הזה הוא טוב וחשוב, כי גם הוא עניני וגם הוא אופייני מה שאני רציחי לומר, אנחנו סיכמנו צאצאסטר חלק גדול מלקחי המלחמה.